IZAJÁŠ

1/2021

Průvodce studiem Bible

V TOMTO ČTVRTLETÍ STUDUJEME LEKCE SOBOTNÍ ŠKOLY S TEOLOGEM

JIŘÍM BENEŠEM

VŽDY OD SOBOTNÍHO POLEDNE NA **HOPETV.CZ**

Internetové stránky sobotní školy:
sobotniskola.casd.cz

fb.com/HopeTV
HopeTV.cz

HopeTV

IZAJÁŠ

1/2021

Průvodce studiem Bible

Obsah

1. Krize identity (Iz 1–5)
2. Krize důvěry k vůdcům (Iz 6)
3. Když se ti hroutí svět (Iz 7)
4. Tvrdá škola omylů (Iz 7–8)
5. Vládce pokoje (Iz 9–12)
6. Když si někdo hraje na Boha (Iz 13–27)
7. Záchrana před Asyřany (Iz 36–39)
8. Potěšte můj lid (Iz 40)
9. Hospodinův služebník (Iz 41–49)
10. Oběť pro naši záchranu (Iz 50–53)
11. Kreativní láska (Iz 55–58)
12. Touha všech národů (Iz 59–61)
13. Nová země (Iz 65–66)

Za materiály ke studiu sobotní školy je zodpovědné oddělení sobotní školy při Generální konferenci Církve adventistů sedmého dne a oddělení sobotní školy při Česko-Slovenské unii. Text materiálů byl při překladu upraven podle pravidel dohodnutých s oddělením sobotní školy při Generální konferenci.

Izajáš
Průvodce studiem Bible

1. čtvrtletí 2021
Autor: Roy E. Gane
Šéfredaktor: Clifford R. Goldstein
Foto: iStock
Grafická úprava a sazba Grafické Studio
Vydala Církev adventistů sedmého dne
Vytiskla tiskárna ARTRON, s.r.o., Boskovice
Vydání druhé, upravené, Praha 2020

ISBN 978-80-88026-33-4
ISSN 0409-3208

Úvod

Potěšte můj lid

Od doby, kdy byly poprvé vysloveny nezapomenutelné výroky proroka Izajáše, vrývají se hluboce do povědomí posluchačů. Zaslíbení „Bůh je s námi" (Iz 7,14; B21), „Neboť se nám narodí dítě..." (Iz 9,5), „Každé údolí ať je vyvýšeno..." (Iz 40,4) a „Jenže on byl proklán pro naši nevěrnost, zmučen pro naši nepravost. Trestání snášel pro náš pokoj, jeho jizvami jsme uzdraveni" (Iz 53,5) jsou i pro nás dnes velmi důležitá, protože přinášejí naději.

Slova vytvářejí v našem vědomí obrazy, představy, dojmy a vzpomínky. Zbytečná a prázdná slova vytvářejí mdlé a povrchní obrazy; významná, uvážená a hluboká slova vytvářejí silné a živé představy a dojmy. To je důvod, proč nás slova proroka Izajáše oslovují dodnes – po sedmadvaceti stoletích – tak silně a živě.

Báseň o trpícím služebníku (Iz 52,13–53,12) nám podává tak jasný obraz Mesiáše, jaký nenacházíme na žádném jiném místě Starého zákona. Tato stať sama o sobě opravňuje proroka Izajáše nést titul „starozákonní evangelista".

Proroctví o králi Kýrovi (uvádí přímo jeho jméno!), které prorok vyslovil 150 roků předtím, než tento perský král dobyl Babylón (Iz 44,28–45,6), je tak přesné, že někteří učenci kvůli tomu přisoudili nemalou část knihy proroka Izajáše jakémusi pozdějšímu „druhému Izajáši". Je to však zbytečný výmysl těch, kteří pro svoji „krátkozrakost" nedokážou proniknout za rozumové hranice lidské představivosti.

Inspirovaná kniha proroka Izajáše je jedinečná spleť živého obrazu a osobitého básnického rytmu a rovnováhy (podobný dramatický kontrast sledujeme i v Beethovenových dílech). Je bohatě protkávána hlubokými, dobře uváženými, sladěnými a opakujícími se myšlenkami. Takovýmto způsobem prorok stále více a více rozvíjí a prohlubuje téma celé knihy, díky čemuž se stala vzácným literárním nositelem Božích myšlenek, které převyšují pozemské tak, jako nebesa převyšují zemi (Iz 55,9). V dějinách literatury, ať už světské, anebo církevní, je jen několik děl, které bychom mohli srovnávat s knihou proroka Izajáše – a to dokonce i v překladech, kde se vytrácejí slovní hříčky a aliterace hebrejského jazyka (souzvuk vznikající opakováním stejných hlásek na začátku slov ve verších).

Známe slova proroka Izajáše. Jsou výstižná, básnická, dojemná a mocná. Známe však Izajáše jako člověka? Známe svět, ve kterém žil, psal, modlil se a prorokoval? Krutá Asyrská říše byla tehdy na vrcholu své moci. Byly to velmi nebezpečné časy. Mnohem horší však bylo, že mezi obyvateli Judska, vyvoleným lidem, se stále více prohluboval morální úpadek. Lakomství a bída táhly ulicemi. V honbě za bohatstvím i v boji o přežití se někteří nadýchali narkotických výparů marné euforie, zatímco ostatní umírali zoufalstvím. Izajáš, ve snaze zachovat identitu svého národa, pomáhal ostatku dostat se ze stadia vzpoury a žít v realitě. Vyzýval lid, aby se spoléhal na svého Boha, Svatého Izraele, Stvořitele nebe a země, který zná každého jménem. Zaslíbil jim přece, že je ochrání před ohněm pod podmínkou, že budou naslouchat a poslouchat.

Izajáš radil králům. Když asyrské legie obkličovaly město, ve kterém byl malý zbytek Božího ostatku odsouzený na smrt, byla to Izajášova prorocká slova, která posilnila krále Chizkijáše a pomohla mu věřit v zázrak, který byl pro Jeruzalém jedinou nadějí (Iz 36–37). Kdyby tehdy Jeruzalém Asýrii podlehl – a ne o století později Babylónu – asyrská politika přesídlování obyvatel dobytých území by zničila národní identitu Judska. Židovský národ, z kterého se měl narodit Mesiáš, Spasitel světa, by zkrátka přestal existovat.

Bůh řekl: „Potěšte můj lid!" (Iz 40,1). Tato útěcha proniká temnými údolími beznaděje a zoufalství do jasnějšího a lepšího světa. Je v ní naděje, která ve zkouškách a těžkých časech, kdy člověk ztrácí víru, udržuje společenství živé.

V tomto čtvrtletí se blíže seznámíme s prorokem Izajášem – s tím, co pověděl, v jaké době žil, jaké těžké situace prožíval. Více se však soustředíme na jeho Boha, který nejen tehdy, ale i dnes promlouvá: „Neboj se, já jsem tě vykoupil, povolal jsem tě tvým jménem, jsi můj" (Iz 43,1).

Jaké je poselství proroka Izajáše? Proč nás to, co tak dávno napsal, dodnes oslovuje? S jakými výstrahami a zaslíbeními se v této knize setkáváme? Co nám říká o našem Bohu, kterého i dnes potřebujeme tak zoufale nutně poznat, ať už jsme kdokoliv a žijeme kdekoliv?

Autorem úkolů pro toto čtvrtletí je Dr. Roy Gane, odborník na hebrejštinu a učitel Starého zákona na Andrews University Theological Seminary v americkém Berrien Springs (Michigan).

Krize identity (Iz 1–5)

Základní verš

„Pojďte, projednejme to spolu, praví Hospodin. I kdyby vaše hříchy byly jako šarlat, zbělejí jako sníh, i kdyby byly rudé jako purpur, budou bílé jako vlna.“ (Iz 1,18)

Možná se i vám někdy stalo při cestě v horách či mezi loukami a pastvinami, že vám cestu zablokovalo stádo přežvykujících krav, které se pomalu vlekly domů. I když s nimi nebyl pastýř, šly správným směrem, protože krávy většinou dobře znají cestu do své stáje. Vědí, kam patří a komu patří.

Ve chvíli, kdy se v nějakém obchodě ztratí malé dítě a křičí: „Ztratila se mi maminka!“, asi neví, kde je a kde je jeho matka, ale bezpečně mezi množstvím maminek pobíhajících po obchodě pozná tu svoji.

Smutné na tom je to, že na rozdíl od krav a malého chlapce obyvatelé Judska zapomněli, že patří Bohu, svému nebeskému Otci. Jako smluvní lid ztratili svoji pravou identitu. „Syny jsem vychoval, pečoval o ně, ale vzepřeli se mi. Vůl zná svého hospodáře, osel jesle svého pána, mne však Izrael nezná, můj lid je nechápavý“ (Iz 1,3). Je to sice starý příběh, ale v různých obměnách se může opakovat v životě Božích dětí i v dnešní době.

Osnova lekce

V této lekci se budeme věnovat prvním kapitolám biblické knihy proroka Izajáše, kde uvidíme, jakým způsobem se Bůh aktivně snažil (a stále snaží) obnovit vztah lásky a důvěry mezi ním a jeho lidem, který se mu odcizil.

1. Problém Božího lidu
   a. Iz 1,1–9: Odcizení se Bohu (neděle)
   b. Iz 1,10–17: Formální zbožnost bez vztahu (pondělí)
2. Boží reakce na jejich selhání
   a. Iz 1,18: Nabídka odpuštění a obnovy vztahu (úterý)
   b. Iz 1,19–31: Výzva k novému rozhodnutí (středa)
   c. Iz 5,1–7: Maximální snaha o záchranu (čtvrtek)

Budování společenství

- ***Podělte se ve skupině o to, co jste v posledním týdnu zažili. Jak vás tento prožitek ovlivnil ve vašem duchovním životě?***
- ***Řekněte ostatním o situaci, kdy jste v poslední době vnímali výrazný projev Boží přítomnosti ve vašem životě. Vyjádřete veřejně Bohu své poděkování.***

MŮJ LID MNE NEZNÁ… (Iz 1,1–9)

[1]Vidění Izajáše, syna Amósova, které viděl o Judsku a Jeruzalému za dnů Uzijáše, Jótama, Achaza a Chizkijáše, králů judských. [2]Slyšte, nebesa, naslouchej, země, tak promluvil Hospodin: „Syny jsem vychoval, pečoval o ně, ale vzepřeli se mi. [3]Vůl zná svého hospodáře, osel jesle svého pána, mne však Izrael nezná, můj lid je nechápavý.“ [4]Ach, pronárode hříšný, lide obtížený vinou, potomstvo zlovolníků, synové šířící zkázu! Opustili Hospodina, Svatého, Boha Izraele, znevážili, odcizili se mu. [5]Nač vás ještě bít? Jste jen umíněnější. Hlava je celá chorá a celé srdce zemdlené. [6]Od hlavy až k patě nic zdravého není. Samá modřina a jizva i čerstvá rána, nejsou vymačkány ani obvázány ani ošetřeny olejem. [7]Vaše země je zpustošená, vaše města vypálená ohněm, vaši půdu vám před očima vyžírají cizáci; je zpustošená, cizáky podvrácená. [8]Dcera sijónská zůstala jako chatrč na vinici, jako budka v okurkovém poli, jako obležené město. [9]A kdyby Hospodin zástupů nám neponechal hrstku těch, kdo přežili, byli bychom jako Sodoma, podobni Gomoře bychom byli. (Iz 1,1–9)

Osobní studium

Krátký úvod knihy proroka Izajáše tvoří představení autora (syn Amósův), zmínka o původu jeho poselství (vidění) a také představení adresátů této knihy (Juda a jeho hlavní město Jeruzalém v době vlády čtyř králů). Úvod také ukazuje, že posluchači Izajáše byli zejména jeho současníci, obyvatelé jeho vlastní země. Jeho slova se týkají jejich stavu a údělu, který je čeká.

Izajáš se zmiňuje o králích, za jejichž vlády působil. Zužuje tím okruh posluchačů a knihu dává do souvislosti s historickými a politickými událostmi tohoto období (o této době podrobněji hovoří pasáže 2Kr 15–20 a 2Pa 26–32).

Pozorně si přečti úvodní pasáž Iz 1,1–9. Co se pokazilo ve vztahu obyvatel Judska k Hospodinu? Jaké důsledky to přineslo do jejich životů? Jakou naději můžeme v tomto textu zaslechnout?

Izajášovo poselství začíná slovy: „Slyšte, nebesa, naslouchej, země…“ (srov. Dt 30,19; 31,28). To samozřejmě neznamená, že samo nebe a země slyší a rozumí. Bůh tím chce něco zdůraznit. Když některý starověký blízkovýchodní král, například vládce Chetitů, uzavřel politickou smlouvu s některým nižším panovníkem a chtěl připomenout, že bude dávat pozor na každé porušení dohody a přísně ho potrestá, volal jeho bohy za svědky.

Když sám Král králů uzavřel za Mojžíše smlouvu s Izraelci, neodvolával se na jiné bohy jako svědky. Jediný, skutečný a pravý Bůh se odvolává přímo na nebe a zemi (viz Dt 4,26).

Aplikace

Zamysli se ve světle úvodního biblického textu nad tím, jak by mohl hodnotit dnes Bůh svůj lid, křesťanskou církev, váš sbor? Jak by zhodnotil tvůj život a vztah k němu?

POUHÁ FORMA BEZ OBSAHU (Iz 1,10–17)

10 Slyšte slovo Hospodinovo, sodomští náčelníci, naslouchejte naučení našeho Boha, lide gomorský. 11 „K čemu je mi množství vašich obětních hodů, praví Hospodin. Přesytil jsem se zápalných obětí beranů i tuku vykrmených dobytčat, nemám zájem o krev býčků, beránků a kozlů. 12 Že se mi chodíte ukazovat! Kdo po vás chce, abyste šlapali má nádvoří? 13 Nepřinášejte už šalebné obětní dary, kouř kadidla je mi ohavností, i novoluní, dny odpočinku a svolaná shromáždění; ničemnost a slavnostní shromáždění, to nemohu vystát. 14 Z duše nenávidím vaše novoluní a slavnosti, jsou mi jen na obtíž, jsem vyčerpán, když je musím snášet. 15 Když rozprostíráte své dlaně, zakrývám si před vámi oči. Ať se modlíte sebevíc, neslyším. Vaše ruce jsou celé od krve. 16 Omyjte se, očisťte se, odkliďte mi své zlé skutky z očí, přestaňte páchat zlo. 17 Učte se činit dobro. Hledejte právo, zakročte proti násilníku, dopomozte k právu sirotkovi, ujímejte se pře vdovy.“ (Iz 1,10–17)

Osobní studium

Proč Bůh použil ve své „obžalobě“ nevěrného lidu obraz Sodomy a Gomory (v. 10)? Co tím chtěl zdůraznit?

Proč se Hospodin v těchto verších vyjadřuje tak odmítavě o obětech a bohoslužbě, které sám ustanovil, zorganizoval a požadoval po těch, kteří se k němu hlásili?

Ruce, které přinášely oběti a zvedaly se k modlitbám, byly ruce plné krve. To znamená, že tito lidé páchali násilí a utlačovali jiné (Iz 1,15; 58,3.4). Špatné zacházení s ostatními členy společenství smlouvy svědčilo o tom, že pohrdají Ochráncem všech Izraelců. Hříchy, kterých se dopouštěli vůči jiným, byly vlastně hříchy proti samému Bohu.

Je pravda, že sám Bůh zřídil obětní systém (Lv 1–16) a jeruzalémský chrám určil za místo k přinášení obětí (1Kr 8,10.11). Oběti však měly být přinášeny v souladu se smlouvou, kterou Bůh s tímto lidem uzavřel. Byla to Boží smlouva s Izraelem, která umožňovala Bohu přebývat uprostřed nich ve svatyni a později v chrámu. Proto modlitby a oběti, které tam byly přinášeny, mohly splnit svůj účel jen tehdy, pokud vyjadřovaly věrnost Bohu a jeho smlouvě. Ti, kteří přinášeli oběti bez pokání z nespravedlnosti vůči jiným členům společenství smlouvy, svojí lží znesvěcovali obřady. Jejich oběti byly nejen bezcenné, ale byly dokonce hříchem! Svými oběťmi ukazovali, že jsou věrní, ale jejich jednání dokazovalo, že smlouvu porušují.

Aplikace

Jaký „lék“ na duchovní „zapomnětlivost“ nabízí Bůh ve verších 16 a 17 (srov. Mt 23,23–28)? Čím tě mohou tato slova inspirovat? Jak je můžeš uvádět do praxe v prostředí 21. století?

NABÍDKA ODPUŠTĚNÍ (Iz 1,18)

Pojďte, projednejme to spolu, praví Hospodin. I kdyby vaše hříchy byly jako šarlat, zbělejí jako sníh, i kdyby byly rudé jako purpur, budou bílé jako vlna. (Iz 1,18)

Osobní studium

V kontextu několika předchozích a dalších veršů se zamyslete nad úvodním textem. Jak mu rozumíte? Co chtěl Bůh těmito slovy svým dětem říct?

Bůh ve své „obžalobě" obyvatel Judska jasně dokazuje, že porušili smlouvu (v. 1–15). Vyzývá je k nápravě. Tato výzva svědčí o tom, že naděje existuje. Proč by jinak mělo význam naléhat na zločince, který si zasloužil smrt, aby změnil svůj život? Jak by mohl odsouzený k smrti „zakročit proti násilníku, dopomoci k právu sirotkovi, ujímat se pře vdovy"? Na základě toho, že Bůh praví: „Pojďte, projednejme to spolu…" (v. 18), vidíme, že bez ohledu na to, jak zkažený byl jejich život, stále mu na jeho lidu záleželo, stále je chtěl přivést k pokání a odvrátit od zlých cest.

Bůh jim říká, že pokud přijmou jeho nabídku na usmíření, jejich hříchy, „rudé jako šarlat", budou zase „bílé" jako vlna či sníh. Proč jsou jejich hříchy „rudé"? Protože mají na rukou krev nevinných (v. 15). Bílá barva je zase obvykle barva čistoty a nevinnosti. Bůh těmito slovy nabízí změnu jejich životů. Podobná slova použil i král David, když plakal před Hospodinem a prosil o odpuštění hříchu, kterého se dopustil, když si vzal Bat-šebu a jejího manžela nechal zabít (Ž 51,7.9). Touto výzvou Bůh svému lidu nabízí odpuštění (v. 18).

Zde tedy jasně vidíme, jaký záměr Bůh sledoval ostrými slovy, která adresoval svému lidu. Nechce jimi svůj lid zavrhnout, ale přivést jej zpět k sobě. Nabídka odpuštění z Boží strany je motivujícím základem, na kterém stojí Boží výzva k mravní čistotě jeho lidu (v. 16.17). Odpuštění otevírá cestu k tomu, aby je Boží moc mohla změnit. V tom vidíme semínko „nové smlouvy", o které prorokoval Jeremjáš (Jr 31,31–34) a ve které je odpuštění základem nového vztahu s Bohem. Začínáme s „krví na rukou". Máme dluh, který nikdy nebudeme moci splatit. Když si uvědomíme, jak velice potřebujeme odpuštění, teprve tehdy jsme připraveni přijmout vše, co nám Bůh chce dát.

Aplikace

Co vše byl ochoten dobrý a spravedlivý Bůh odpustit tobě? Co s tebou toto velkorysé odpuštění dělá? Probouzí v tobě touhu žít jinak?

ŽIVOT NEBO SMRT (Iz 1,19–31)

*19„Budete-li povolní a poslechnete, budete požívat dobrých darů země. 20Když však odmítnete
a budete se zpěčovat, bude vás požírat meč.“ Tak promluvila Hospodinova ústa. 21Běda! Nevěst-
kou se stalo město věrné! Bývalo plné práva, přebývala v něm spravedlnost, teď jsou v něm vra-
hové. (...) 24Takový je výrok Pána, Hospodina zástupů, Přesilného, Boha Izraele: „Ach, jak se potě-
ším na svých protivnících, vykonám pomstu na svých nepřátelích! 25Obrátím na tebe svou ruku,
vytavím tvou strusku, jako louhem odloučím všechny tvé přimíšeniny.“ (...)28Zkáza nevěrných
a hříšníků však bude stejná, zajdou ti, kdo opustili Hospodina. 29Budou zahanbeni pro mohutné
stromy, po nichž jste dychtili, budete se stydět za zahrady, které jste si zvolili. 30Budete jako po-
svátný strom, jemuž vadne listí, jako zahrada, v níž není vody. 31Nejzdatnější bude koudelí a jeho
skutky jiskrou; vzplane spolu obojí a nikdo to neuhasí. (Iz 1,19–21.24.25.28–31)*

Osobní studium

Při čtení tohoto biblického textu je zřejmé, že Bůh nedává k dispozici žádnou zlatou střední cestu. Lidé se musí rozhodnout, co se svým životem dále udělají. Musí si jasně vybrat – buď život, anebo smrt, požehnání, anebo zlořečení. Proč se můžeme rozhodnout jen pro jednu z těchto možností? Proč nejde učinit nějaký kompromis?

Všimni si logické struktury veršů Iz 1,19.20: Pokud se lid rozhodne ochotně poslouchat Boha, budou jíst dobré věci této země (v. 19). Pokud však Boží nabídku odpuštění a obnovy odmítnou a postaví se proti němu, budou „sežráni“ mečem (v. 20). Rozhodnout se musí sami. Tyto verše tím ukazují na podmíněnost požehnání anebo zlořečenství.

V první kapitole knihy Izajáš se vícekrát opakují a používají Mojžíšova slova zaznamenaná v Dt 30,19.20, když byla uzavřena smlouva s izraelským národem: „Dovolávám se dnes proti vám svědectví nebes i země: Předložil jsem ti život i smrt, požehnání i zlořečení...“

Tato Mojžíšova slova jsou souhrnem všech varování, požehnání a zlořečení, která vrcholí vznikem smlouvy v Dt 27–30 (srov. Lv 26). Ta obsahuje čtyři základní body:

1. vyprávění o tom, co pro ně Bůh učinil,
2. podmínky, které musí dodržovat, aby smlouva zůstala platná,
3. odvolání se na svědky,
4. požehnání a zlořečení, která měla upozornit lid na to, co se stane, když smluvní podmínky poruší.

Ukázalo se, že tyto prvky se ve stejném pořadí objevují i v politických dohodách jiných národů, například Chetitů. Při uzavření smlouvy s Izraelci Bůh použil formu, které mohli rozumět a která v nich měla zanechat silný vliv, aby si uvědomili význam oboustranně závazného vztahu, do kterého se rozhodli vstoupit. Ze smlouvy mohli mít obrovské požehnání. Pokud by však smlouvu porušili, skončili by hůř než kdykoliv předtím.

Aplikace

Co tě motivuje ke správným rozhodnutím v životě? Jsou vždy a hned v životě patrné pozitivní či negativní dopady toho, zda se držíš svého Boha? Co si počít ve chvílích, kdy očekávané „požehnání“ nepřichází ani tehdy, když jsi Bohu věrný? Má smysl zůstat i nadále na Boží straně?

SMUTNÁ „PÍSEŇ O VINICI“ (Iz 5,1–7)

[1]Zazpívám svému milému píseň mého milého o jeho vinici: „Můj milý měl vinici na úrodném svahu. [2]Zkypřil ji, kameny z ní vybral a vysadil ušlechtilou révu. Uprostřed ní vystavěl věž i lis v ní vytesal a čekal, že vydá hrozny; ona však vydala odporná pláňata. [3]Teď tedy, obyvateli Jeruzaléma a muži judský, rozhodněte spor mezi mnou a mou vinicí. [4]Co se mělo pro mou vinici ještě udělat a já pro ni neudělal? Když jsem očekával, že vydá hrozny, jak to, že vydala odporná pláňata? [5]Nyní vás tedy poučím, co se svou vinicí udělám: Odstraním její ohrazení a přijde vniveč, pobořím její zídky a bude pošlapána. [6]Udělám z ní spoušť, nebude už prořezána ani okopána a vzejde bodláčí a křoví, mrakům zakážu zkrápět ji deštěm.“ [7]Vinice Hospodina zástupů je dům izraelský a muži judští sadbou, z níž měl potěšení. Čekal právo, avšak hle, bezpráví, spravedlnost, a hle, jen úpění. (Iz 5,1–7)

Osobní studium

Přečtěte si výše uvedenou píseň o vinici (Iz 5,1–7). Jak jí rozumíte? Co chtěl Bůh tímto podobenstvím vyjádřit?

Význam tohoto podobenství vysvětluje Bůh až na konci, ve verši 7. Tímto podobenstvím chce Bůh pomoci svému lidu objektivně vidět a uvědomit si svůj skutečný stav. Podobným způsobem Bůh přichází i za králem Davidem (2S 12,1–13). Podobenství tehdy vyvolalo žádoucí účinek. Tím, že toto podobenství nazývá „písní mého milého“, chce Bůh odhalit své první pohnutky vůči svému lidu. Jeho vztah k nim má svůj původ v jeho charakteru – a tím je láska. Čeká, že mu budou jeho lásku opětovat. Místo „hroznů“ však přinášejí trpká a odporná pláňata.

Dále čteme: „Nyní vás tedy poučím, co se svou vinicí udělám: Odstraním její ohrazení a přijde vniveč, pobořím její zídky a bude pošlapána. Udělám z ní spoušť...“ (Iz 5,5.6).

Když zhřešíme, Bůh nás okamžitě nezavrhne, neodejme od nás svoji ochranu a nezničí nás hned. Trpělivě nám dává příležitost přijmout odpuštění (srov. 2Pt 3,9). Neodežene nikoho, kdo mu odpovídá. Vyzývá nás tak dlouho, pokud je naděje, že mu odpovíme.

Když řekneme „ne“, nepovažuje to hned za naši konečnou odpověď, protože zná naši nevědomost a ví, že nás oklamal hřích. Jestliže však vidí, že jeho snaha zastavit nás nikam nevede, nakonec uznává naše rozhodnutí a nechává nás jít cestou, pro kterou jsme se rozhodli (srov. Zj 22,11).

Jestliže Boží výzvu, kterou k nám prostřednictvím svého Ducha promlouvá, vytrvale odmítáme, může se stát, že dospějeme k bodu, z kterého se už nebudeme moci vrátit (Mt 12,31.32). Odvracet se od Krista je velmi nebezpečné (Žd 6,4–6). Více pro nás Bůh udělat nemůže, protože respektuje naše svobodné rozhodnutí.

Aplikace

Ve 4. verši klade Hospodin smutnou otázku: „Co se mělo pro mou vinici ještě udělat a já pro ni neudělal?“ (Iz 5,4). Zamysli se nad těmito slovy ve světle kříže, kde se Bůh sám obětoval za naše hříchy a zaplatil mzdu za naše přestoupení. Co více ještě mohl pro nás učinit? Co s tebou dělá vědomí, že Bůh zaplatil tu největší cenu, abys mohl žít?

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

V souvislosti s Iz 1,4 Ellen G. Whiteová napsala: „Ti, kteří se prohlašovali za Boží lid, odešli od Boha a ztratili moudrost a soudnost. Stali se krátkozrakými. Zapomněli, že je Bůh zbavil starých hříchů. Nepokojně bloudili tmou ve snaze zapomenout na svobodu, jistotu a štěstí, které prožívali předtím. Pustili se do všech troufalých a nerozumných bláznovství, postavili se do opozice vůči Boží prozřetelnosti, čímž znásobili vinu, která i tak už na nich spočívala. Nechali se přesvědčit satanovými obviněními Božího charakteru. Boha si představovali jako toho, kdo nezná milosrdenství a slitování." (4BC 1137)

Otázky k rozhovoru

1. *Jak se můžeme „umýt"? Co tento obraz znamená? (Fp 2,12.13)*
2. *Jakým způsobem Ježíš převzal, doplnil a aplikoval píseň o vinici? Jaké poučení z toho vyplývá pro nás dnes? (Mt 21,33–45; Mk 12,1–12; L 20,9–19)*
3. *Jaká souvislost existuje mezi nabídkou Božího odpuštění a změnou, kterou vykoná v našich životech? Jaké je správné pořadí – nejprve změna a pak odpuštění, anebo nejprve odpuštění a potom změna života? Proč je důležité vědět, co nastává jako prvé?*
4. *V uvedeném citátu Ellen G. Whiteová říká, že lidé se postavili do opozice vůči „Boží prozřetelnosti". Co to znamená?*

Shrnutí

Když Boží lid zapomene na svého Boha a neváží si jeho požehnání, Bůh jim připomíná, že se budou zodpovídat za porušení smlouvy, kterou s ním uzavřeli. S láskou je upozorňuje na stav, v jakém se nacházejí. Varuje je před ničivými důsledky toho, že se zřekli jeho ochrany. Naléhá na ně, aby mu dovolili uzdravit je a očistit.

Praktický závěr

- *Podělte se s ostatními ve skupině o to, co praktického jste se naučili z této lekce při studiu Bible. Jak lze toto naučení uvést do každodenního života?*

Podněty k modlitbám

- *Modlete se jeden za druhého, za své radosti i starosti.*
- *Modlete se spolu za ty, kteří z nějakého důvodu přestávají či již přestali navštěvovat vaše společenství. Jak jim můžete dát najevo, že je máte stále rádi?*
- *Modlete se i za lidi ve svém okolí (přátele, sousedy, příbuzné...), kterým byste rádi představili Boží lásku.*

Konkrétní modlitební seznam mé třídy sobotní školy:

_____ _____

_____ _____

_____ _____

Krize důvěry k vůdcům (Iz 6)

Základní verš

„Toho roku, kdy zemřel král Uzijáš, spatřil jsem Panovníka. Seděl na vysokém a vznosném trůnu a lem jeho roucha naplňoval chrám." (Iz 6,1)

Když jeden ze žáků položil Konfuciovi otázku: „Které prvky charakterizují dobrou vládu?", filozof mu odpověděl: „Dostatek jídla, dostatek zbraní a důvěra obyčejného lidu."

„Předpokládejme však," ptal se žák dále, „že byste neměl na výběr a jednoho byste se musel vzdát – čeho byste se zřekl?" „Zbraní," odpověděl Konfucius.

Žák byl vytrvalý a ptal se dále: „Předpokládejme, že byste byl potom přinucen zříci se jednoho z těch dvou, které vám zůstaly. Čeho byste se vzdal?" „Jídla," odpověděl Konfucius, „protože stará moudrost říká, že od nepaměti lidé zápasí s hladem, ale lid, který ztratil důvěru ke svým vládcům, je skutečně ztracený." (Green, Michael P. *1500 Illustrations for Biblical Preaching*, Grand Rapids, MI: Baker Books, 1989, s. 215)

Lidé chtějí (a vlastně i potřebují) mít silné a důvěryhodné vůdce. Když jeden voják podepisoval smlouvu s armádou podruhé, jeden z nováčků se ho ptal, proč se rozhodl opět vstoupit do armády. „Vyzkoušel jsem život v civilu," odpověděl, „ale tam nikdo není za nic zodpovědný."

Osnova lekce

Tento týden si budeme při studiu šesté kapitoly knihy Izajáš všímat vůdců Božího lidu v době proroka Izajáše, jejich silných i slabých stránek, a zároveň hledat, nakolik mohou být tyto texty aktuální i v současnosti.

1. Iz 6,1: Uzijáš – nevěrný vůdce lidu (neděle)
2. Iz 6,1–4: Hospodin – ideální vůdce lidu (pondělí)
3. Iz 6,5–7: Izajáš – povolaný a očištěný vůdce lidu
   a. Jeho očištění (úterý)
   b. Jeho pověření (středa)
   c. Jeho poselství (čtvrtek)

Budování společenství

- ***Podělte se ve skupině o to, co jste v posledním týdnu zažili. Jak vás tento prožitek ovlivnil ve vašem duchovním životě?***
- ***Řekněte ostatním o situaci, kdy jste v poslední době vnímali výrazný projev Boží přítomnosti ve vašem životě. Vyjádřete veřejně Bohu své poděkování.***

KRÁL JE MRTEV, AŤ ŽIJE KRÁL! (Iz 6,1)

„Toho roku, kdy zemřel král Uzijáš, spatřil jsem Panovníka. Seděl na vysokém a vznosném trůnu a lem jeho roucha naplňoval chrám.“ (Iz 6,1)

*3 Uzijášovi bylo šestnáct let, když začal kralovat, a kraloval v Jeruzalémě dvaapadesát let. Jeho
matka se jmenovala Jekolja a byla z Jeruzaléma. 4 Činil to, co je správné v Hospodinových očích,
zcela jak to činil jeho otec Amasjáš. (...) 16 Jakmile svou moc upevnil, jeho srdce se stalo domýšli-
vým, až se úplně zkazil a zpronevěřil Hospodinu, svému Bohu. Vstoupil do Hospodinova chrámu,
aby pálil kadidlo na kadidlovém oltáři. (...) 19 V ruce měl kadidelnici, aby pálil kadidlo. Jakmile
se vůči kněžím rozběsnil, vyrazilo se mu na čele malomocenství před očima kněží v Hospodino-
vě domě u kadidlového oltáře. (...) 23 I ulehl Uzijáš ke svým otcům a pohřbili ho vedle jeho otců
na poli u pohřebiště králů. (2Pa 26,3.4.16.19.23)*

Osobní studium

Text Iz 6,1 zmiňuje smrt krále Uzijáše, jejíž okolnosti jsou podrobněji popsány v 2Pa 26. Co nám okolnosti jeho smrti říkají o jeho životě a vztahu k Bohu?

Na smrt krále Uzijáše se můžeme podívat hned z několika odlišných úhlů pohledu:

1. I když Uzijáš vládl dlouho a prosperoval, „jakmile svou moc upevnil, jeho srdce se stalo domýšlivým, až se úplně zkazil...“ (2Pa 26,16), a rozhodl se pálit kadidlo v chrámě. Kněží mu v tom chtěli právem zabránit, protože neměl takové právo, jaké měli kněžští potomci Árona (2Pa 26,18). Král se však rozhněval. Ve chvíli, kdy odmítl uposlechnout výčitku, Hospodin ho ranil malomocenstvím (2Pa 26,21). Zvláštní je to, že právě v roce, kdy zemřel nečistý lidský král, vidí Izajáš v chrámu čistého, nesmrtelného a božského Krále.

2. Mezi Uzijášem a Izajášem je nápadný kontrast. Uzijáš z pýchy a troufale sáhl na svaté, ale dosáhl opaku – stal se rituálně nečistým a byl izolován od svatého. Izajáš naopak dovolil, aby se ho Boží svatost dotkla. Pokorně uznal svoji nedostatečnost. Velmi si přál být mravně čistý – a to se skutečně i stalo (Iz 6,5–7). Zažil tak ospravedlnění, kterého se dostalo i celníkovi v Ježíšově podobenství: „Neboť každý, kdo se povyšuje, bude ponížen, a kdo se ponižuje, bude povýšen“ (L 18,14).

3. Velmi nápadná je podobnost mezi malomocným tělem Uzijáše a morálním stavem jeho lidu: „Od hlavy až k patě nic zdravého není. Samá modřina a jizva i čerstvá rána...“ (Iz 1,6).

4. Smrtí Uzijáše roku 740 př. Kr. začíná pro Boží lid období veliké krize. Při smrti kteréhokoliv svrchovaného panovníka a změně vlády je země nechráněná a lehce napadnutelná. Judsko se octlo v obzvlášť nebezpečné situaci, protože Tiglat-pileser III. nastoupil na asyrský trůn jen několik roků předtím (745 př. Kr.). Podnikal mnoho vojenských výprav a důsledkem toho se jeho národ stal neporazitelnou supervelmocí, která ohrožovala nezávislost všech národů Blízkého východu. V tomto krizovém období Bůh povzbudil Izajáše tím, že mu ukázal, že stále drží všechno ve svých rukou.

Aplikace

Druhá kniha Paralipomenon popisuje krále Uzijáše jako člověka, jehož „srdce se stalo domýšlivým, až se úplně zkazil a zpronevěřil Hospodinu“ (2Pa 26,16). V jaké oblasti může číhat podobné pokušení na tebe? Jak se mu můžeme bránit?

„SVATÝ, SVATÝ, SVATÝ!“ (Iz 6,1–4)

[1]Toho roku, kdy zemřel král Uzijáš, spatřil jsem Panovníka. Seděl na vysokém a vznosném trůnu a lem jeho roucha naplňoval chrám. [2]Nad ním stáli serafové: každý z nich měl po šesti křídlech, dvěma si zastíral tvář, dvěma si zakrýval nohy a dvěma se nadnášel. [3]Volali jeden k druhému: „Svatý, svatý, svatý je Hospodin zástupů, celá země je plná jeho slávy.“ [4]Od hlasu volajícího se pohnuly podvaly prahů a dům se naplnil dýmem. (Iz 6,1–4)

Osobní studium

Kde spatřil Izajáš ve vidění v úvodních verších Pána Boha? Proč se Bůh zjevil Izajášovi právě takto? (Srov. Ex 25,8; 40,34–38.)

Král umírá zrovna v čase velkého politického nepokoje, protože Asyřané podnikají vojenské výpravy. Izajáš mohl tehdy prožívat těžké období. Možná neměl jistotu, kdo má vlastně věci pod kontrolou. Kdo teď povede dál jeho lid?

Co se ale stalo potom? Zatímco má Izajáš vidění a upřeně hledí na jas Boží slávy na trůnu, slyší antifonu zářících serafů volajících: „Svatý, svatý, svatý.“ Cítí, jak se od toho zvuku země pod ním chvěje. Hledí na dým, který naplňuje celý chrám. Pro proroka to musela být úžasná zkušenost. Izajáš má už jistotu, kdo má všechno ve své moci, kdo je tím ideálním vůdcem jeho národa.

Když dostali podobná vidění Ezechiel, Daniel a Jan, byli právě v exilu (Ez 1; Da 7,9.10; Zj 4,5). Podobně jako Izajáš i oni potřebovali zvláštní povzbuzení a útěchu. Potřebovali mít jistotu, že Bůh stále drží všechno ve svých rukou, i když se zdálo, jako by se jim zhroutil svět. (Daniel a Ezechiel byli zajatci pohanského národa, který zničil jejich zemi i národ; Jan byl nepřátelskou politickou mocí vyhnán na pustý ostrov.) Nepochybujeme o tom, že tato vidění jim dala právě to, co potřebovali – aby i v krizi, kterou prožívali, zůstali věrní.

Janův popis Božího chrámu v nebi je velmi podobný tomu, co viděl Izajáš. Přečti si Zj 4,8, kde se píše o čtyřech živých bytostech, z nichž každá měla šest křídel. I ony volaly: „Svatý, svatý, svatý.“

Boží svatost, jak je zdůrazněna v Izajášově vidění, je základním prvkem jeho poselství. Protože Bůh je svatý, i od svého lidu vyžaduje svatost. Je ochoten mu ji dát. Má však podmínku, že budou činit pokání, zanechají svých zlých cest a ve víře a poslušnosti se podřídí jeho vůli.

Aplikace

Každý z nás už určitě byl v situaci, kdy se mu zdálo, že je všechno ztraceno. I když jsi nedostal takové vidění jako Izajáš, jakým způsobem Bůh v této krizi upevnil tvoji víru a posilnil tě? Co ses ze své zkušenosti naučil?

NOVÝ ČLOVĚK (Iz 6,5–7)

5 I řekl jsem: „Běda mi, jsem ztracen. Jsem člověk nečistých rtů a mezi lidem nečistých rtů bydlím,
a spatřil jsem na vlastní oči Krále, Hospodina zástupů.“ 6 Tu ke mně přiletěl jeden ze serafů.
V ruce měl žhavý uhlík, který vzal kleštěmi z oltáře, 7 dotkl se mých úst a řekl: „Hle, toto se dotklo
tvých rtů, tvá vina je odňata a tvůj hřích je usmířen.“ (Iz 6,5–7)

Osobní studium

Do Boží přítomnosti ve svatyni svatých mohl vstoupit jen nejvyšší kněz ve Dni smíření s kadidlem, které položil na oheň před Hospodinem; jinak by zemřel (Lv 16,2.12.13). Izajáš viděl Pána, i když nebyl nejvyšším knězem a nepálil kadidlo. Chrám byl naplněn dýmem (v. 4), který připomínal oblak, v němž se v Den smíření zjevovala Boží sláva (Lv 16,2). V posvátné hrůze a v domnění, že ho čeká smrt (srov. Ex 33,20; Sd 6,22.23), Izajáš vykřikl a vyznával hřích svůj i hřích lidu. Připomíná nám to vyznání hříchů nejvyššího kněze ve Dni smíření (Lv 16,21). V této chvíli si Izajáš uvědomil, že sám ve své nedostatečnosti není schopen splnit úkol, který mu byl svěřen.

Proč se seraf dotkl Izajášových úst žhavým uhlíkem z oltáře? (Iz 6,6.7) Jakou symboliku toto gesto mělo?

Seraf vysvětlil Izajášovi, že dotykem uhlíku byl odstraněn jeho hřích a vina. Není blíže určeno, o jaký hřích jde. Nemusíme to však omezit na nesprávná slova nebo řeč, protože rty představují nejen slova, ale současně celou bytost, která je vyslovila. Jako mravně čistý člověk mohl nyní Izajáš přinést Bohu čistou oběť chvály.

Oheň je očistný prostředek, protože hoření odstraňuje nečistotu (viz Nu 31,23). Seraf však použil uhlík ze zvláštního, svatého ohně na oltáři, který zapálil sám Bůh a který hořel neustále (Lv 16,12). Seraf tak Izajáše posvětil a očistil. To je něco více. Při obřadech ve svatyni anebo chrámu se bral uhlík z oltáře tehdy, když bylo zapotřebí zapálit kadidlo. Čteme o tom, že nejvyšší kněz měl vzít kadidelnici plnou uhlíků z oltáře, a tak zapálit kadidlo. V Iz 6 však seraf přikládá uhlík k Izajášovým ústům, ne ke kadidlu. Zatímco král Uzijáš chtěl sám pálit kadidlo, Izajáš sám se stává tím „kadidlem“! Jako se svatým ohněm zapaluje kadidlo, aby se Boží dům naplnil svatou vůní, tak se „zapálí“ prorok, aby šířil svaté poselství. Vůbec to není náhoda, že v dalších verších této kapitoly čteme, že Bůh posílá Izajáše ke svému lidu.

Aplikace

Pozorně si přečti Izajášovu reakci na to, když uviděl Boha (Iz 6,5). Jak se máme vyrovnat se základním problémem, že ve vesmíru stvořeném „svatým, svatým, svatým“ Bohem existují hříšní lidé? Jak nám pomáhá Kristova smrt na kříži najít alespoň část odpovědí na tuto zásadní otázku?

KRÁLOVSKÉ POVĚŘENÍ (Iz 6,8)

Vtom jsem uslyšel hlas Panovníka: „Koho pošlu a kdo nám půjde?“ I řekl jsem: „Hle, zde jsem, pošli mne!“ (Iz 6,8)

Osobní studium

Jako „očištěný“ člověk Izajáš bez váhání odpovídá na Boží výzvu a stává se Božím vyslancem. Použitím novozákonního výrazu bychom mohli Izajáše nazvat apoštolem, tedy tím, kdo je poslán.

Je zajímavé, že kniha proroka Izajáše nezačíná jako ostatní prorocké knihy. Prorok Izajáš neříká nic o svém prorockém povolání (srov. Jr 1,4–10; Ez 1–3). Jinými slovy – Izajáš už musel být povolán jako prorok před událostmi, které popisuje 6. kapitola. Bible ukazuje, že setkání s Bohem může proroka povzbudit a nadchnout i poté, co jeho služba již začala (Mojžíš – Ex 34; Elijáš – 1Kr 19). V 6. kapitole čteme, že prorok Izajáš dobrovolně přijímá zvláštní poslání. Zdá se, že kapitoly 1 až 5 popisují podmínky, za kterých byl Izajáš povolán poprvé. Hned nato čteme, že ho Bůh v chrámě povzbudil a opět potvrdil jeho pověření být Božím prorokem a mluvčím.

Hospodin povzbudil Izajáše ve svém chrámu, ve svatyni. Jakou roli hraje v biblických textech Boží svatyně? Co nám říkají o Bohu, jeho povaze a vztahu k nám lidem? Přečtěte si např. Ž 73 (zejména v. 17); Žd 4,14–16; 10,19–23; Zj 5.

Boží chrám na nás působí obrovskou, bázeň vyvolávající silou a mocí. Ale nejen to, je to také místo, kde slabí a nedostateční lidé, jako jsme my, mohou najít útočiště a záchranu. Vědomí, že Bůh prostřednictvím Ježíše Krista, našeho Velekněze, pracuje pro naši záchranu, nám stále znovu dodává pokoj a jistotu.

Aplikace

Text Žd 4,16 nás vyzývá, abychom směle přicházeli do Boží blízkosti, „k trůnu milosti, abychom došli milosrdenství a nalezli milost a pomoc v pravý čas“. Jak bys odpověděl, kdyby se tě někdo zeptal, jestli jsi skutečně našel pomoc a milosrdenství tehdy, když jsi to velice potřeboval?

TVRDÉ POSELSTVÍ (Iz 6,9–13)

9Odpověděl: „Jdi a řekni tomuto lidu: ‚Poslouchejte a poslouchejte, nic nepochopíte, dívejte se,
dívejte, nic nepoznáte.‘ 10Srdce toho lidu obal tukem, zacpi mu uši, zalep mu oči, aby očima nevi-
děl, ušima neslyšel, srdcem nepochopil, neobrátil se a nebyl uzdraven.“ 11Tu jsem řekl: „Dlouho
ještě, Panovníku?“ On odpověděl: „Dokud nezpustnou města a nebudou bez obyvatel a domy
bez lidí a role se nepromění v spoušť.“ 12Hospodin odvede ty lidi daleko a v zemi bude mnoho
míst opuštěno. 13Zůstane-li v ní jen desetina, i ta bude zajata a přijde vniveč jako posvátný
strom, jako dub, po jehož skácení zbude jen pahýl. Tento pahýl bude símě svaté. (Iz 6,9–13)

Osobní studium

Když Bůh znovu pověřil Izajáše, proč ho poslal ke svému lidu s tak neobvyklým poselstvím?

Abychom nebyli v pokušení si myslet, že Izajáš špatně slyšel anebo že toto poselství není až tak důležité, Ježíš cituje tuto stať, když chce učedníkům vysvětlit, proč mluví v podobenstvích (Mt 13,13–16).

Bůh nechce, aby někdo zahynul (2Pt 3,9), proto poslal Izajáše k obyvatelům Judska – a Ježíše na tento svět. Bůh netouží ničit, ale navěky zachránit. Někteří odpovídají na jeho výzvy kladně, jiní se ve svém odporu stále více utvrzují. Bůh je však přesto stále nabádá a dává jim více a více příležitostí k pokání. Avšak čím více vzdorují, tím jsou horší. A tak tím, co Bůh pro ně činí, aby jejich srdce obměkčil, se jejich srdce ještě více zatvrzují. Boží láska k nám je stálá a neměnná. Naše osobní odpověď na tuto jeho lásku je však osudně nestálá.

Posláním Božích služebníků, jakými byli například Mojžíš, Izajáš, Jeremjáš, Ezechiel nebo i Kristus, je neustále lidi vyzývat a nabádat, i kdyby toto poselství odmítali. Ezechielovi Bůh řekl: „Ať poslechnou, nebo ne, jsou dům vzpurný. Poznají však, že byl uprostřed nich prorok“ (Ez 2,5). Boží úlohou a také úlohou jeho služebníků je dostatečně lidi varovat a dát jim možnost rozhodnout se, i kdyby si nakonec zvolili zkázu a vyhnanství (srov. Ez 3,16–21; Iz 6,11–13).

Izajášovo pověření, v němž Bůh mluví o zatvrzených srdcích a očích, které nevidí, a uších, které neslyší, nám může připomenout i příběh o faraonovi, o kterém Bůh prohlásil: „Já však zatvrdím jeho srdce a on lid nepropustí“ (Ex 4,21). To je první z devíti zmínek o tom, že Bůh zatvrdí faraonovo srdce. Devětkrát je však také napsáno, že své srdce zatvrdil sám faraon (např. Ex 8,15; 9,34).

Samozřejmě že faraon měl svobodnou vůli, jinak by nemohl zatvrdit své srdce. Ale to, že také Bůh zatvrdil jeho srdce, naznačuje, že Bůh vyvolal okolnosti, na které faraon reagoval, když se rozhodoval – a rozhodl se neuznat znamení, která mu Bůh dal. Kdyby byl faraon těmto znamením přístupný, jejich vlivem by jeho srdce změklo, ne se zatvrdilo.

Aplikace

Cítil jsi někdy, že se tvé srdce zatvrzuje vůči působení Ducha svatého? Co to způsobilo? Pokud sis to tehdy ani neuvědomoval (tak se vlastně tvrdost srdce projevuje), jak se na to díváš dnes? Jak tomu lze zabránit – 1K 10,13?

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

„Ti, kdo zbohatli, začali vystavovat na odiv svůj majetek a libovali si v nezřízených pitkách a slavnostech (viz Iz 2,11.12; 3,16.18–23; 5,22.11.12). Modlářství se stalo přirozenou součástí života, která už nikoho nepohoršovala (viz Iz 2,8.9). Hrstka těch, kteří zůstali Bohu věrní, propadala zoufalství. Zdálo se jim, že Boží záměry se neuskuteční.

Není divu, že když byl Izajáš povolán, aby v této době prorokoval, moc se mu do plnění svěřeného úkolu nechtělo. Věděl, že se setká se silným odporem. Když přemýšlel o tom, jak jsou lidé tvrdohlaví a nevěrní, připadl mu jeho úkol beznadějný. Je správné, aby kvůli svému zoufalství nechal Judu napospas modlářství? Mají ninivští bohové ovládat zemi a protivit se Bohu?“ (PK 306.307; OSU 118)

Otázky k rozhovoru

1. *Jak bys odpověděl na otázku skeptika anebo ateisty: „Jak dokážeš, že Bůh se o všechno stará?“*
2. *Jestli všechno řídí Bůh, proč trpí nevinní? Znamená text Iz 1,19.20 to, že v životě potkají věrné Boží následovníky dobré věci, a ty, co se bouří, zlé věci? Srov. Jb 1–2; Ž 37; Ž 73. Jak máme správně chápat Boží charakter plný lásky a zároveň to, že lidi postihují zlé věci?*
3. *Proč je v Iz 6 tolik nepřímých zmínek o Dni smíření? Pamatuj, že každoročně právě v tento den Bůh očistil své věrné od hříchu a odsoudil nevěrné (Lv 16,30; 23,29.30).*

Shrnutí

V nebezpečných časech, kdy slabost vůdců a králů byla až nápadně zjevná, dostává Izajáš od Pána vesmíru velkolepé vidění. Zděšen svou nedostatečností, avšak očištěn a posilněn milosrdenstvím, byl Izajáš připraven vyjít jako Boží vyslanec do nepřátelského světa.

Praktický závěr

- *Podělte se s ostatními ve skupině o to, co praktického jste se naučili z této lekce při studiu Bible. Jak lze toto naučení uvést do každodenního života?*

Podněty k modlitbám

- *Modlete se jeden za druhého, za své radosti i starosti.*
- *Modlete se spolu za ty, kteří z nějakého důvodu přestávají či již přestali navštěvovat vaše společenství. Jak jim můžete dát najevo, že je máte stále rádi?*
- *Modlete se i za lidi ve svém okolí (přátele, sousedy, příbuzné...), kterým byste rádi představili Boží lásku.*

Konkrétní modlitební seznam mé třídy sobotní školy:

_____ _____

_____ _____

_____ _____

Když se ti hroutí svět (Iz 7)

Základní verš

„Nebudete-li stálí ve víře, neobstojíte!“ (Iz 7,9)

Když se jednoho sobotního odpoledne vraceli starší manželé domů z bohoslužby, uviděli něco neobvyklého. Jejich slepice, které byly ještě ráno spokojené ve své ohradě, teď vyděšeně kdákaly a divoce poletovaly po celé zahradě. Tu se mezi nimi jako blesk mihl sousedův černý pes, popadl jednu z nich za krk a pelášil s ní pryč. Byla to jejich oblíbená krásná slepička se strakatým načepýřeným peřím na ocásku. Když se jim podařilo psa dohnat a donutit jej, aby ji pustil, bylo už pozdě. Nešťastná žena se udýchaně posadila a se slzami v očích hladila mrtvou slepici, která jí teď bezvládně ležela na klíně. V tu chvíli si jí všiml i jejich bílý kačer. Chvíli chodil kolem, zkoumavě si ženu i slepici na jejím klíně prohlížel a pravděpodobně dospěl k závěru, že jeho ptačí kamarádku připravila o život právě ona dáma. V následujících dnech a týdnech jí proto jasně dával najevo, co si o ní myslí. Kdykoliv ji uviděl, zlomyslně na ni útočil a dorážel na ni svým ostrým zobákem. Ze svého omezeného pohledu nebyl schopen správně rozpoznat, kdo je přítel, a kdo nepřítel. Měl sice ve věci jasno, ale vlastně se úplně mýlil.

Když se takto zachová zvíře, pousmějeme se nad tím, protože od něj neočekáváme velkou moudrost a schopnost správně posoudit situaci. A přesto se můžeme i my lidé v některých situacích chovat stejně, neschopni správně zhodnotit, komu můžeme důvěřovat, kdo je skutečně naším přítelem a spojencem, a kdo nás naopak ohrožuje.

Osnova lekce

V této lekci se blíže podíváme na život a vládu judského krále Achaza, který si řešil právě onu zmíněnou otázku na koho se spolehnout, koho ve chvíli krize vnímat jako spojence a přítele, a koho jako nepřítele a ohrožení. Na pozadí jeho příběhu se budeme snažit lépe pochopit principy toho, jak se v takových momentech moudře rozhodovat.

1. Lidské řešení krizové situace
   Důvěra v silné lidské spojence (neděle)
2. Boží řešení krizové situace
   Pozvání k důvěře v Boha (pondělí + úterý)
   Poslání „Syna“ jako důkazu Boží přítomnosti (středa + čtvrtek)

Budování společenství

- ***Podělte se ve skupině o to, co jste v posledním týdnu zažili. Jak vás tento prožitek ovlivnil ve vašem duchovním životě?***
- ***Řekněte ostatním o situaci, kdy jste v poslední době vnímali výrazný projev Boží přítomnosti ve vašem životě. Vyjádřete veřejně Bohu své poděkování.***

NEBEZPEČÍ ZE SEVERU (Iz 7,1–9)

[1]Za dnů Achaza, syna Jótama, syna Uzijášova, krále judského, vytáhl Resín, král aramejský, a s ním Pekach, syn Remaljášův, král izraelský, do války proti Jeruzalému, ale nic proti němu v boji nesvedli. [2]Domu Davidovu bylo oznámeno: „Aram táboří v Efrajimsku.“ I zachvělo se srdce královo i srdce jeho lidu, jako se chvějí lesní stromy ve větru. [3]Hospodin řekl Izajášovi: „Vyjdi Achazovi naproti ty a tvůj syn Šearjašúb na konec strouhy z Horního rybníka, na silnici k Poli valchářovu. [4]Řekni mu: Zachovej klid a neboj se, neklesej na mysli kvůli těm dvěma čadícím oharkům, že hněvem plane Aramejec Resín a syn Remaljášův. [5]Nedbej, že Aram i Efrajim a syn Remaljášův se dohodli proti tobě na zlé věci: [6]‚Vytáhneme proti Judovi, vyděsíme jej a dobudeme jej pro sebe a uděláme v něm králem Tabealova syna.‘“ [7]Toto praví Panovník Hospodin: „Nedojde k tomu a nestane se to. [8]Hlavou Aramu je Damašek a hlavou Damašku Resín. Do šedesáti pěti let ztroskotá Efrajim, takže nebude lidem; [9]hlavou Efrajimu je Samaří a hlavou Samaří syn Remaljášův. Nebudete-li stálí ve víře, neobstojíte!“ (Iz 7,1–9)

Osobní studium

V jaké těžké situaci se podle dnešního textu ocitl král Achaz hned na počátku své vlády? (Srovnej s 2Kr 15,37.38; 16,5.6.)

Severní izraelské království (Efrajim) a Sýrie (Aramejci) se spojily proti menšímu judskému království na jihu. Stalo se to v době, kdy byl Juda oslaben útoky Edomitů a Pelištejců. Války mezi Judskem a Izraelem byly i předtím, ale spojení Izraele se Sýrií představovalo skutečně velké nebezpečí. Zdálo se, že Izrael a Sýrie chtějí přinutit Judsko, aby s nimi vstoupilo do koalice, a tak aby spolu bojovali proti mocnému asyrskému vládci Tiglat-Pileserovi III. (v 2Kr 15,19 nazývanému „Púl“), který je svou rozpínavostí neustále ohrožoval. Vzhledem k tomuto nebezpečí Izrael a Sýrie odložily stranou svoje vzájemné dlouhotrvající spory. Kdyby se jim podařilo dobýt Judsko a ustanovit tam svého vládce (Iz 7,5.6), pak jeho prostředky a vojáci by jim byli k dispozici.

Jak se rozhodl král Achaz, když měl pocit, že se mu celá situace vymyká zpod kontroly? 2Kr 16,7–9; 2Pa 28,16

Místo aby uznal, že Bůh je jeho jediným přítelem, který může zachránit jeho i zemi, Achaz se pokusil navázat přátelství s Tiglat-pileserem III., nepřítelem svých nepřátel. Asyrský král s radostí vyhověl jeho prosbě o pomoc proti Sýrii a Izraeli. Tiglat-pileser dostal od Achaza nejen bohatý úplatek, ale měl i dobrou záminku táhnout s vojskem proti Sýrii, což samozřejmě neodkládal (2Kr 16,9). Moc syrsko-izraelského spojenectví byla zničena. Krátkou dobu se zdálo, že Achaz Judsko zachránil.

Toto Achazovo jednání by nás nemělo překvapit, protože to byl jeden z nejhorších králů, jaké kdy Judsko mělo (viz 2Kr 16,3.4; 2Pa 28,2–4).

Aplikace

Když poznáme blíže Achazův příběh, možná nás ani nepřekvapí, jak reagoval na nebezpečí. Důležitější otázkou ale je, jak reagujeme v krizových situacích my. Nakolik se ti daří spoléhat na Hospodina, když se věci ve tvém životě komplikují? Jak by bylo možné tvou víru posílit?

BŮH POSÍLÁ PROROKA A JEHO SYNA (Iz 7,3–9)

*3Hospodin řekl Izajášovi: „Vyjdi Achazovi naproti ty a tvůj syn Šearjašúb na konec strouhy
z Horního rybníka, na silnici k Poli valchářovu. 4Řekni mu: Zachovej klid a neboj se, neklesej
na mysli kvůli těm dvěma čadícím oharkům, že hněvem plane Aramejec Resín a syn Remaljášův.
5Nedbej, že Aram i Efrajim a syn Remaljášův se dohodli proti tobě na zlé věci: 6‚Vytáhneme proti
Judovi, vyděsíme jej a dobudeme jej pro sebe a uděláme v něm králem Tabealova syna.'" 7Toto
praví Panovník Hospodin: „Nedojde k tomu a nestane se to. 8Hlavou Aramu je Damašek a hlavou
Damašku Resín. Do šedesáti pěti let ztroskotá Efrajim, takže nebude lidem; 9hlavou Efrajimu je
Samaří a hlavou Samaří syn Remaljášův. Nebudete-li stálí ve víře, neobstojíte!" (Iz 7,3–9)*

Osobní studium

Zatímco Achaz zvažoval své politické možnosti, jak odvrátit hrozbu Izraele a Sýrie, Bůh věděl to, co on ne. Za prvé, byl to Bůh, kdo dovolil, aby se Achaz dostal do těchto problémů. Chtěl ho tak potrestat a přivést k rozumu (2Pa 28,5.19). Za druhé, i když se z lidského hlediska zdála žádost o pomoc u Tiglat-pilesera rozumnou a lákavou, Bůh věděl, že Judsko se tím dostane pod cizí nadvládu, z níž se již nikdy nevymaní.

Šlo skutečně o mnoho. Hospodin proto poslal Izajáše, aby krále Achaza zastavil a přemluvil, aby se nespojoval s králem Asýrie. (Podle všeho tehdy, když byl zkontrolovat jeruzalémský vodovod pro případ obléhání.)

Proč Hospodin přikázal Izajáši, aby s sebou vzal i svého syna Šearjašúba? Jaký smysl měla přítomnost malého chlapce? (Iz 7,3)

Achaz se zřejmě vylekal, když ho Izajáš pozdravil a představil mu svého syna jménem, které znamenalo „Ostatek se vrátí". Ostatek čeho? Odkud se vrátí? Protože chlapcův otec byl prorok, jméno znělo jako děsivé Boží poselství. Týkalo se snad lidu, který půjde do zajetí? Anebo to bylo poselství o návratu k Bohu v tom smyslu, že lid bude činit pokání? (Hebrejské sloveso *š-v-b* může znamenat jak „vrátit se", tak i „činit pokání".) Boží poselství pro Achaza tedy znělo: Ty sám svým počínáním rozhodneš, co bude toto proroctví znamenat. Buď se odvrátíš od svých hříchů, anebo půjdeš do zajetí, odkud se vrátí jen ostatek. Rozhodnutí je na tobě!

Jaké bylo v této situaci Boží poselství Achazovi? (Iz 7,4–9)

Nebezpečí ze strany Sýrie a Izraele pomine a Judsko bude ušetřeno. Království, která Achaz považoval za obrovské žhavé sopky, byla v Božích očích jen „dvěma čadícími oharky" (v. 4). Achaz vůbec nemusel prosit o pomoc Asýrii.

K tomu, aby se Achaz rozhodl správně, potřeboval důvěřovat Bohu a jeho zaslíbením. Pokud chtěl obstát, musel věřit (v. 9). Slova „věřit" a „obstát" mají v hebrejštině stejný základ. Tentýž základ má také slovo „pravda" (to, co je spolehlivé a důvěryhodné) a slovo „amen" (stvrdit to, co je pravdivé, důvěryhodné). Achaz potřeboval mít jistotu, aby se správně rozhodl; potřeboval důvěřovat Bohu, aby opět získal sebedůvěru.

Aplikace

Zamysli se nad poslední částí verše Iz 7,9: „Nebudete-li stálí ve víře, neobstojíte!" Proč jsou víra a důvěra tak důležité, aby člověk v životě „obstál"? Obstál v čem? Jak tento princip aplikovat v křesťanském životě?

NOVÁ ŠANCE (Iz 7,10–13)

10 Hospodin promluvil znovu k Achazovi: 11 „Vyžádej si znamení od Hospodina, svého Boha, buď
dole z hlubin nebo nahoře z výšin.“ 12 Achaz odpověděl: „Nechci žádat a nebudu pokoušet Hos-
podina.“ 13 I řekl Izajáš: „Slyšte, dome Davidův! Což je vám málo zkoušet trpělivost lidí, že chcete
zkoušet i trpělivost mého Boha?“ (Iz 7,10–13)

Osobní studium

I když Achaz neodpověděl na Izajášovu výzvu důvěřovat Hospodinu, Bůh dal králi z milosti ještě další příležitost. Skrze proroka ho vyzval, aby si vyžádal znamení od Hospodina „buď dole z hlubin, nebo nahoře z výšin“ (v. 11). To je jedno z největších pozvání k víře, jaké kdy člověk dostal. Na rozdíl od různých loterií a sázek Bůh v dodatcích neuvedl žádná omezení. Svoji nabídku dokonce neohraničil ani polovicí svého království, jak to bývá v případě pozemských vládců, kteří takto vyjadřují horní hranici své velkorysosti (srov. Est 5,6; 7,2; Mk 6,23). Bůh byl připraven a ochoten použít všechny možnosti nebe a země pro to, aby tento bezbožný král uvěřil! Jako znamení si Achaz mohl vyžádat i horu zlata anebo tolik vojáků, kolik je písku na břehu Středozemního moře.

Jak reagoval Achaz na tuto Boží výzvu? (Iz 7,12)

Na první pohled vypadá Achazova odpověď velmi zbožně a uctivě. Jako by nechtěl Pána Boha pokoušet, jak to před staletími dělali Izraelci na poušti (Ex 17,2; Dt 6,16). Rozdíl byl v tom, že nyní vyzval krále Bůh, aby ho vyzkoušel (Mal 3,10). Bůh by se radoval, kdyby král přijal tuto štědrou nabídku, a vůbec by to nepovažoval za pokoušení své trpělivosti. Achaz však nechtěl Bohu dovolit, aby mu pomohl uvěřit. Dveře svého srdce zavřel na závoru, aby víra nemohla proniknout dovnitř.

Jak reaguje Izajáš na králova slova? (Iz 7,13)

Izajáš připomíná, že když král odmítl vyzkoušet Boha, aby ho snad „neobtěžoval“, ve skutečnosti se k němu zachoval velmi neuctivě. Ještě smutněji působí skutečnost, že prorok nejprve ve verši 11 vyzývá krále, aby si vyžádal znamení od „svého Boha“, ale ve verši 13 už Izajáš použije jen označení „můj Bůh“. Achaz totiž Boží nabídku odmítl. Zavrhl vlastně Hospodina, který se tak nestal jeho Bohem. Hospodin byl Bohem Izajáše, ale už ne Bohem Achaza.

Aplikace

Co ti dnešní stať říká o Boží trpělivosti a ochotě zachránit všechny? Jak by ses zachoval, kdyby ti dal Bůh možnost požádat si o znamení, které by potvrdilo jeho vůli? Chtěl bys ji opravdu znát? A byl bys ochotný ji přijmout, i kdyby se ti nelíbila?

SYN JAKO BOŽÍ ZNAMENÍ (Iz 7,14)

Proto vám dá znamení sám Panovník: Hle, dívka počne a porodí syna a dá mu jméno Immanuel (to je S námi Bůh). (Iz 7,14)

Osobní studium

Nabídka znamení, která by sahala do hlubin dole nebo nahoru do výšin, Achazem nepohnula. A tak, když Bůh říká, že on sám dá znamení (Iz 7,14), snad bychom čekali, že to bude něco tak úžasného a závratného, co mohla vymyslet jen Boží fantazie. K našemu velkému překvapení měl být tím znamením syn. V jakém smyslu ale mohla být mladá maminka s dítětem, které pojmenovala Immanuel, znamením od Boha? Co měli lidé z této události pochopit?

Kdo je tou ženou a kdo je její dítě? (Iz 7,14)

Starý zákon nikde nemluví o konkrétním naplnění tohoto významného proroctví, jak to vidíme u znamení, která dostali jiní lidé, například Gedeón (Sd 6,36–40). Podívejme se tedy na některé možnosti jeho naplnění, které vyplývají pouze z textů Starého zákona:

1. Protože hebrejský výraz *alma* v tomto textu označuje obecně mladou ženu (není zde žádná zmínka o tom, že by měla být pannou), mnozí předpokládají, že šlo o vdanou ženu, která žila v té době v Jeruzalémě, snad manželku Izajáše. Iz 8,3 zaznamenává narození Izajášova syna, který se narodil „prorokyni". Tohoto syna však nazvali „Maher-šalal-chaš-baz" (tedy: „Rychle za kořistí spěchá lupič"), a ne „Immanuel" (Iz 8,1–4). A přece jsou životy těchto dvou chlapců podobny v tom, že dříve než dorostou do věku, kdy se budou umět rozhodnout pro dobro anebo zlo, Sýrie a severní Izrael budou zpustošeny (Iz 7,16; 8,4).

2. Jiní se domnívají, že Immanuel je vlastně Chizkijáš, Achazův syn, který po něm nastoupil na trůn. Avšak jméno Immanuel (ani jako přezdívka) není v souvislosti s Chizkijášem použito ani jednou.

3. Jelikož je pro nás postava Immanuela do jisté míry stále tajuplná a jeho jméno, běžně překládané „Bůh s námi", se týká Boží přítomnosti mezi lidmi, mohlo by jít o téhož jedinečného syna, který je předpovězen v Iz 9 a 11. Kdyby tomu tak bylo, jeho vznešený popis – jako Bůh a „kořen Jišajův" (Iz 9,6; 11,10) – převyšuje všechno, co bychom mohli připsat králi Chizkijášovi, i když to byl dobrý král.

4. Při porodu nevdané dospělé ženy přichází na svět nemanželské dítě, které je vlastně důsledkem jejího nevázaného života (Dt 22,20.21). Proč by si Bůh za znamení probouzející víru vybral takovéto dítě?

Nový zákon spojuje postavu a roli starozákonního Immanuela s Ježíšem (Mt 1,21–23), který se narodil zasnoubené, ale ještě nevdané mladé ženě – a to zázračným způsobem a v čistotě. Ježíš je také Boží Syn (Iz 9,6; Mt 3,17), „výhonek" a „kořen" Jišajův (Iz 11,1.10; Zj 22,16). Snad žil o staletí dříve už nějaký starší „Immanuel", jehož růst a vývoj měl Achazovi připomínat aktuálnost naplnění proroctví a který sloužil jako Kristův předchůdce. O něm však mnoho nevíme. Víme však to, co vědět potřebujeme: „Když se však naplnil stanovený čas, poslal Bůh svého Syna, narozeného z ženy..." (Ga 4,4), aby nás obdařil svojí přítomností.

Aplikace

Přemýšlej chvíli nad skutečností, že Bůh se v osobě Ježíše stal člověkem, jedním z nás, aby nás zachránil. Co ti to říká o něm a jeho povaze? Jakou naději ti to přináší do života v našem nejistém a komplikovaném světě?

„S NÁMI JE BŮH!“ (Iz 7,14)

Proto vám dá znamení sám Panovník: Hle, dívka počne a porodí syna a dá mu jméno Immanuel (to je S námi Bůh). (Iz 7,14)

Osobní studium

Podobně jako jména Izajášových dětí (Šearjašúb „Ostatek se vrátí“ a Maher-šalal-chaš-baz „Rychlá kořist – náhlý lup“), i jméno Immanuel má svůj význam. Doslovně znamená „Bůh s námi“ anebo, pokud zde přirozeně doplníme logické sloveso, je to důležité poselství: „S námi je Bůh!“ A to je nádherné zaslíbení, na které se lidé v každé době mohou spolehnout.

Jaký význam má pro tebe zaslíbení, že Bůh je s námi?

Lepší povzbuzení, útěchu a jistotu ani nemůžeme mít. „Bůh neslibuje, že jeho lid nebude prožívat těžkosti a trápení, ale to, že bude v tom všem s nimi. Žalmista prohlašuje: ‚I když půjdu roklí šeré smrti, nebudu se bát ničeho zlého, vždyť se mnou jsi ty. Tvoje berla a tvá hůl mě potěšují‘ (Ž 23,4).

Bůh říká: ‚Půjdeš-li přes vody, já budu s tebou, půjdeš-li přes řeky, nestrhne tě proud, půjdeš-li ohněm, nespálíš se, plamen tě nepopálí‘ (Iz 43,2). Kde byl tedy Bůh, když Danielovi tři přátelé byli vhozeni do ohně? Byl s nimi v ohni (Da 3,23–25). Kde byl Bůh, když Jákob těžce zápasil za svítání? Byl vedle něj; byl tak blízko, jak jen to šlo (Gn 32,24–30).

I když se Bůh nyní nezjevuje viditelně, zkušenosti svého lidu prožívá s ním. Kde byl Bůh, když dav odsoudil Štěpána? Štěpán ‚... uzřel Boží slávu i Ježíše, jak stojí po pravici Boží‘ (Sk 7,55). Když Ježíš vystoupil na nebesa ... usedl po pravici Božího majestátu na výsostech‘ (Žd 1,3). Proč v této těžké situaci, když byl Štěpán kamenován, Ježíš stál? Morris Venden napsal: ‚Ježíš v této situaci nemohl zůstat sedět.‘“ (Gane, Roy. *God's Faulty Heroes*, Hagerstown, MD: Review and Herald, 1996, s. 66)

Aplikace

Jak se ti daří čelit těžkostem a zkouškám, když máš zaslíbení, že Bůh je s námi? Je v tom rozdíl? Jak ti pomáhá vědomí jeho přítomnosti?

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

„Dají mu jméno Immanuel ... »Bůh s námi«.' (Mt 1,23) ‚Bůh ... nám dal poznat světlo své slávy ve tváři Kristově.' (2 K 4,6) Ježíš Kristus byl od věčnosti jedno s Otcem, byl ‚obrazem Božím', ztělesněním Boží velikosti a vznešenosti, ‚odleskem Boží slávy'. Přišel na svět proto, aby nám zjevil Boží slávu, aby na zem zatemněnou hříchem přinesl světlo Boží lásky, aby byl ‚Bohem s námi'. Proto o něm prorok řekl: ‚Dají mu jméno Immanuel.'" (DA 19; TV 9)

„Dopadlo by to s Judskem dobře, kdyby Achaz přijal toto poselství a hledal pomoc v nebi. On se však místo toho rozhodl spolehnout se na sílu vojsk a požádal o pomoc pohany. V zoufalství poslal vzkaz k Tiglat-pileserovi, asyrskému králi: ‚Jsem tvůj otrok a tvůj syn. Vytáhni a vysvoboď mě ze spárů krále aramejského a ze spárů krále izraelského, kteří proti mně povstali' (2Kr 16,7). Ke své žádosti připojil vzácný dar z královské pokladnice a z chrámového skladiště." (PK 329; OSU 126)

Otázky k rozhovoru

1. ***Je správné žádat Boha o znamení, když činíš důležité rozhodnutí? Jaké nebezpečí se v tom může skrývat?***
2. ***Je dobré hledat pomoc a oporu u člověka? Uvědomuješ si však hranice lidských možností?***
3. ***Ruský spisovatel Lev Nikolajevič Tolstoj svému příteli jednou napsal: „Když si člověk uvědomí, že konec všeho je smrt, potom neexistuje nic horšího, než je život." Jak vědomí, že „Bůh je s námi", řeší tento problém?***

Shrnutí

Bůh přivedl bezbožného krále Achaza do těžké situace, kdy se musel rozhodnout, bude-li věřit, anebo nebude. I když mu Hospodin nabídl, že si může vyžádat znamení, jaké ho jen napadne, král nedovolil, aby mu Bůh dal důvod věřit. Jako „přítel" asyrského krále se raději rozhodl požádat o pomoc jeho.

Praktický závěr

- ***Podělte se s ostatními ve skupině o to, co praktického jste se naučili z této lekce při studiu Bible. Jak lze toto naučení uvést do každodenního života?***

Podněty k modlitbám

- ***Modlete se jeden za druhého, za své radosti i starosti.***
- ***Modlete se spolu za ty, kteří z nějakého důvodu přestávají či již přestali navštěvovat vaše společenství. Jak jim můžete dát najevo, že je máte stále rádi?***
- ***Modlete se i za lidi ve svém okolí (přátele, sousedy, příbuzné...), kterým byste rádi představili Boží lásku.***

Konkrétní modlitební seznam mé třídy sobotní školy:

_____ _____

_____ _____

_____ _____

Tvrdá škola omylů (Iz 7–8)

Základní verš

„Budu očekávat Hospodina, ačkoli skryl tvář před domem Jákobovým, s nadějí budu na něho čekat." (Iz 8,17)

„Při požáru budovy v New Yorku seděla na okně ve čtvrtém patře slepá holčička. Hasiči byli zoufalí. Nevěděli, jak ji přesvědčit, aby skočila do připravené záchranné plachty, kterou nemohla vidět. Mohli by ji snést po žebříku, ale mezi budovy se s hasičským autem se žebříkem nemohli dostat.

Pak přišel její otec. Vzal do ruky megafon a zavolal: ‚Neboj se, moje malá, tady je táta. Dole jsme připravili záchrannou síť. Vyskoč a neboj se, my tě chytíme.' A holčička poslechla. Byla tak klidná a uvolněná, že se při skoku ze čtvrtého poschodí vůbec nezranila. Svému otci totiž plně důvěřovala. Když zaslechla jeho hlas, poslechla ho, protože byla přesvědčena, že pro ni chce to nejlepší." (Green, Michael P. *1500 Illustrations for Biblical Preaching*, s. 135)

Bůh v dějinách jasně prokázal, že chce pro své děti to nejlepší. Žel, že ony odmítaly jemný tón jeho laskavých slov, jakými k nim zpočátku promlouval, aby je zachránil. Proto musel někdy použít i burácení a záplavu rázných slov. Jak se můžeme z jejich chyb poučit my?

Osnova lekce

V této lekci budeme blíže poznávat skutečnost, že Boží touha po záchraně nás, tvrdohlavých lidí se někdy projevuje i tím, že sáhne k poměrně „tvrdým" opatřením, která mají mít výchovný účinek.

V případě severního Izraele Bůh musel udělat tyto kroky:

1. Bůh jasně oznamuje, že jeho slovo je platné a důvěryhodné (neděle)
2. Bůh jasně oznamuje, že na neposlušné „děti" dopadne trest (pondělí)
3. Bůh pomocí symbolických jmen představuje trest i naději (úterý)
4. Bůh jasně představuje řešení krize: důvěra v něj a jeho pomoc (středa)
5. Bůh jasně varuje před hledáním řešení kdekoliv jinde (čtvrtek)

Budování společenství

- *Podělte se ve skupině o to, co jste v posledním týdnu zažili. Jak vás tento prožitek ovlivnil ve vašem duchovním životě?*
- *Řekněte ostatním o situaci, kdy jste v poslední době vnímali výrazný projev Boží přítomnosti ve vašem životě. Vyjádřete veřejně Bohu své poděkování.*

NAPLNĚNÉ PROROCTVÍ (Iz 7,14–16)

[14]Proto vám dá znamení sám Panovník: Hle, dívka počne a porodí syna a dá mu jméno Immanuel (to je S námi Bůh). [15]Bude jíst smetanu a med, aby dovedl zavrhnout zlé a volit dobré. [16]Ještě než bude chlapec umět zavrhnout zlé a volit dobré, bude opuštěna země, z jejíchž obou králů máš hrůzu. (Iz 7,14–16)

Osobní studium

V Iz 7,14–16 je postava Immanuela znamením, které přímo souvisí s Achazovou těžkou situací: Dříve než dítě Immanuel bude schopno rozlišovat mezi dobrým a zlým, „bude opuštěna země, z jejíchž obou králů máš hrůzu" (v. 16). To je zmínka o králích Sýrie a severního Izraele (srov. Iz 7,1.2.4–9) a znovu zopakované Boží zaslíbení, že jejich moc co nevidět skončí.

Proč se Izajáš zmiňuje o „smetaně a medu", které bude chlapec jídat? (Iz 7,15)

Podle proroctví úroda a judská pole budou zničena Asyřany (v. 23–25). Obyvatelé Judska, včetně starozákonního Immanuela – ať už se toto proroctví vztahovalo na kohokoliv (v. 14.15) – budou nuceni vrátit se ke stravě kočovných nomádů (v. 21.22). I když budou chudobní, budou mít dost jídla, aby přežili.

Kdy se toto proroctví o Sýrii a severním království vyplnilo? (2Kr 15,29.30; 16,7–9; 1Pa 5,6.26)

Toto Izajášovo proroctví bylo vysloveno asi roku 734 př. Kr. Za úplatek, který dal Achaz asyrskému králi, udělal Tiglat-pileser III. to, co by byl pravděpodobně udělal i tak – rozbil koalici na severu, dobyl galilejskou a zajordánskou oblast na severu Izraele a odvlekl obyvatelstvo do zajetí. Tato území změnil v asyrské provincie (734–733 př. Kr.). Ostatek Izraele se zachránil, když se po vraždě krále Pekacha Hóšea vzdal a začal platit poplatky. V roce 733 a 732 př. Kr. Tiglat-pileser dobyl Damašek, hlavní město Sýrie. Potom se i Sýrie stala asyrskou provincií. A tak v roce 732 př. Kr., asi dva roky po Izajášově předpovědi, byli dva králové, kteří ohrožovali Achaza – Sýrie a Izrael –, neodvratně poraženi.

Zanedlouho po tom, co v roce 727 př. Kr. Šalmaneser V. vystřídal na trůnu Tiglat-pilesera III., izraelský král Hóšea se vzbouřil proti Asýrii, čímž spáchal politickou sebevraždu. V roce 722 př. Kr. dobyli Asyřané hlavní město Samaří a tisíce Izraelců deportovali do Mezopotámie a Médie, kde je časem pohltila místní populace a oni ztratili svoji identitu (srov. Iz 7,8 – po 65 letech Efrajim přestane být národem). Bůh předpověděl, co se stane s Judovými nepřáteli. Achazovi však připomenul, že se to stane, aniž by prosil o pomoc Asýrii.

Aplikace

Představ si, že bys tehdy, když se to všechno událo, žil v severním království. Co by to udělalo s tvou důvěrou k Bohu? Co můžeme udělat dnes pro to, abychom neztratili víru, až přijdou těžkosti?

PŘEDPOVĚDĚNÉ NÁSLEDKY (Iz 7,17–25)

17„Na tebe, na tvůj lid a na dům tvého otce Hospodin v těch dnech, jakých nebylo ode dne, kdy
Efrajim odpadl od Judy, přivede asyrského krále.“ 18V onen den hvizdem přivolá Hospodin mou-
chy z delty řeky egyptské a včely z asyrské země. 19Přiletí a všechny se snesou do roklí v úva-
lech, do skalních rozsedlin, na všechny houštiny a na všechny mokřiny. 20V onen den Panovník
břitvou, kterou si najme za Řekou, totiž asyrským králem, dočista oholí každou hlavu i chlupy
na nohou a ostříhá bradu. 21V onen den zůstane člověku jedna kravka a dvě ovce. 22Nadojí však
tolik mléka, že bude jíst smetanu, neboť smetanu a med bude jíst každý, kdo bude zanechán
v zemi. 23V onen den na místech, kde nyní vyrůstá tisíc révových keřů za tisíc šekelů stříbra, bude
jen bodláčí a křoví. 24Jen s šípy a lukem bude možno tudy projít, neboť bodláčím a křovím zaros-
te celá země. 25A na žádnou z horských strání, které byly obdělávány motykou, nebudeš moci
vstoupit pro samé bodláčí a křoví. Budou výběhem pro býky a drahami pro ovce. (Iz 7,17–25)

Osobní studium

Přečti si Iz 7,17–25. Co předpověděl Hospodin o judské zemi? Proč by nás takový závěr neměl překvapit?

Pro Achaza, asi více muže strachu než víry, bylo dobrou zprávou od Hospodina, že Sýrie a Izrael budou zničeny. Špatnou zprávou pro něj bylo, že Asýrie, jeho spojenec a „přítel“, kterého se rozhodl požádat o pomoc, se mu stane mnohem nebezpečnějším nepřítelem než Sýrie a Izrael. Protože Achaz odmítl vysvobození, které mu Bůh nabídl, měl zaručenou porážku. Svým špatným rozhodnutím způsobil, že vše dopadlo ještě hůř, než se bál.

„Lépe utíkat se k Hospodinu, než doufat v knížata“ (Ž 118,9). Jak mohl Achaz uvěřit tomu, že Tiglat-pileser III. se spokojí s tím, že mu budou patřit země na severu, a Judsko nechá na pokoji? Asyrské spisy, jako například kroniky samotných asyrských králů, svědčí o tom, že jejich touha po moci byla nenasytná.

Přečti si 2Kr 16,10–18 a 2Pa 28,19–25. Co král Achaz udělal? Jaký duchovní princip v tom nacházíme? Proč by nás královo jednání nemělo překvapit?

2Pa 28,19–25 velmi stručně shrnuje události, které se udály, protože Achaz požádal o pomoc Asýrii a nespoléhal se na Hospodina.

Aplikace

Snad všichni máme přirozeně tendenci spoléhat na to, co vidíme, cítíme a čeho se můžeme dotýkat. A přece je často „neviditelná“ realita Boží blízkosti daleko spolehlivější. Máš s tím ve svém životě také zkušenost? Jakou?

CO SE SKRÝVÁ ZA JMÉNEM? (Iz 8,1–10)

1Hospodin mi řekl: „Vezmi si velkou tabulku a napiš na ni běžným způsobem: ‚Rychle za kořistí spěchá lupič.‘“ (…) 3Přiblížil jsem se k prorokyni, a ona počala a porodila syna. Hospodin mi řekl: „Dej mu jméno: ‚Rychle za kořistí spěchá lupič.‘ 4Neboť dříve než bude chlapec umět volat ‚otče‘ a ‚matko‘, bude odneseno bohatství Damašku a kořist ze Samaří před krále asyrského.“ 5A dál ještě mluvil Hospodin ke mně takto: 6„Protože tento lid zavrhl šíloašské vody poklidně tekoucí a veselí se s Resínem a synem Remaljášovým, 7hle, proto Panovník na ně uvede vody Řeky, dravé a mnohé, krále asyrského s celou jeho slávou. I vystoupí ze všech svých řečišť a bude se valit přes všechny své břehy. 8Zabočí k Judovi, zaplaví jej a bude se valit dál, bude mu sahat až k hrdlu. Jeho rozpjatá křídla vyplní prostor tvé země, ó Immanueli!“ 9Běsněte si, národy, zděsíte se, naslouchejte, všechny daleké země, přepásejte se, zděsíte se, přepásejte se, zděsíte se. 10Dohodněte se, dohoda bude zmařena, mluvte si, ani slovo neobstojí, neboť s námi je Bůh – Immanuel! (Iz 8,1.3–10)

Osobní studium

Umíš si představit, že bys s Izajášovým druhým synem hrál například volejbal? Než bys zavolal: „Maher-šalal-chaš-bazi, přihraj!“, už by bylo pozdě. Význam tohoto jména je možná ještě delší než jméno samotné: „Rychle za kořistí spěchá lupič“, případně „Rychlá kořist – náhlý lup“.

Poselství tohoto jména jasně naznačuje rychlou porážku. Kdo koho porazí? (Iz 8,4)

Iz 8,1–10 zdůrazňuje poselství sedmé kapitoly. Dříve než dítě doroste, kořist z hlavního města Sýrie a severního Izraele bude odvlečena do Asýrie. A navíc, jestliže Judsko odmítlo Boží poselství o bezpečí a jistotě znázorněné poklidně tekoucími vodami šíloašskými v Jeruzalémě, zaplaví ho mohutná síla Asýrie představená obrovským množstvím vody řeky Eufrat.

Protože Achaz hledal pomoc u Asýrie, jména Izajášových synů se týkají Judska a severního Izraele: „Rychlá kořist – náhlý lup“, ale i „Ostatek se navrátí“. Proč měli naději? Protože zaslíbení „Bůh je s námi“ zůstává (v. 10), i když Asýrie obsadí zemi Immanuela (Iz 8,8). To je základní téma, se kterým se setkáváme v celé knize proroka Izajáše. I když soudy v podobě válečných katastrof, utrpení a vyhnanství dopadnou na Boží nepřátele v Judsku i v ostatních národech, Bůh bude stále s věrným ostatkem svého lidu a navrátí jej do země.

Proč Izajáš nechal do své knihy zapsat informaci o tom, že s manželkou (také prorokyní) počali dítě, jehož jméno už předem nechal oficiálně zapsat? (Iz 8,1–3)

Čas, v kterém se tento syn narodil, byl velmi důležitý vzhledem k tomu, že tento syn měl být znamením. Od doby, co byl počat a narodil se, až po okamžik, kdy Asýrie porazí Sýrii a Izrael, uplyne méně času, než kolik je potřebné, aby chlapec dosáhl věku, kdy dokáže zavolat na svého otce anebo matku (v. 4). Když Izajáš oznamuje jméno chlapce ještě před jeho početím, toto dítě a jeho jméno se stává veřejným proroctvím, jehož pravdivost bude ověřena budoucími událostmi.

Aplikace

Lid, který se hlásil k Bohu, se dopouštěl stále stejných chyb. Bůh byl naproti tomu stále ochoten svůj lid zachránit. Co nám to zvěstuje do situací, když v našem duchovním životě prožíváme selhání a pády?

KDYŽ SE BOJÍME BOHA, NEMUSÍME MÍT UŽ Z NIČEHO STRACH (Iz 8,11–15)

*11Toto mi praví Hospodin, když mě pevně uchopil svou rukou a varoval mě, abych nechodil
cestou tohoto lidu: 12„Neříkejte zrada všemu, čemu říká zrada tento lid, a čeho se bojí, toho vy
se nebojte a nestrachujte." 13Dosvědčujte svatost Hospodina zástupů! Jeho se bojte a strachujte.
14Vám bude svatyní, ale oběma domům izraelským kamenem úrazu a skálou, o kterou budou
klopýtat, bude osidlem a léčkou obyvatelům Jeruzaléma. 15Mnozí z nich klopýtnou, padnou
a roztříští se, uvíznou v léčce a chytí se. (Iz 8,11–15)*

Osobní studium

„Jediná věc, které se musíme bát, je strach samotný," řekl ve svém prvním inauguračním projevu v roce 1933 americký prezident Franklin D. Roosevelt národu zmalomyslněnému velikou ekonomickou krizí (U.S. Capitol, Washington, D.C., 4. 3. 1933). Izajášovo poselství sklíčenému lidu zní: „Když se bojíme Hospodina, nemusíme se bát ničeho."

Hospodin upozornil Izajáše, aby se nebál toho, čeho se bojí jeho lid, ale aby se bál jeho (Iz 8,12.13). Tato myšlenka má v celém Písmu důležité místo. Například ve Zj 14,6–12 čteme poselství tří andělů, kteří zvěstují celému světu: „Bojte se Boha a vzdejte mu čest." Nebojte se a nevzdávejte čest pozemským mocnostem, popsaným ve Zj 13.

Co to znamená „bát se Boha"? Jak to souvisí s příkazem milovat jej? (Mt 22,37)

Pravá bázeň před Bohem znamená, že ho uznáváš za svrchovaného vládce vesmíru, a tato bázeň vítězí nad jakýmkoliv jiným strachem. Jestli Bůh stojí na tvé straně, bez jeho dovolení se tě nikdo nemůže ani dotknout. Jestli ses však proti němu vzbouřil a on je proti tobě, můžeš utíkat, kam chceš, nikde se neukryješ!

Je myšlenka, že se máme Boha bát, v protikladu s 1J 4,18: „Láska nezná strach; dokonalá láska strach zahání, vždyť strach působí muka, a kdo se bojí, nedošel dokonalosti v lásce"? Jak se vyrovnat s tímto zdánlivým rozporem?

Existují různé druhy strachu. Pokud je tvůj dobrý přítel, se kterým se máte navzájem rádi, náramně silný, nebojíš se tohoto člověka v tom smyslu, že by ti mohl ublížit, ale uznáváš jeho sílu a máš před ním respekt.

Aplikace

Jsou v životě věci, kterých se tvé nevěřící okolí bojí, ale ty díky Bohu ne? A víš naopak o něčem, z čeho lidé kolem tebe obavy vůbec nemají, ale ty by ses jich měl jako křesťan obávat? (Viz např. Mt 10,28; Jr 10,2.3.)

SPOLÉHÁNÍ NA DUCHY ZEMŘELÝCH (Iz 8,16–22)

16 „Zavaž svědectví a zapečeť zákon mezi mými učedníky.“ 17 Budu očekávat Hospodina, ačkoli
skryl tvář před domem Jákobovým, s nadějí budu na něho čekat. 18 Hle, já a děti, které mi dal
Hospodin, jsme v Izraeli znameními a zázraky od Hospodina zástupů, který přebývá na hoře
Sijónu. 19 Řeknou vám: „Dotazujte se duchů zemřelých a jasnovidců, kteří sípají a mumlají.“ Což
se lid nemá dotazovat svého Boha? Na živé se má ptát mrtvých? 20 K zákonu a svědectví! Což
oni neříkají takové slovo, že mu z něho nevzejde jitřní záře? 21 Lid bude procházet zemí zatvrzelý
a hladový. A protože bude mít hlad, rozlítí se a bude zlořečit svému králi i Bohu s tváří pozved-
nutou vzhůru. 22 Podívá se k zemi, a hle, jen soužení a temnota, skličující ponurost, šerý soumrak,
do něhož bude zahnán. (Iz 8,16–22)

Osobní studium

Před čím varují uvedené verše? Jak to souvisí s králem Achazem a situací jeho země?

Achaz padl velmi hluboko. Oddal se pohanskému náboženství, které bylo silně okultní (2Kr 16,3.4.10–15; 2Pa 28,2–4.23–25; srov. Dt 32,17; „obětovali démonům“ – 1K 10,20). Je pozoruhodné, že různé prvky moderní magie jsou podobné rituálům, které se v té době praktikovaly na Blízkém východě, jak o tom svědčí starověké mimobiblické spisy. Dokonce i mnohé současné praktiky hnutí New Age jsou v podstatě moderními projevy těchto starověkých okultních praktik.

Izajášův popis zoufalství, které je důsledkem toho, že se lid spoléhá na duchy, a ne na Hospodina, se také dotýká Achaza (2Pa 28,22.23). Izajáš říká, že lid bude zuřit a zlořečit svému králi (Iz 8,21). Tím chtěl Achaza napomenout, že lid ho bude proklínat za to, že národ dovedl k okultismu. Když Achaz zemřel, udělali výjimku, protože vůči němu ztratili úctu a „nevnesli ho do hrobů králů izraelských“ (2Pa 28,27).

Co říkají uvedené verše o okultismu? (Lv 20,27; Dt 18,9–14)

Oddělit se od okultismu je věc věrnosti vůči Bohu. 1Pa 10,13.14 aplikuje tento princip na případ krále Saula: „Tak zemřel Saul pro svoji zpronevěru; zpronevěřil se Hospodinu, protože nedbal na Hospodinovo slovo. Dokonce se dotazoval věšteckého ducha. Hospodina se nedotazoval, proto jej Hospodin usmrtil a převedl království na Davida, syna Jišajova.“

Aplikace

Pozoruješ i dnes ve svém okolí některé z projevů okultismu či spiritismu? Jaké? Jak je možné být v bezpečí před projevy satanova působení? Jak můžeš pomoci těm, kteří si s těmito duchovními projevy „zahrávají“, aniž by tušili, kdo je v jejich pozadí?

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

Přečti si 34. kapitolu „Můžeme mluvit s mrtvými?“ z knihy *Velké drama věků* (GC 551–562; VDV 359–365).

„V době starého Izraele někteří lidé tvrdili, podobně jako dnes spiritisté, že se stýkají s mrtvými. Avšak ‚věštecké duchy‘, jak nazývali tyto návštěvníky z jiných světů, prohlašuje Bible za ‚démony‘ (srov. Nu 25,1–3; Ž 106,28; 1K 10,20; Zj 16,14). Komunikaci s takovými duchy Hospodin označil jako ohavnost a zakázal ji pod trestem smrti (Lv 19,31; 20,27). Dnes se lidé usmívají i názvu čarodějnictví. Názor, že lidé mohou komunikovat s démony, pokládají za středověkou bajku. Spiritismus, který má statisíce, ba miliony přívrženců a pronikl i na vědecká pracoviště, do církví, do zákonodárných sborů i vládnoucích kruhů, není nic jiného než čarodějnictví ve starých dobách odsouzené a zakázané – a dnes oživené v nové podobě.“ (GC 556; VDV 362)

Otázky k rozhovoru

1. ***Diskutujte o pronikání spiritismu do filmů, knih, televize a moderní kultury. Zřejmě tomu úplně nezabráníme. Jak však upozornit druhé na toto nebezpečí, které mnozí považují jen za neškodnou zábavu? Proč je velmi důležité znát pravdu o stavu mrtvých, pokud se chceme uchránit před těmito podvody?***
2. ***Přečti si Iz 8,20. Vyprávěj tento verš vlastními slovy a napiš si ho. Ve třídě se podělte o své parafrázované znění tohoto verše. Co nám chce Bůh povědět?***
3. ***Zamysli se nad tím, co to znamená: Pána Boha milovat a současně se ho bát. Do jaké míry pramení naše láska k němu z této bázně? Anebo je to naopak – bázeň vyvěrá z lásky?***

Shrnutí

Prostřednictvím slov Izajáše, jeho činů, ba i jeho rodiny Bůh připomínal a potvrzoval poselství výstrahy a naděje: Jediná bezpečná cesta je důvěřovat, že Bůh ví, co dělá. On miluje a má moc vést, chránit a postarat se o ty, kteří mu to dovolí. Ty, kteří se obrátí k jiným silám, čeká jen úzkost a beznaděj.

Praktický závěr

- ***Podělte se s ostatními ve skupině o to, co praktického jste se naučili z této lekce při studiu Bible. Jak lze toto naučení uvést do každodenního života?***

Podněty k modlitbám

- ***Modlete se jeden za druhého, za své radosti i starosti.***
- ***Modlete se spolu za ty, kteří z nějakého důvodu přestávají či již přestali navštěvovat vaše společenství. Jak jim můžete dát najevo, že je máte stále rádi?***
- ***Modlete se i za lidi ve svém okolí (přátele, sousedy, příbuzné...), kterým byste rádi představili Boží lásku.***

Konkrétní modlitební seznam mé třídy sobotní školy:

_____ _____

_____ _____

Vládce pokoje (Iz 9–12)

Základní verš

„Neboť se nám narodí dítě, bude nám dán syn, na jehož rameni spočine vláda a bude mu dáno jméno: Divuplný rádce, Božský bohatýr, Otec věčnosti, Vládce pokoje.“ (Iz 9,5)

„Když Dr. Robert Oppenheimer, který řídil výrobu první atomové bomby, vystoupil před kongresem Spojených států, dostal otázku, jestli existuje nějaký obranný systém, který by lidstvo před touto zbraní ochránil.

‚Jistě,‘ odpověděl velký fyzik. ‚Je to...‘ Dr. Oppenheimer se zkoumavě zahleděl na obecenstvo, které ztichlo a napjatě očekávalo jeho odpověď. Potom tiše dopověděl: ‚Pokoj a mír.‘ (Podle Tan, Paul Lee. *Encyclopedia of 7 700 Illustrations*, Rockville, MD: Assurance Publishers, 1985, s. 989)

Dosažení trvalého míru a pokoje je odvěký sen lidstva. Odhaduje se, že od té doby, co se začaly psát dějiny tohoto světa, byl na zemi mír pouze asi 8 % času. Porušených bylo nejméně osm tisíc smluv a dohod.

Alfred Nobel, vynálezce dynamitu, založil roku 1895 nadaci, která odměňuje osobnosti, jež se významnou měrou přičinily o zachování míru. V posledních letech však Nobelovou cenu míru získali i ti, kteří se nějakým způsobem účastnili na válečných konfliktech.

V tomto úkolu budeme přemýšlet nad tím, kdo jediný může lidstvo obdarovat pravým, trvalým mírem a pokojem.

Osnova lekce

Lekce na tento týden zaměří naši pozornost na kapitoly 9–12, v nichž Hospodin představuje prostřednictvím poselství proroka toho, kdo zrealizuje všechna jeho zaslíbení o věčném pokoji. Tento zaslíbený „zachránce“ je zde představen jako:

1. „Světlo“ svítící v temnotách (neděle)
2. Jedinečné božské dítě (pondělí)
3. Nový „výhonek“ ze starého pařezu (středa)
4. Velký dárce spasení (čtvrtek)

(Část na úterý se věnuje historickému období, kdy Boží výchovné tresty měly přivést nevěrné k pokání, aby byli připraveni na příchod zachránce.)

Budování společenství

- *Podělte se ve skupině o to, co jste v posledním týdnu zažili. Jak vás tento prožitek ovlivnil ve vašem duchovním životě?*
- *Řekněte ostatním o situaci, kdy jste v poslední době vnímali výrazný projev Boží přítomnosti ve vašem životě. Vyjádřete veřejně Bohu své poděkování.*

SVĚTLO V TEMNOTÁCH (Iz 9,1–5)

[1]Lid, který chodí v temnotách, uvidí velké světlo; nad těmi, kdo sídlí v zemi šeré smrti, zazáří světlo. [2]Rozmnožil jsi národ, rozhojnil jsi jeho radost; budou se před tebou radovat, jako se radují ve žních, tak jako jásají ti, kdo se dělí o kořist. [3]Neboť jho jeho břemene a hůl na jeho záda i prut jeho poháněče zlomíš jako v den Midjánu. [4]Pak každá bota obouvaná do válečné vřavy a každý plášť vyválený v prolité krvi budou k spálení, budou potravou ohně. [5]Neboť se nám narodí dítě, bude nám dán syn, na jehož rameni spočine vláda a bude mu dáno jméno: „Divuplný rádce, Božský bohatýr, Otec věčnosti, Vládce pokoje." (Iz 9,1–5)

Osobní studium

Iz 8,21.22 popisuje velkou úzkost a beznaděj těch, kteří se obrátili k okultismu, ne k pravému Bohu. Ať se podívají kamkoliv, vidí jen „soužení a temnotu, skličující ponurost, šerý soumrak, do něhož budou zahnáni" (v. 22). Přijde však čas, kdy „nad těmi, kdo sídlí v zemi šeré smrti, zazáří světlo" (Iz 9,1). Obyvatelé Galileje dostali čest stát se příjemci zvláštního požehnání – uvidí „velké světlo" (v. 1). Národ se rozhojní a bude se radovat, protože Bůh zlomí „prut jeho poháněče" (v. 3).

V těchto verších je vzpomínána oblast Galilejského jezera, protože patřila mezi první dobytá území Izraele. Jako odpověď na Achazovu prosbu o pomoc obsadil Tiglat-pileser III. Galileu a zajordánské území severního Izraele a část obyvatel odvlekl do zajetí. Tak se tato oblast stala asyrskou provincií (2Kr 15,29). Izajášovo poselství říká, že to, co bylo dobyto jako první, jako první uvidí vysvobození.

O jaké naději hovoří dnešní text? (Iz 9,1–5) Jakým způsobem se tento slib naplnil? Jak souvisí syn, který se měl narodit v době Achaza, s Ježíšem, na nějž evangelia tento text vztáhnou?

Ne náhodou Ježíš nejprve působil v Galileji, kde rozdával naději, oznamoval dobrou zprávu o Božím království, uzdravoval nemocné a posedlé démony vysvobozoval z otroctví okultismu (v. 24).

Právě tady vidíme krásný příklad toho, jak Bible prostřednictvím událostí, které se staly ve starozákonní době, předpovídá, co se stane později v novozákonní době. Bůh spojil obrazy z jednoho období s obrazy z jiného období. Něco podobného nacházíme i v Mt 24, kde Ježíš spojuje zničení Jeruzaléma roku 70 po Kr. s koncem světa.

Aplikace

Kdy jsi i ty v životě vnímal, že Ježíš přinesl do tvé životní „tmy" nové světlo? Dokážeš se o tuto zkušenost dělit i s ostatními, které ti Bůh přivádí do cesty?

ZASLÍBENÉ DÍTĚ (Iz 9,5.6)

5Neboť se nám narodí dítě, bude nám dán syn, na jehož rameni spočine vláda a bude mu dáno jméno: „Divuplný rádce, Božský bohatýr, Otec věčnosti, Vládce pokoje.“ 6Jeho vladařství se rozšíří a pokoj bez konce spočine na trůně Davidově a na jeho království. Upevní a podepře je právem a spravedlností od toho času až navěky. Horlivost Hospodina zástupů to učiní. (Iz 9,5.6)

Osobní studium

Tento text představuje v pořadí už třetí zmínku o narození dítěte v knize proroka Izajáše (narození Immanuela a Maher-šalal-chaš-baze). Všimněte si, že tento Zachránce má několik jmen a přívlastků, které ho různým způsobem charakterizují. Na starověkém Blízkém východě měli králové a božstva početná jména, která měla zdůraznit jejich velikost.

On je „Předivný“ (BK), „Divuplný“ (ČEP). Stejný hebrejský slovní základ použil anděl Hospodinův v odpovědi Samsonovu otci, který prosil, aby mu řekl své jméno (Sd 13,18; BK). Když Manóach obětoval, anděl vystoupil vzhůru v plameni ohně (Sd 13,20). Hovoří se o něm jako o Bohu („Bůh silný“; BK) a věčném Stvořiteli („Otec věčnosti“).

On je Král z Davidova rodu a jeho království pokoje bude navěky.

Kdo jedině mohl být vzhledem k uvedeným přívlastkům tímto Dítětem? (L 2,8–14)

Někteří vykladači se pokoušeli ztotožnit toto dítě s králem Chizkijášem, avšak prorocká charakteristika zdaleka převyšuje jakéhokoliv člověka. Hodí se jen na jedinou bytost – Ježíše Krista, Syna Božího a Stvořitele, který se narodil kvůli nám, aby nás zachránil a dal nám pokoj. Byla mu dána veškerá moc na nebi i na zemi. Je vždy s námi (Mt 28,18–20). Zůstal Bohem a zároveň se stal člověkem, aby mohl soucítit s našimi slabostmi (Žd 4,15). „Dítě se nám narodilo...“ Jednou a navždy!

„Když Ježíš Kristus přišel na tento svět, ocitnul se na území satana, který se mu na jeho cestě od jeslí až po Golgotu stále snažil bránit v naplnění jeho poslání. Satan obvinil Boha, že od andělů vyžaduje sebezapření, a přitom sám neví, co to znamená. Bůh sám by prý nepřinesl žádnou oběť pro jiné. Takovéto obvinění vznesl satan proti Bohu v nebi. Když byl z nebe vyhnán, vytrvale žaloval na Boha, že jeho nároky jsou přehnané a ani On sám by je nedokázal splnit. Kristus přišel na tento svět, aby tato falešná obvinění vyvrátil a zjevil Otce.“ (1SM 406, 407)

Aplikace

Co ti říká skutečnost, že se Bůh stal jedním z nás, o jeho povaze a vztahu k nám? Jaký dopad to má na tvůj život?

METLA BOŽÍHO HNĚVU (Iz 9–10)

[10]I pozvedl Hospodin proti nim protivníky – Resína – a popudil proti nim jejich nepřátele:
[11]z východu Arama, ze západu Pelištejce, aby plnými ústy požírali Izraele. Tím vším se jeho hněv neodvrátil a jeho ruka zůstává napřažena. [12]Avšak lid se neobrátil k tomu, který ho bil, Hospodina zástupů se nedotazovali. (...) [15]Vůdcové tohoto lidu se stali svůdci a ti, kdo se dají vést, jsou ztraceni. [16]Proto neměl Panovník radost z jeho jinochů a nad jeho sirotky a vdovami se neslitoval, protože všichni jsou to rouhači a zlovolníci, bludně mluví každá ústa. Tím vším se jeho hněv neodvrátil a jeho ruka zůstává napřažena. [17]Avšak jejich svévole hoří jako oheň, požírá bodláčí a křoví, zapaluje houštiny lesa a kouř se vířivě vznáší. [18]Země se zatměla pro prchlivost Hospodina zástupů a lid se stal potravou ohně; nikdo nemá soucit ani s bratrem. [19]Hltá, co je napravo, a zůstává hladový, požírá nalevo, a sytý není, požírá maso své vlastní paže, [20]Manases Efrajima, Efrajim Manasesa a na Judu se vrhají společně. Tím vším se jeho hněv neodvrátil a jeho ruka zůstává napřažena. (Iz 10–12; 15–20)

Osobní studium

Pročtěte si celou 9. a 10. kapitolu knihy proroka Izajáše. Co vše mělo dopadnout na severní Izrael? Srovnej to se zlořečenstvím v Lv 26,14–39. Proč Bůh trestal svůj lid postupně, ne najednou? Co to naznačuje o jeho charakteru a záměrech?

Kdyby Bůh chtěl zničit svůj lid, mohl je vydat Asyřanům hned. On je však trpělivý, „nepřeje si, aby někdo zahynul, ale chce, aby všichni dospěli k pokání“ (2Pt 3,9). Podobně jako v době soudců, i nyní Bůh dovolil, aby obyvatelé Judska a Izraele okusili některé důsledky své vlastní nerozumnosti, uvědomili si, co činí, a měli příležitost lépe se rozhodnout. Když stále setrvávali v hříchu a zatvrzovali svá srdce proti Bohu i napomenutím, která jim posílal prostřednictvím svých poslů, odtáhl svoji ochrannou ruku. Oni však stále pokračovali ve vzpouře. Tak se to opakovalo znovu a znovu, až klesli tak hluboko, že pro ně Bůh už nic víc udělat nemohl.

To, co tady vidíme – a setkáváme se s tím v celé Bibli – je svobodná vůle. Bůh stvořil člověka jako svobodnou bytost (aby ho člověk mohl upřímně milovat). Ke svobodě patří i možnost činit zlo. I když nás Bůh přesvědčuje a zjevuje nám svoji lásku a charakter, dovolí také, abychom nesli ovoce svých nesprávných rozhodnutí – bolest, utrpení, strach, nepokoj atd. To proto, aby nám pomohl uvědomit si, že jsme sešli z cesty, kterou nás chtěl vést. Jak často se ale stává, že lidé se ani pak neodvrátí od hříchu a nepřijdou k Bohu. Svobodná vůle je nádherná věc, bez níž bychom nemohli být lidmi. Běda však tomu, kdo ji používá nesprávným způsobem.

Aplikace

Bůh na nás někdy dopustí problémy, aby se nám „rozsvítilo“ a my se odvrátili od své špatné cesty. Zažil jsi už něco podobného?

PAŘEZ A NOVÝ PROUTEK (Iz 11)

[1]I vzejde proutek z pařezu Jišajova a výhonek z jeho kořenů vydá ovoce. [2]Na něm spočine duch Hospodinův: duch moudrosti a rozumnosti, duch rady a bohatýrské síly, duch poznání a bázně Hospodinovy. [3]Bázní Hospodinovou bude prodchnut. Nebude soudit podle toho, co vidí oči, nebude rozhodovat podle toho, co slyší uši, [4]nýbrž bude soudit nuzné spravedlivě, o pokorných v zemi bude rozhodovat podle práva. Žezlem svých úst bude bít zemi, dechem svých rtů usmrtí svévolníka. [5]Jeho bedra budou opásána spravedlností a jeho boky přepásá věrnost. (Iz 11,1–5)

Osobní studium

Koho v tomto textu představuje „proutek", který vzejde „z Jišajova pařezu"? Proč Bible používá tak neobvyklé přirovnání? (Za 3,8; 6,12)

Iz 11,1 navazuje na obraz pokáceného stromu z Iz 10,33.34. „Jišajův pařez" představuje myšlenku, že dynastie Davidova (syn Jišajův) ztratí svoji moc (srovnej Da 4,10–17.20-26). Z pařezu zdánlivě odsouzeného k zániku však vyroste „proutek" anebo „výhonek", což znamená, že z Davidova rodu povstane nový vládce.

Jak nový král z Davidova rodu odstraní následky hříchu a odpadnutí? Pročtěte si 11. kapitolu knihy proroka Izajáše.

Tento nový vládce myslí a jedná v souladu s Bohem, soudí čestně, trestá zlo a přináší soulad a pokoj. Když převezme vládu, Pán se opět vrátí, obnoví a sjednotí věrný ostatek (pozůstatek) Izraele a Judy (srov. Iz 10,20–22). Vznikne silná a jednotná monarchie, jaká byla za dnů krále Davida, který porazil Pelištejce i ostatní národy. Nový vládce však bude větší, než byl David, protože obnoví pokoj přímo v podstatě samého stvoření – dravá zvěř přestane být masožravou a v míru bude žít se zvěří, která byla předtím její kořistí (Iz 11,6–9).

Díky tomu, co se odehrálo v Novém zákoně, tzn. Ježíšovo vtělení a jeho zaslíbení o druhém příchodu, můžeme jako křesťané rozeznávat v Iz 11 prvky prvního a druhého příchodu Ježíše Krista. Bez poznání novozákonních událostí by to nebylo možné.

Iz 11. kapitola tak představuje v jednom obraze první i druhý příchod Ježíše Krista. Velmi úzce spolu souvisejí, protože jsou to dvě části jednoho celku, jakoby dvě strany jedné mince. Pokud má být plán spasení úplný, jsou nutné oba příchody – ten první, který se už udál, i ten druhý, na který čekáme jako na splnění všech našich nadějí, které jako křesťané máme.

Aplikace

Izajášova kniha přináší úžasnou naději, i když se měla v plnosti zrealizovat až za dlouhou dobu. Jak se ti žije v době „očekávání", kdy máš Boží slib konečného vítězství, ale přesto nás stále ještě obklopuje zlo a hřích? Co to dělá s tvou vírou?

„POTĚŠILS MĚ“ (Iz 12,1–6)

[1]V onen den řekneš: „Vzdávám tobě chválu, Hospodine! Rozhněval ses na mě, tvůj hněv se však odvrátil a potěšils mě. [2]Hle, Bůh je má spása, doufám a jsem beze strachu. Hospodin, jen Hospodin je má záštita a píseň, stal se mou spásou.“ [3]S veselím budete čerpat vodu z pramenů spásy. [4]V onen den řeknete: „Chválu vzdejte Hospodinu a vzývejte jeho jméno! Uvádějte národům ve známost jeho skutky. Připomínejte, že jeho jméno je vyvýšené. [5]Zpívejte Hospodinu, neboť vykonal důstojné činy, ať o tom zví celá země!“ [6]Jásej a plesej, ty, která bydlíš na Sijónu, neboť Veliký je ve tvém středu – Svatý Izraele. (Iz 12,1–6)

Osobní studium

Iz 12 je krátký žalm (píseň) chvály Bohu za jeho laskavé a mocné povzbuzení a útěchu. Tento žalm, který by měl znít z úst někoho z navráceného pozůstatku, srovnává slíbené vysvobození s tím, co prožil Izrael při odchodu z Egypta (Iz 11,16). Je podobný písni, kterou zpíval Mojžíš a Izraelci, když byli u Rákosového (Rudého) moře zachráněni před faraonovým vojskem (Ex 15).

Srovnej tuto píseň v Iz 12 s písní Mojžíše a Beránka ze Zj 15,2–4. Za co obě oslavují Hospodina?

Iz 12,2 téměř identifikuje přicházejícího Vysvoboditele jako Hospodina – Ježíše. Zpívá: „Bůh je má spása“ a „Hospodin … stal se mou spásou“. Také novozákonní jméno Ježíš znamená „Bůh je spása“ (srov. Mt 1,21). Bůh činí stejné dílo záchrany jak ve Starém, tak i v Novém zákoně.

Bůh nejen spasí (Iz 12,2), on sám je spása. Přítomnost Svatého Izraele v našem středu je nám vším (v. 6). Bůh je s námi! Ježíš nejenže dělal zázraky, ale stal se tělem a žil mezi námi (J 1,14). Nejen nesl naše hříchy na kříž, ale stal se hříchem za nás (2K 5,21). On je nejen tvůrcem pokoje, ale on je náš pokoj (Ef 2,14; BK).

Nelze se divit, že kořen Jišajův bude vztyčen jako korouhev národů (Iz 11,10). Když bude vyvýšen na kříž, všechny přitáhne k sobě (J 12,32.33). Pozůstatek se obrátí k „Bohu – bohatýru“, dítku, které se narodilo kvůli nám. Je to „Vládce pokoje“ (Iz 10,21; 9,6).

Aplikace

Uvažuj o tom, že Ježíš je naše spasení (Ř 3,24). Jak ti tato pravda dává naději a jistotu spasení zejména tehdy, když na tebe těžce doléhá pocit vlastní nehodnosti?

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

„Každý otec na zemi miluje svého syna. Dívá se do jeho tváře a chvěje se při pomyšlení na nebezpečí, jaká ho v životě mohou potkat. Chtěl by ho ochránit před satanovou mocí, před pokušením a bojem. Bůh – k údivu nebe i země – poslal svého jediného Syna vybojovat ten nejtěžší a nejnebezpečnější boj, aby naše děti mohly s jistotou jít po cestě života. ‚V tom je láska.' (1 J 4,10) Divte se, nebesa, žasni, země." (TV 28; DA 49)

„Byl to Kristus, kdo souhlasil s tím, že splní podmínky, které byly nezbytné pro spasení člověka. Žádný anděl, žádný člověk toto veliké dílo vykonat nemohl. Musí být vyvýšen Syn člověka, protože jen ten, kdo má věčnou podstatu, může vykonat dílo vykoupení. Kristus souhlasil s tím, že se spojí s nevěrnými a hříšnými, že na sebe vezme lidskou přirozenost, vydá svoji vlastní krev a sám sebe přinese jako oběť za hřích. V nebeské radě byla zvážena vina člověka i hněv, který hřích způsobil. Naproti tomu Kristus oznámil své rozhodnutí, že splní podmínky nezbytné k tomu, aby padlé lidstvo mohlo mít naději." (ST 5. 3. 1896)

Otázky k rozhovoru

1. ***Pověděli jsme si, že Iz 11 představuje první a druhý příchod Ježíše Krista v jednom obraze. To nám alespoň zčásti pomáhá pochopit, proč někteří Židé nepřijali Krista při jeho prvém příchodu. Čekali totiž, že bude činit věci, které se stanou až při jeho druhém příchodu. Co nám to říká o tom, jak důležité je správně pochopit charakter Kristova příchodu? Jak mohou falešné názory, například na jeho druhý příchod, naladit lidi na satanův velký podvod před koncem světa?***

Shrnutí

Za dnů proroka Izajáše, jehož jméno znamená „spasení Hospodinovo", Bůh slíbil, že vysvobodí pozůstatek svého lidu z útlaku, do kterého se dostali v důsledku národního odpadnutí. Toto proroctví o naději nachází své definitivní naplnění v Ježíši, jehož jméno znamená „Bůh je spása".

Praktický závěr

- ***Podělte se s ostatními ve skupině o to, co praktického jste se naučili z této lekce při studiu Bible. Jak lze toto naučení uvést do každodenního života?***

Podněty k modlitbám

- ***Modlete se jeden za druhého, za své radosti i starosti.***
- ***Modlete se spolu za ty, kteří z nějakého důvodu přestávají či již přestali navštěvovat vaše společenství. Jak jim můžete dát najevo, že je máte stále rádi?***
- ***Modlete se i za lidi ve svém okolí (přátele, sousedy, příbuzné...), kterým byste rádi představili Boží lásku.***

Konkrétní modlitební seznam mé třídy sobotní školy:

_____ _____

_____ _____

_____ _____

Když si někdo hraje na Boha (Iz 13–27)

Základní verš

„Hle, to je náš Bůh. V něho jsme skládali naději a on nás spasil. Je to Hospodin, v něhož jsme skládali naději, budeme jásat a radovat se, že nás spasil.“ (Iz 25,9)

„Kazatel kázal o pýše. Žena, která kázání poslouchala, přišla za ním a řekla mu, že by ráda vyznala jeden velký hřích. ‚Co to bylo za hřích?‘ zeptal se jí kazatel. ‚Pýcha,‘ odpověděla žena, ‚poslední dobou jsem totiž každý den seděla asi hodinu před zrcadlem a obdivovala se, jak jsem krásná.‘ ‚Ach,‘ odpověděl kazatel, ‚to není hříšná pýcha. To je jen vaše hříšná představivost!‘“ (C. E. Macartney podle Tan, Paul Lee. *Encyclopedia of 7700 Illustrations: Signs of the Times*, s. 1100)

Od doby, kdy vznikl v srdci mocného anděla hřích, pýcha překračuje hranice reality (u andělů i u lidí). Nejhůře na tom jsou ti, kteří v sobě chovají duchovní pýchu. Jsou tak porušení, že mohou být zachráněni jen díky tomu, co pro ně udělá někdo jiný.

V tomto úkole budeme přemýšlet, kromě jiného, o původu pýchy a vyvyšování sebe.

Osnova lekce

Lekce na tento týden představuje Izajášovy texty o soudu nad Babylónem, Božím nepřítelem, který nese charakteristiky nepřátelství vůči Bohu i jeho dětem ve všech dobách.

1. Soud nad Babylónem je oznámen (neděle)
2. Soud nad Babylónem je vykonán (pondělí)
3. Pýcha – příčina pádu Babylónu (úterý)
4. Babylón – nadčasový symbol vzpoury (středa)
5. Výsledek soudu – záchrana Božích dětí (čtvrtek)

Budování společenství

- ***Podělte se ve skupině o to, co jste v posledním týdnu zažili. Jak vás tento prožitek ovlivnil ve vašem duchovním životě?***
- ***Řekněte ostatním o situaci, kdy jste v poslední době vnímali výrazný projev Boží přítomnosti ve vašem životě. Vyjádřete veřejně Bohu své poděkování.***

SOUD NAD NÁRODY (Iz 13)

Výnos o Babylónu, který přijal ve vidění Izajáš, syn Amósův. (Iz 13,1)

Osobní studium

Zdá se, že třináctou kapitolou začíná nová část knihy, které dává Izajáš jako pisatel nový nadpis (Iz 13,1; srov. 1,1; 2,1). Kapitoly 13–23 obsahují výroky o soudu nad různými národy.

Proč je jako první mezi proroctvími o národech vynesen soud nad Babylónem?

V Iz 10,5–34 už byl vynesen rozsudek nad Asýrií, která v Izajášových dnech představovala největší nebezpečí. I když v Iz 14,24–27 prorok stručně opakuje Boží záměr zlomit moc Asýrie, kapitoly 13–23 tlumočí hrozby proti jiným národům, z nichž nejvýznamnější je Babylón.

Díky bohatému kulturnímu, náboženskému a politickému dědictví starověku se z Babylónu stala světová velmoc, která si podrobila celé Judsko a jeho obyvatele poslala do vyhnanství. V době, kdy žil Izajáš, se z lidského pohledu zdálo nemožné, aby Babylón ohrožoval Boží lid. Větší část období Izajášova působení byl Babylón ovládán Asýrií. Asyrští králové dobyli Babylón několikrát po sobě. Babylón se však nakonec přece stal obrovskou velmocí, která Judsko zničila. Bůh o tom už předem věděl, a proto jasně prohlásil, že ten, kdo ubližuje jeho dětem, bude také po zásluze potrestán.

Aplikace

Přečti si Iz 13. Všimni si, jak silná slova jsou použita. Proč Bůh dovolí, aby se něco takového stalo? Určitě tam trpěli i nevinní lidé (v. 16). Jak si vysvětlíme takové Boží jednání? Jak se ti daří vnímat Boží spravedlnost a lásku současně?

PÁD MĚSTA BABYLÓNU (Iz 13)

[19]Babylón, skvost mezi královstvími, pyšná okrasa Kaldejců, dopadne jako Sodoma a Gomora, vyvrácené Bohem. [20]Už nikdy nebude osídlen, nebude obydlen po všechna pokolení. Žádný Arab si tam nepostaví stan, pastýři tam nenechají odpočívat stáda, [21]nýbrž divá sběř tam bude odpočívat, v jejich domech bude plno výrů, přebývat tam budou pštrosi, běsové tam budou poskakovat. [22]V jeho palácích budou výt hyeny a v chrámech rozkoše šakalové. Jeho čas se přiblížil, dny nebudou mu prodlouženy. (Iz 13,19–22)

Osobní studium

Roku 626 př. Kr. obnovil Chaldejec Nabopolasar slávu Babylónu a vyhlásil se za jeho krále. Tak vznikla Novobabylónská říše, která ve spojení s Médií porazila Asýrii. Jeho syn Nebúkadnesar II. byl tím králem, který dobyl Judsko a obyvatele deportoval do Babylónu.

Když v roce 539 př. Kr. perský král Kýros dobyl Babylón a připojil ho k Médsko-Perské říši (viz Da 5), město navždy ztratilo svoji nezávislost. Roku 482 př. Kr. Xerxes I. brutálně potlačil vzpouru Babylónu proti perské vládě. Odstranil sochu Marduka, hlavního boha, a podle všeho poškodil některé pevnosti a chrámy.

V roce 331 př. Kr. získal Alexandr Veliký město Babylón od Peršanů bez boje. I když určitou dobu snil o tom, že z Babylónu udělá na východě hlavní město, nezdařilo se a za několik století se město rozpadlo. V roce 198 př. Kr. Říman Septimus Severus Babylón úplně zničil. Dnes tam žije několik iráckých venkovanů, ale město jako takové už nikdy nebylo znovu vystavěno.

Zánik Babylónu, popsaný v Iz 13, přinesl svobodu Jákobovým potomkům, kteří jím byli utlačováni (Iz 14,4–6).

Iz 13 popisuje pád Babylónu jako Boží soud. Hrdinové, kteří město zajali, jsou Boží bojovníci (v. 2–5). Čas soudu je nazván „dnem Hospodinovým“ (v. 6.9). Boží hněv je tak veliký, že zasáhne i hvězdy, slunce, měsíc, nebe i zemi (v. 10.13).

Srovnej tyto verše se Sd 5, kde píseň Debóry a Báraka vyzpívává, že když Hospodin kráčel, země se chvěla a nebe poslalo déšť (v. 4). Verše 20 a 21 dále popisují, jak příroda, včetně hvězd, bojuje proti cizímu utlačovateli.

Aplikace

Představ si, že některý z obyvatel Babylónu by v době jeho největší slávy četl tato Izajášova slova (zejména v. 19–22). Jak reálné mu asi připadalo, že by se mohla skutečně naplnit? Jak na tebe působí biblická proroctví, která se zatím nenaplnila a je pro nás zatím jen těžko představitelné, jak by se mohla vůbec stát skutečností?

PÁD PYŠNÉHO KRÁLE (Iz 14)

12 Jak jsi spadl z nebe, třpytivá hvězdo, jitřenky synu! Jak jsi sražen k zemi, zotročovateli pronárodů! 13 A v srdci sis říkal: „Vystoupím na nebesa, vyvýším svůj trůn nad Boží hvězdy, zasednu na Hoře setkávání na nejzazším Severu. 14 Vystoupím na posvátná návrší oblaků, s Nejvyšším se budu měřit.“ 15 Teď jsi svržen do podsvětí, do nejhlubší jámy! (Iz 14,12–15)

Osobní studium

Pád Babylónu (Iz 13) přinesl Božímu lidu svobodu (Iz 14,1–3). Proroci jako by se z této události radovali i dělali posměch (viz Iz 14,4–23; Mi 2,4; Abk 2,6). Je to poetická řeč, kterou nemůžeme brát doslovně; například když popisuje mrtvé krále, kteří vítají svého nového kolegu v říši mrtvých (v. 9.10), kde červi a hniloba budou jeho lůžkovinami. Hospodin tak poutavým způsobem popisuje domýšlivého krále, který bude ponížen, podobně jako ostatní pyšní monarchové před ním. Není to však žádný komentář o stavu mrtvých!

Jakým způsobem vystihují obrazná slova v Iz 14,12–14 postoj babylónských králů vůči Bohu, sobě i druhým? Nakolik zároveň představují ještě většího Božího nepřítele?

Babylónští králové rozhodně netrpěli nedostatkem sebeúcty (Da 4–5). Ale snaha „měřit se s Nejvyšším“ převyšuje hranici i toho „nejnafoukanějšího“ já. Králové tvrdili, že jsou v úzkém spojení s bohy, a podlézali jim. Názorným způsobem to dávali najevo vždy pátého dne babylónských novoročních slavností, když byl král vyzván, aby svoje královské hodnosti složil před sochou Marduka. Jeho moc se tímto obřadem ponížení měla znovu upevnit. Jak bláznivá a sebevražedná se proti tomu musela zdát myšlenka vyvýšit svůj trůn nad hvězdy silného Boha!

Přestože Iz 14 primárně vystihuje pyšný postoj babylónských vládců, přece jen není možné tento text bezezbytku aplikovat jen na lidské vládce. V plném slova smyslu totiž mohou popsat jen toho nejvyššího Božího nepřítele, který stál v pozadí jednání pozemských panovníků. Zj 12,7–9 píše o mocné bytosti, která byla spolu se svými anděly svržena z nebe: „... satan, který sváděl celý svět, byl svržen na zem...“ (v. 9). Byl to on, kdo svedl Evu v ráji (Gn 3).

Satan měl velmi troufalé představy (Ez 28,2). Jeho smrt ale bude jasným důkazem, že není bohem, i když po takovém postavení toužil. Na rozdíl od Krista, satan zahyne v ohnivém jezeře (Zj 20,10) a již nikdy nebude trápit tento vesmír.

Aplikace

Srovnej Iz 14,13.14 s Mt 11,29; J 13,5; Fp 2,5–8. Co nám tyto verše říkají o protikladu mezi Božím a satanovým charakterem? Jak se Bůh dívá na pýchu, domýšlivost a touhu po nadvládě?

BABYLÓN JAKO SYMBOL VZPOURY PROTI BOHU (Iz 14; Zj 17–18)

Já povstanu proti nim, je výrok Hospodina zástupů, vymýtím jméno Babylóna i pozůstatek po něm, nástupce i následníka, je výrok Hospodinův. (Iz 14,22)

*4Ta žena byla oděna purpurem a šarlatem a ozdobena zlatem, drahokamy a perlami; v ruce dr-
žela zlatý pohár, plný ohavností a nečistoty svého smilství, 5a na čele měla napsáno jméno – je
v něm tajemství: „Babylón veliký, Matka všeho smilstva a všech ohavností na zemi.“ 6Viděl jsem
tu ženu, zpitou krví svatých a krví Ježíšových svědků. (Zj 17,4–6)*

*1Potom jsem viděl jiného anděla, jak s velikou mocí sestupuje z nebe; a země byla ozářena jeho
slávou. 2Zvolal mohutným hlasem: „Padl, padl veliký Babylón a stal se doupětem démonů, skrýší
všech nečistých duchů a každého zlověstného a nenáviděného ptáka; 3neboť vínem Božího hněvu pro smilství té nevěstky byly opojeny všecky národy, králové světa s ní smilnili a bohatí kupci
země bohatli z její rozmařilosti a přepychu.“ (Zj 18,1–3)*

Osobní studium

Tak jako prorok Izajáš spojuje do jednoho obrazu osudy starověkého panovníka a satana, podobně i novozákonní kniha Zjevení spojuje symboliku starověkého Babylónu s poselstvím o soudu nad odpadlým náboženstvím doby konce, které nazývá také Babylónem.

Proč Nový zákon znovu používá obraz Babylónu, který v době apoštolů už dávno neexistoval? Co se z něho můžeme naučit? (1Pt 5,13; Zj 14,8; 16,19; 17,5; 18,2.10.21)

Podobně jako skutečný Babylón, i „Babylón“ z knihy Zjevení je pyšnou a krutou mocností, která utlačuje Boží lid. Všimni si zejména Zj 17,6, kde Jan píše, že byl zpitý „krví svatých“. Vzbouřil se proti Bohu. Tento postoj vzpoury naznačuje samotné jméno „Babylón“. V babylónském jazyce znamená jméno „*bab ili*“ bránu boha (anebo bohů), což naznačuje místo, kde se vchází do říše bohů. Srovnej to s Gn 11, kde čteme o tom, že lidé postavili babylónskou věž, aby se svou vlastní silou mohli pozdvihnout na božskou úroveň, a tak se zbavili zodpovědnosti vůči Bohu.

„Nebeská brána“ v Bét-elu (Gn 28,17) a „brána bohů“ v Babylóně představovaly dva protiklady, jak dosáhnout Božího království. Jákobův žebřík začínal v nebi a zjevil mu ho Bůh shora. Avšak Babylón se svými věžemi a chrámovými zikkuraty (starobabylónský chrám v podobě velké čtvercové mnohaposchoďové věže) postavili lidé ze země směrem nahoru. Tyto protiklady představují dvě protichůdné cesty ke spasení – Boží milost, anebo lidské skutky. Každé pravé náboženství je založeno na pokoře bét-elského modelu: „Milostí tedy jste spaseni skrze víru“ (Ef 2,8). Každé falešné „náboženství“, včetně zákonictví a „sekulárního“ humanismu, je založeno na pýše babylónského modelu. Kontrast mezi těmito dvěma postoji ke spasení dobře vystihuje Ježíšovo podobenství o farizeovi a celníkovi (L 18,9–14).

Aplikace

Jaký je tvůj postoj k Bohu a spasení, které nabízí? Dokážeš je přijmout jako nezasloužený dar? Nemáš také někdy tendenci se k „nebi“ dopracovat tím, co dokážeš – jako dávný Babylón?

KONEČNÉ VÍTĚZSTVÍ SIJÓNU (Iz 24–27)

21V onen den Hospodin ztrestá nebeský zástup na výšině i pozemské krále na zemi. 22Budou sebráni, jako je sebrán vězeň do jámy, a budou zavřeni pod zámek; po mnohých pak dnech budou potrestáni. 23Zardí se bledá luna, zastydí se žárné slunko, až se Hospodin zástupů ujme kralování na hoře Sijónu a v Jeruzalémě před svými staršími v slávě. (Iz 24,21–23)

Osobní studium

Po soudu nad jednotlivými národy v Iz 13–23 popisují kapitoly 24–27 v celosvětovém rozsahu definitivní porážku Božích nepřátel a vysvobození Božího lidu.

Srovnejte Izajášův popis zpustošení země (Iz 24) a pasáže, kde Jan popisuje události spojené s tisíciletím, které nastane po druhém příchodu Ježíše Krista (Zj 20). V čem se podobají?

Novozákonní pisatelé, zvlášť autor knihy Zjevení, aplikují z Iz 13–14 prvky skutečného Babylónu na pozdější mocnosti. „Babylónský král" představuje spojení pozemských vládců s duchovní mocí (satanem), která jejich prostřednictvím působí. Podobně i poselství o tom, že Babylón padl (Iz 21,9), se může později opakovat (Zj 14,8; 18,2). Po druhém příchodu Ježíše Krista bude satan s konečnou platností poražen (Zj 20,10).

Podobně i prorocké vidění v Iz 24 hovoří o čase, kdy „zardí se bledá luna, zastydí se žárné slunko, až se Hospodin zástupů ujme kralování na hoře Sijónu a v Jeruzalémě..." (v. 23). Izajáš si určitě myslel, že vidění se týká Jeruzaléma, který znal. Kniha Zjevení však vysvětluje, že se to skutečně vyplní až v novém Jeruzalémě (Zj 21,2.23).

Skutečně Bůh zničí bezbožné? Přečti si Iz 28,21, kde se píše o tom, že Boží ničivé dílo je „práce jemu cizí". Cizí proto, že Bůh to nechce dělat, a přece to nakonec udělá. Je pravda, že hřích má v sobě prvek sebezničení (Jk 1,15). Protože konečnou moc nad životem a smrtí má Bůh a on určuje čas, místo a způsob definitivního zničení (Zj 20), je zbytečné diskutovat o tom, že Bůh nakonec ukončí kletbu hříchu pasivním způsobem, to znamená možnost, že by jednoduše dovolil, aby záležitosti probíhaly svou přirozenou cestou.

Aplikace

Kapitoly Iz 24–27 popisují vlastně to, o čem čteme v celé Bibli: Konečné vítězství patří Bohu a jeho dobrotě, a to bez ohledu na současné utrpení, bolest a zpustošení. Co můžeme udělat, pokud chceme být účastníky konečného vítězství? (Př 3,5–7; Ř 10,9)

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

„Je naše spasení něčím podmíněno? Přijít ke Kristu můžeme kdykoliv a nemusíme splnit žádné podmínky. Co musíme splnit pak, když přijdeme ke Kristu? Podmínkou je, abychom se v životě víry úplně a bez výhrad spoléhali na zásluhy krve ukřižovaného a vzkříšeného Spasitele. Když to tak uděláme, činíme skutky spravedlnosti. Když Bůh volá a zve hříšníka ze světa, neklade mu žádné podmínky. Přitahuje ho Kristovo pozvání, které však neznamená: ‚Jestli chceš přijít k Bohu, musíš odpovědět hned teď.' Hříšník přichází a hledí přitom na Krista vyvýšeného na kříži Golgoty. Tímto obrazem Bůh působí na jeho mysl. V hříšníkovi se probouzí láska, která ho motivuje udělat mnohem více, než si představujeme, že by měl splnit." (6MR 32)

Otázky k rozhovoru

1. *Uvedený citát si přečti současně s částí na středu. Co nám chce jeho autorka sdělit? Všimni si, co říká o obou prvcích chození s Bohem: víře a skutcích. Jak je rozlišuje?*
2. *Proč jsou pýcha a domýšlivost nebezpečné hříchy? Proč je tak těžké zbavit se jich? Snad proto, že oslepí lidi do té míry, že nevidí potřebu vzdát se jich? Pokud jsi pyšný, určitě si myslíš, že je všechno v pořádku. A jestli je všechno v pořádku, proč se trápit a něco měnit? Je rozjímání o kříži (což je jediný prostředek záchrany pro člověka) dobrým lékem proti pýše a domýšlivosti?*
3. *Mají příslušníci ostatních národů nějakou naději? Viz Iz 25,3.6; 26,9.*

Shrnutí

Izajáš viděl, jak Asýrie a Babylón dobývají Judsko. Avšak viděl i to, že Pán Bůh nakonec zvítězí a naší utrápené planetě přinese věčný pokoj, přestože temnotou tohoto světa vládne někdo větší než člověk (Ef 6,12), pracuje prostřednictvím Božích lidských nepřátel a hraje si na Boha.

Praktický závěr

- *Podělte se s ostatními ve skupině o to, co praktického jste se naučili z této lekce při studiu Bible. Jak lze toto naučení uvést do každodenního života?*

Podněty k modlitbám

- *Modlete se jeden za druhého, za své radosti i starosti.*
- *Modlete se spolu za ty, kteří z nějakého důvodu přestávají či již přestali navštěvovat vaše společenství. Jak jim můžete dát najevo, že je máte stále rádi?*
- *Modlete se i za lidi ve svém okolí (přátele, sousedy, příbuzné...), kterým byste rádi představili Boží lásku.*

Konkrétní modlitební seznam mé třídy sobotní školy:

_____ _____

_____ _____

_____ _____

Záchrana před Asyřany (Iz 36–39)

Základní verš

„Hospodine zástupů, Bože Izraele, který sídlíš nad cheruby, ty sám jsi Bůh nade všemi královstvími země. Ty jsi učinil nebesa i zemi.“ (Iz 37,16)

Chudý muž jde bosý a za ruku drží své dva syny. Další rodina veze celý svůj majetek na voze, který táhnou vyzáblí voli. Jeden muž vede voly, zatímco dvě ženy sedí na voze. Ti méně šťastní nemají vůz, a proto musí svůj majetek nést na zádech.

Pojďme ale dál… Všude plno vojáků. Beranidlo prudce naráží do městské brány. Lukostřelci, kteří stojí na beranidle, střílejí do obránců na hradbách. Krveprolévání dosáhlo nejvyšší možné míry.

Další obraz. Král usedá vznešeně na svůj trůn, přijímá kořist a zajatce. Někteří zajatci k němu přistupují se zvednutými rukama a prosí o milost. Ostatní poklekají anebo se ukláněji. Nad králem zaznívají slova: „Sancheríb, král světa, král Asýrie … zasedl na trůn, aby si prohlédl kořist města Lakíš.“ (Russel, John Malcolm. *The Writing on the Wall*, Winona Lake, IN: Eisenbrauns, 1999, s. 137, 138)

Tato série obrazů, která kdysi zdobila stěny Sancheríbova nádherného paláce, je nyní v britském muzeu a pomáhá nám lépe pochopit příběh Božího lidu a jeho silného nepřítele.

Osnova lekce

V této lekci se blíže podíváme na osudy Judska za doby krále Chizkijáše, kdy musely Boží děti čelit válečné hrozbě ze strany mocné Asýrie. Uvidíme, jak do lidsky neřešitelné situace vstoupil Bůh, přinesl záchranu a ukázal tak celému světu nejen svou moc, ale i lásku.

1. Krizová situace
   a. Přesila nepřátelské armády (neděle)
   b. Pocit opuštěnosti Bohem (pondělí)
2. Boží zásah
   a. Zaslíbení záchrany (úterý)
   b. Porážka nepřátel (středa)
3. Příležitost k vděčnosti a oslavě Boha (čtvrtek)

Budování společenství

- *Podělte se ve skupině o to, co jste v posledním týdnu zažili. Jak vás tento prožitek ovlivnil ve vašem duchovním životě?*
- *Řekněte ostatním o situaci, kdy jste v poslední době vnímali výrazný projev Boží přítomnosti ve vašem životě. Vyjádřete veřejně Bohu své poděkování.*

JUDSKO V NEBEZPEČÍ (Iz 36,1)

Ve čtrnáctém roce vlády krále Chizkijáše vytáhl Sancherib, král asyrský, proti všem opevněným městům judským a zmocnil se jich. (Iz 36,1)

[2]Když uviděl Chizkijáš, že Sancherib přitáhl a že se chystá do boje proti Jeruzalému (...) [5]Dal se do přestavby celé hradební zdi, která byla samá trhlina, a vyhnal ji až po věže. Zvenčí vystavěl další hradební zeď. Opravil též Miló v Městě Davidově a pořídil množství oštěpů a štítů. [6]Nad lidem ustanovil vojenské velitele a shromáždil je k sobě na prostranství v bráně města. Promluvil jim k srdci: [7]„Buďte rozhodní a udatní, nebojte se a neděste se asyrského krále ani toho hlučícího davu, který je s ním. S námi je někdo větší než s ním. [8]S ním je paže lidská, ale s námi je Hospodin, náš Bůh, aby nám pomohl a vedl naše boje." Lid se spolehl na slova Chizkijáše, krále judského. (2Pa 32,2.5–8)

Osobní studium

Po smrti bezbožného krále Achaza nastoupil na trůn jeho syn Chizkijáš. Byl to muž, který spoléhal na Hospodina. Chizkijáš zdědil království, které úplně ztratilo svoji nezávislost. Když si Judsko proti spojenectví Sýrie a severního Izraele koupilo pomoc Asyřanů, bylo nuceno jim za tuto ochranu odevzdávat určité poplatky (viz 2Pa 28,16–21). Asyrské a biblické texty svědčí o tom, že Chizkijáš se vzbouřil. Postavil se do čela malých národů na území svého království a vedl povstání proti Asýrii.

Naneštěstí Chizkijáš podcenil nezdolnost asyrské moci. V roce 701 př. Kr. Sancherib zaútočil na Sýrii a Palestinu a vyplenil Judsko.

Jak se Chizkijáš připravoval na válku s Asýrií? Přečtěte si pasáž 2Pa 32,1–8.

Když Chizkijáš viděl, že Sancherib má v úmyslu obléhat hlavní město Jeruzalém, začal dělat rozsáhlé přípravy. Opravil a upevnil hradby a opevnění, vyzbrojil a zorganizoval svoje vojsko, zabezpečil vodní zdroj pro Jeruzalém (2Kr 20,20; 2Pa 32,30). Z nápisu, který se dochoval, se dovídáme o tom, jak se pozoruhodný gichónský vodní kanál kopal, a téměř přesně určíme datum Chizkijášových příprav na možný útok nepřítele.

Stejnou pozornost, jakou věnoval vojenské a organizační přípravě, vynaložil také na duchovní přípravu. V této nebezpečné době se snažil pozvednout morální stav svého lidu. Proto je povzbuzoval slovy: „Buďte rozhodní a udatní, nebojte se a neděste se asyrského krále ani toho hlučícího davu, který je s ním. S námi je někdo větší než s ním. S ním je paže lidská, ale s námi je Hospodin, náš Bůh, aby nám pomohl a vedl naše boje" (2Pa 32,7.8).

Aplikace

Král Chizkijáš důvěřoval Hospodinu, že je ochrání, ale přesto udělal řadu opatření. Popřel tím snad svou víru? Zamysli se nad tím, kdy od tebe Bůh čeká „pasivní" očekávání na jeho pomoc, a kdy tě naopak vede k tomu, abys také „přiložil ruku k dílu". Jak tyto dvě situace správně rozpoznat?

PROPAGANDA (Iz 36,2–20)

2Asyrský král poslal nejvyššího číšníka z Lakíše do Jeruzaléma ke králi Chizkijášovi… (…)
4Nejvyšší číšník na ně zavolal: „Povězte Chizkijášovi: Toto praví velkokrál, král asyrský: Na co
vlastně spoléháš? (…) 7Řekneš mi snad: ‚Spoléháme na Hospodina, svého Boha,‘ ale je známo, že
Chizkijáš odstranil jeho posvátná návrší a jeho oltáře a že Judovi a Jeruzalému poručil: ‚Pouze
před tímto oltářem se budete klanět.‘ 8Vsaď se tedy nyní s mým pánem, asyrským králem. Dám
ti dva tisíce koní, dokážeš-li k nim sehnat jezdce! 9Jak bys mohl odrazit jediného místodržitele z nejmenších služebníků mého pána, i když se spoléháš na Egypt pro jeho vozbu a jízdu!
10Cožpak jsem vytáhl bez Hospodina proti této zemi, abych ji zničil? Hospodin mi nařídil: Vytáhni
do této země a znič ji!“ (…) 14„Toto praví král: ‚Ať vás Chizkijáš nepodvádí,‘ protože vás nedokáže
vysvobodit! (…) 18Jen ať vás Chizkijáš nepodněcuje slovy: ‚Hospodin nás vysvobodí.‘ Zdali někdo
z bohů pronárodů vysvobodil svou zemi z rukou asyrského krále? 19Kde byli bohové Chamátu
a Arpádu? Kde byli bohové Sefarvajimu? Což vysvobodili z mých rukou Samaří? 20Který ze všech
bohů těchto zemí vysvobodil svou zemi z mých rukou? Že by Hospodin vysvobodil z mých rukou
Jeruzalém?“ (Iz 36,2.4.7–10.14.18–20)

Osobní studium

Asyrští vládcové nebyli jen krutí, ale i chytří. Jejich cílem bylo získat bohatství a moc, ne jenom ničit (Iz 10,13.14). Proč použít vojsko a dobýt město silou, když jeho obyvatele můžete přesvědčit, aby se vzdali? A tak zatímco Sancheríb obléhal město Lakíš, poslal svého nejvyššího číšníka (jednoho z jeho vysokých úředníků), aby Jeruzalém „dobyl“ pomocí propagandy.

Jaké argumenty nejvyšší číšník použil, aby Judsko zastrašil? V čem měl pravdu, a v čem ne? (Iz 36,2–20; viz také 2Kr 18,17–35; 2Pa 32,9–19)

Nejvyšší číšník uvedl několik velmi silných argumentů: „Nemůžete se spoléhat, že vám pomůže Egypt, protože je slabý a nespolehlivý. Nemůžete věřit, že vám pomůže Bůh, protože Chizkijáš ho urazil, když v celém Judsku odstranil vysoká místa a jeho oltáře a hlásal, že obětovat se může jen na jediném oltáři v Jeruzalémě. Jestliže bohové ostatních poražených národů nezachránili svoje národy před Asýrií, můžete si být jistí, že ani vašemu Bohu se nepodaří vás zachránit.“

Protože to, co říkal, bylo téměř pravdivé, jeho argumenty působily přesvědčivě. Právě dorazil od města Lakíš, vzdáleného jen asi 50 km, kde Asyřané ukázali, co se stane třeba i se silně opevněným městem, které se opováží postavit se jim na odpor. A přišel se silným vojskem (Iz 36,2). Každý věděl, jaký úděl stihl jiná města a vojska (včetně Samaří, hlavního města severního Izraele – 2Kr 18,9.10), která podlehla Asýrii. Nikdo z obyvatel Judska neměl důvod pochybovat o tom, že z lidského hlediska je Jeruzalém odsouzen k záhubě (srov. Iz 10,8–11). Zůstalo jedině na Bohu, jak na tuto výzvu odpoví.

Aplikace

Byl jsi již někdy v situaci, když se z lidského hlediska zdálo všechno ztraceno? Jak jsi tuto situaci řešil? Jak to skončilo? Mohl by ses o svoji zkušenost podělit ve třídě sobotní školy?

ZDĚŠENÝ, ALE NE OPUŠTĚNÝ (Iz 37,1–7)

[1]Když to král Chizkijáš uslyšel, roztrhl své roucho, zahalil se žíněnou suknicí a vešel do Hospodinova domu. [2]Poslal Eljakíma, který byl správcem domu, písaře Šebnu a starší z kněží, zahalené žíněnými suknicemi, k proroku Izajášovi, synu Amósovu. [3]Měli mu vyřídit: „Toto praví Chizkijáš: Tento den je den soužení, trestání a ponižování; plod je připraven vyjít z lůna, ale rodička nemá sílu k porodu. [4]Kéž Hospodin, tvůj Bůh, slyší slova nejvyššího číšníka, kterého poslal jeho pán, král asyrský, aby se rouhal Bohu živému. Kéž jej Hospodin, tvůj Bůh, potrestá za ta slova, která slyšel. Pozdvihni hlas k modlitbě za pozůstatek lidu, který tu je.“ [5]Služebníci krále Chizkijáše přišli k Izajášovi. [6]Izajáš jim řekl: „Vyřiďte svému pánu: Toto praví Hospodin: Neboj se těch slov, která jsi slyšel, jimiž mě hanobili sluhové asyrského krále. [7]Hle, uvedu do něho ducha, že uslyší zprávu a vrátí se do své země. V jeho zemi jej nechám padnout mečem.“ (Iz 37,1–7)

Osobní studium

Chizkijáš, otřesený touto těžkou situací až do hloubky duše, se obrátil k Bohu. V pokoře prosil, aby se prorok Izajáš, jehož radou Chizkijášův otec opovrhl, přimluvil u Boha.

Jakými slovy povzbudil Bůh Chizkijáše? (Iz 37,5–7)

Poselství bylo krátké, ale výstižné a dostačující. Bůh stojí na straně svého lidu!

Izajáš předpověděl, že Sancheríb dostane zprávu, na jejímž základě přeruší své dobývání Judska. To se také zanedlouho stalo.

I když byly jeho záměry dočasně překaženy, Sancheríb vůbec neměl v úmyslu se jich úplně vzdát. Chizkijáši poslal výstražné poselství: „Ať tě nepodvede tvůj Bůh, na něhož spoléháš, že Jeruzalém nebude vydán do rukou asyrského krále. Hle, slyšel jsi o tom, co učinili králové asyrští všem zemím, že je zničili jako klaté. A ty bys byl vysvobozen? Zda bohové těch pronárodů, jimž přinesli zkázu moji otcové, mohli vysvobodit…?“ (Iz 37,10.12; 2Pa 32,17). Tehdy šel Chizkijáš hned do chrámu a tento list s poselstvím otevřel před Hospodinem, „který sídlí nad cheruby“ (Iz 37,14–16).

Oč vlastně v této jeruzalémské krizi šlo? Zjistíme to na základě Chizkijášovy modlitby. (Iz 37,15–20)

Sancheríb ostře útočil na Chizkijášův nejsilnější zdroj obrany – víru v jeho Boha. Chizkijáš nezmalomyslněl, ale obrací se k Bohu a prosí ho, aby ukázal, kdo je, „ať poznají všechna království země, že ty jsi Hospodin, ty sám“ (Iz 37,20).

Aplikace

Pozorně si přečti Chizkijášovu modlitbu. Které Boží vlastnosti Chizkijáš vyzdvihuje? Jaký princip, který nacházíme v této modlitbě, může i nás povzbudit a dát nám sílu, abychom v osobních krizích zůstali věrní?

JAK PŘÍBĚH KONČÍ? (Iz 37,30–38)

*30Toto ti bude znamením, Chizkijáši: V tomto roce budete jíst, co vyroste samo, i druhý rok, co
samo vzejde, ale třetí rok sejte a sklízejte, vysazujte vinice a jezte jejich plody. 31Ti z Judova
domu, kteří vyváznou a zůstanou, opět se zakoření a vydají ovoce. 32Z Jeruzaléma vyjde po-
zůstatek lidu a z hory Sijónu ti, kdo vyvázli. Horlivost Hospodina zástupů to učiní. 33Proto praví
Hospodin o králi asyrském toto: „Nevejde do tohoto města. Ani šíp tam nevstřelí, se štíty proti
němu nenastoupí, násep proti němu nenavrší. 34Cestou, kterou přišel, se zase vrátí, do toho-
to města nevejde, je výrok Hospodinův. 35Budu štítem tomuto městu, zachráním je kvůli sobě
a kvůli Davidovi, svému služebníku.“ 36Tu vyšel Hospodinův anděl a pobil v asyrském táboře sto
osmdesát pět tisíc. Za časného jitra, hle, všichni byli mrtví, všude mrtvá těla. 37Sancheríb, král
asyrský, odtáhl pryč a vrátil se do Ninive a usadil se tam. 38Když se klaněl v chrámu svého boha
Nisrocha, Adramelek a Sareser, jeho synové, ho zabili mečem a unikli do země Araratu. Po něm
se stal králem jeho syn Esarchadón. (Iz 37,30–38)*

Osobní studium

V kronice krále Sancheríba je zaznamenáno, že dobyl 46 opevněných měst, obléhal Jeruzalém a Žid Chizkijáš se stal „vězněm v Jeruzalémě, ve svém královském sídle, jako pták v kleci“. (James B. Pritchard) Navzdory propagandě, kterou chtěl vyzdvihnout své velké „JÁ“, v žádném textu a žádným obrazem netvrdí, že dobyl Jeruzalém. Vzhledem k Sancheríbově neúprosné moci a skutečnosti, že se Chizkijáš proti němu vzbouřil, je tato výjimka z lidského pohledu skutečně zvláštní. Vzbouřenci proti Asýrii se neměli nač těšit, protože je čekal krátký život a hrozná smrt.

Badatelé přiznávají, že i kdybychom neměli biblický záznam, byli bychom nuceni uznat, že se musel stát nějaký zázrak. To, že Sancheríb nechal zdi svého „bezkonkurenčního paláce“ ozdobit reliéfy, které živě zobrazovaly jeho úspěšné obléhání Lakíše, je, jak se zdá, zadostiučiněním jeho potřeby zachránit svoji prestiž. Avšak bez Boží milosti by tyto obrazy ve skutečnosti znázorňovaly Jeruzalém. Sancheríb mlčí o tom, jak to všechno skončilo, ale Bible nikoliv.

Velká krize si vyžadovala velký zázrak – a ten se skutečně stal. Počet mrtvých byl opravdu vysoký – 185 000. Sancheríb neměl na výběr. Musel se vrátit domů, kde i jeho čekala smrt (srovnej Izajášovu předpověď v Iz 37,7 a naplnění v Iz 37,38).

Kdyby byl Sancheríb dobyl Jeruzalém, jeho obyvatele by odvlekl do zajetí. Podobně jako Izrael na severu, i Juda by ztratil svoji identitu. Tak by vlastně přestal existovat židovský národ, z kterého se měl narodit Mesiáš. Jejich existence by tady končila. Bůh však nedovolil, aby naděje zemřela.

Aplikace

Je povzbudivé číst staré biblické příběhy, kdy Bůh zasáhl do dění, projevil svou ochrannou moc, zastavil útoky nebezpečných nepřátel a zachránil své děti. Jak se ale v životě srovnáváš s tím, že ne vždy mají v našich životech krizové okamžiky takový „happy end“? Jak se ti daří i přesto důvěřovat Hospodinu a pokorně čekat až na jeho konečné vítězství?

NEMOC A BOHATSTVÍ (Iz 38–39)

[1]V oněch dnech Chizkijáš smrtelně onemocněl. Přišel k němu prorok Izajáš, syn Amósův, a řekl mu: „Toto praví Hospodin: Udělej pořízení o svém domě, protože zemřeš, nebudeš žít.“ [2]Chizkijáš se otočil tváří ke zdi a takto se k Hospodinu modlil: [3]„Ach, Hospodine, rozpomeň se prosím, že jsem chodil před tebou opravdově a se srdcem nerozděleným a že jsem činil, co je dobré v tvých očích.“ A Chizkijáš se dal do velikého pláče. [4]Tu se k Izajášovi stalo slovo Hospodinovo: [5]„Jdi a vyřiď Chizkijášovi: Toto praví Hospodin, Bůh Davida, tvého otce: ‚Vyslyšel jsem tvou modlitbu, viděl jsem tvé slzy. Hle, přidám k tvým dnům patnáct let. [6]Vytrhnu tebe i toto město ze spárů asyrského krále. Budu tomuto městu štítem.‘ (...) [1]V ten čas poslal Meródak-baladán, syn Baladánův, král babylónský, Chizkijášovi dopisy a dar; uslyšel totiž, že onemocněl a zotavil se. [2]Chizkijáš měl z nich radost a ukázal poslům svou klenotnici, stříbro a zlato, různé balzámy, výborný olej i celou svou zbrojnici a všechno, co se nacházelo mezi jeho poklady. Nebylo nic, co by jim Chizkijáš ve svém domě a v celém svém vladařství nebyl ukázal. (Iz 38,1–6; 39,1.2)

Osobní studium

Události popisované v Iz 38 a 39 (2Kr 20) se staly těsně předtím, než Bůh vysvobodil Chizkijáše od Sancheríba. Samotné vysvobození, jak je popsáno v Iz 37 (2Kr 19), se ještě nestalo. Verše Iz 38,5.6 a 2Kr 20,6 ukazují, že ještě stále čelili hrozbě Asyřanů.

„Satan byl rozhodnut způsobit králi Chizkijáši smrt a zničit Jeruzalém. Nepochyboval o tom, že odstraněním Chizkijáše se zastaví jeho reformní snahy a Jeruzalém bude možno dobýt mnohem snadněji.“ (4BC 240)

Jaké znamení dal Bůh Chizkijáši, aby posilnil jeho víru? (2Kr 20,8–11; Iz 38,6–8)

Protože král Achaz odmítl znamení, které mu Hospodin nabídl (Iz 7), odstartoval řetěz následných událostí, které vedly k problémům s Asýrií. Nyní si však Chizkijáš žádal znamení (2Kr 20,8). Bůh ho v této krizové situaci, v které se Judsko octlo kvůli jeho otci, posilnil. To, že se stín na Achazových slunečních hodinách vrátil zpět, mohl být pouze zázrak.

Babylóňané studovali pohyby nebeských těles a přesně je zaznamenávali. Všimli si neobvyklého chování slunce a divili se, co to má znamenat. To, že Meródak-baladán vyslal právě v tom čase posly, není žádná náhoda. Babylóňané zjistili souvislost mezi uzdravením Chizkijáše a tímto zázračným znamením.

Nyní víme, proč se Bůh rozhodl dát toto zvláštní znamení. Podobně jako později použil betlémskou hvězdu, aby vedla mudrce z východu, změnil v tomto případě směr pohybu stínu, aby přivedl posly z Babylónu. Byla to pro ně jedinečná příležitost dozvědět se o pravém Bohu. Celé svoje období kralování strávil Meródak-baladán tím, že se snažil získat trvalou nezávislost na Asýrii. Potřeboval silné spojence, což vysvětluje jeho snahy navázat kontakt s Chizkijášem. Jestliže se na Chizkijášovu žádost pohnul i stín slunce, co by potom mohl udělat s Asýrií!

Aplikace

V čem ti může být útěchou poselství textu 1K 4,5, setkáváš-li se tváří v tvář s nespravedlností? O čem tento verš mluví a proč je tato skutečnost tak důležitá?

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

„Jen přímým Božím zásahem se mohl stín na slunečních hodinách vrátit o deset stupňů zpět. ‚Izajáš tedy volal k Hospodinu. A on vrátil stín na stupních, po nichž sestoupil, na stupních Achazových, o deset stupňů nazpět.' (2Kr 20,11)." (PK 342; OSU 133)

„Při návštěvě babylónských poslů se Chizkijášovi nabídla skvělá příležitost vyvýšit Boha nebes, udržovatele života všech stvořených věcí, který králi vrátil život ve chvíli, kdy už mu nezbývala žádná naděje. Kdyby král této příležitosti využil a nasměroval babylónské vyslance k Bohu, byl by se stal svědkem jejich okamžité proměny.

Chizkijášova srdce se však zmocnila pýcha a marnivost. V touze po sebeoslavení jim král ukázal ‚svou klenotnici, stříbro a zlato, různé balzámy, výborný olej i celou zbrojnici a všechno, co se nacházelo mezi jeho poklady. Nebylo nic, co by jim Chizkijáš ve svém domě a v celém svém vladařství nebyl ukázal' (Iz 39,2). Vůbec si přitom neuvědomil, že tito vyslanci mocného národa neznají ani nemilují Boha a že není moudré jim ukazovat, jak je národ bohatý." (PK 344.345; OSU 133)

Otázky k rozhovoru

1. ***V čem se satan chová podobně jako asyrský nejvyšší číšník? Neříká pravdu, když ti připomíná, že jsi zhřešil? Jak na to reaguje Pán Bůh? Co je naší jedinou nadějí proti takovýmto obviněním? (Za 3,1–5; Ř 8,1)***
2. ***Přestal na tebe satan žalovat, když ti Pán Bůh odpustil? (Zj 12,10) Poté, co ti byl hřích odpuštěn, satan stále tvrdí, že mu patříš, protože jsi hříšník. Co je podstatou jeho obvinění? (Dt 19,16–21; zákon o falešných a zlomyslných svědcích)***

Shrnutí

Jako odpověď na volání věrného krále Bůh zachránil svůj lid a ukázal, že je všemohoucí Král Izraele, který řídí dějiny této země. Bůh nejen hubí ty, kteří se snaží zničit jeho lid, ale dává také příležitost dalším, aby se stali jeho lidem – a vůbec nezáleží na tom, že jsou to „Babylóňané".

Praktický závěr

- ***Podělte se s ostatními ve skupině o to, co praktického jste se naučili z této lekce při studiu Bible. Jak lze toto naučení uvést do každodenního života?***

Podněty k modlitbám

- ***Modlete se jeden za druhého, za své radosti i starosti.***
- ***Modlete se spolu za ty, kteří z nějakého důvodu přestávají či již přestali navštěvovat vaše společenství. Jak jim můžete dát najevo, že je máte stále rádi?***
- ***Modlete se i za lidi ve svém okolí (přátele, sousedy, příbuzné…), kterým byste rádi představili Boží lásku.***

Konkrétní modlitební seznam mé třídy sobotní školy:

_____ _____

_____ _____

_____ _____

Potěšte můj lid (Iz 40)

Základní verš

„Vystup si na horu vysokou, Sijóne, který neseš radostnou zvěst, co nejvíc zesil svůj hlas, Jeruzaléme, který neseš radostnou zvěst, zesil jej, neboj se! Řekni judským městům: ‚Hle, váš Bůh!'" (Iz 40,9)

„Druhá světová válka skončila roku 1945. V té době se jeden z japonských vojáků jménem Shoichi Yokoi ukrýval v džungli na ostrově Guam. Americká letadla nad tímto ostrovem shazovala letáky s informací, že válka skončila, ale Yokoi to považoval za past. Byl rozhodnutý nikdy se nevzdat, a tak se dále skrýval a žil v primitivním přístřešku. A protože neměl žádný kontakt s civilizací, žil jen z toho, co našel v džungli, a vyráběl si jednoduchý oděv z kůry stromů.

V roce 1972, 27 let po skončení druhé světové války, narazili lovci v džungli na Yokoie, který tam chytal ryby. Tehdy se dozvěděl, že válka skutečně skončila. I když si jeho krajané už desítky let užívali míru, Yokoi dál strádal a prožíval stres z války." (Gane, Roy. *Leviticus. Pozvání k oltáři*, Praha: Advent-Orion, 2018, s. 222)

Prostřednictvím proroka Izajáše Bůh před mnohými staletími oznámil, že období strachu a utrpení jeho lidu skutečně skončí: „Potěšte, potěšte můj lid, praví váš Bůh. Mluvte k srdci Jeruzaléma, provolejte k němu: Čas jeho služby se naplnil, odpykal si své provinění. Vždyť z Hospodinovy ruky přijal dvojnásobně za všechny své hříchy." (Iz 40,1.2)

Osnova lekce

Při studiu této lekce se budeme věnovat 40. kapitole knihy proroka Izajáše, ve které zaznívá nadčasové povzbudivé poselství, které Bůh adresoval svým dětem.

1. Bůh chce potěšit svůj lid (neděle)
2. Čím je chce potěšit?
   a. Dobrá zpráva o přicházejícím Králi (pondělí)
   b. Dobrá zpráva o blížícím se spasení (úterý)
   c. Dobrá zpráva o Božím charakteru (středa)
3. Důsledek této dobré zprávy: výzva k rozhodnutí (čtvrtek)

Budování společenství

- ***Podělte se ve skupině o to, co jste v posledním týdnu zažili. Jak vás tento prožitek ovlivnil ve vašem duchovním životě?***
- ***Řekněte ostatním o situaci, kdy jste v poslední době vnímali výrazný projev Boží přítomnosti ve vašem životě. Vyjádřete veřejně Bohu své poděkování.***

ÚTĚCHA PRO BUDOUCNOST (Iz 40,1.2)

[1]„Potěšte, potěšte můj lid," praví váš Bůh. [2]Mluvte k srdci Jeruzaléma, provolejte k němu: Čas jeho služby se naplnil, odpykal si své provinění. Vždyť z Hospodinovy ruky přijal dvojnásobně za všechny své hříchy. (Iz 40,1.2)

Osobní studium

V úvodních verších Bůh potěšuje svůj lid. Čas trestu konečně skončil. O jaký trest se jednalo?

Byl to trest vykonaný prostřednictvím Asýrie, metly Božího hněvu (Iz 10,5), od které Bůh vysvobodil Judsko tím, že v roce 701 př. Kr. zničil Sancheríbovo vojsko (Iz 37)? Nebo to byl trest vykonaný prostřednictvím Babylónu, který z Judska odvlekl lidi i majetek, protože Chizkijáš ukázal Meródak-baladánovým poslům celé své bohatství? (Iz 39)

„Asýrie" a „Asyřané" jsou zmíněni v části od Iz 7,17 do 38,6 třiačtyřicetkrát, ale ve zbytku knihy proroka Izajáše se nachází zmínka již jen jednou – a to v 52,4, kde je popsán útlak Asýrie v minulém čase. V poslední části knihy jsou zmínky o vysvobození z babylónského zajetí perským králem Kýrem, který v roce 539 př. Kr. dobyl Babylón a judským vyhnancům vrátil svobodu.

Iz 1–39 připomíná události, které vedly k vysvobození od Asyřanů v roce 701 př. Kr. Začátek 40. kapitoly však popisuje události, které se stanou teprve o jeden a půl století později – konec Babylónské říše (539 př. Kr.) a návrat Židů, který se brzy po pádu Babylónu uskutečnil.

Protože Iz 39 předpovídá babylónské zajetí, které se týká i některých Chizkijášových potomků, tvoří tato kapitola určitý přechod k následujícím kapitolám (v. 6.7). Kromě toho také vidění z kapitol 13,14 a 21 předpovídají pád Babylónu, což přinese svobodu Božímu lidu (Iz 14,1–4). Všimni si úzké souvislosti s Iz 40,1.2, kde Bůh slíbil svému lidu, že jejich utrpení skončí.

Aplikace

Jaká Boží zaslíbení tě povzbuzují ve tvé současné situaci? Jakou roli hrají ve tvém duchovním životě?

PŘIPRAVTE CESTU HOSPODINU! (Iz 40,3–8)

*3Hlas volajícího: „Připravte na poušti cestu Hospodinu! Vyrovnejte na pustině silnici pro našeho
Boha! 4Každé údolí ať je vyvýšeno, každá hora a pahorek sníženy. Pahorkatina ať v rovinu se
změní a horské hřbety v pláně. 5I zjeví se Hospodinova sláva a všechno tvorstvo společně spatří,
že promluvila Hospodinova ústa." 6Hlas toho, jenž praví: „Volej!" I otázal se: „Co mám volat?"
„Všechno tvorstvo je tráva a všechna jeho spolehlivost jak polní kvítí. 7Tráva usychá, květ vadne,
zavane-li na něj vítr Hospodinův. Věru, lid je pouhá tráva. 8Tráva usychá, květ vadne, ale slovo
Boha našeho je stálé navěky." (Iz 40,3–8)*

Osobní studium

Nejmenovaný hlasatel oznamuje, že Bůh přichází zjevit svoji slávu (40,3–5). Jiný hlas zvěstuje, že i když jsou lidé pomíjiví jako listí, „slovo Boha našeho je stálé navěky" (v. 8). Po vyhnanství získává Boží lid opět to, co dostali na hoře Sijónu a co v odpadnutí, za které je stihl trest, zavrhli – Boží přítomnost a jeho slovo. To jsou základní prvky Boží smlouvy s Izraelem, které byly uchovávány ve svatyni uprostřed Božího lidu (Ex 25,8.16). Protože porušili jeho slovo, Bůh opustil svůj chrám (Ez 9–11), ale vrací se zpět. Jeho přítomnost a jeho věčně spolehlivé slovo přinášejí útěchu, vysvobození a naději.

Které nezbytné přípravy je zapotřebí udělat před příchodem Páně? (Iz 40,3–5)

Nesluší se, aby se král trmácel po hrbolaté cestě. Proto se před jeho příchodem musí cesta opravit. Oč více to platí v případě Krále králů! Příprava pro jeho příchod, podle všeho od východu, kde byl ve vyhnanství svému lidu „svatyní" (Ez 11,16), bude vyžadovat hodně velkou úpravu terénu. Připravit rovnou cestu přes kopce na východ od Jeruzaléma by bylo velice náročné i za použití výbušnin a buldozerů. Bůh je jediný, kdo může takové dílo vykonat. Je to on, kdo změní nerovnosti pustiny v krásnou rovinu (Iz 42,16).

Nový zákon aplikuje Izajášovo proroctví jednoznačně na duchovní přípravu, která probíhala prostřednictvím kázání Jana Křtitele (Mt 3,3). Jeho poselství znělo: „Čiňte pokání, neboť se přiblížilo království nebeské" (Mt 3,2). Křest, kterým křtil, byl křest pokání na odpuštění hříchů (Mk 1,4). Příprava cesty tedy představovala pokání a ochotu zanechat hříchy, aby lidé mohli přijmout Boží odpuštění a jeho přítomnost.

Aplikace

Také jsi už někdy v životě zažil pocit, že „usycháš jako tráva"? (Iz 40,7.8) Co ti v takových chvílích pomáhá? Jak bys mohl povzbudit někoho, kdo něco takového ve svém životě zažívá?

EVANGELIUM – RADOSTNÁ ZPRÁVA (Iz 40,9–11)

9Vystup si na horu vysokou, Sijóne, který neseš radostnou zvěst, co nejvíc zesil svůj hlas, Jeru-
zaléme, který neseš radostnou zvěst, zesil jej, neboj se! Řekni judským městům: „Hle, váš Bůh!
10Panovník Hospodin přichází s mocí, jeho paže se ujme vlády. Hle, svoji mzdu má s sebou, u sebe
svůj výdělek. 11Jak pastýř pase své stádo, beránky svou paží shromažďuje, v náručí je nosí, březí
ovečky šetrně vede." (Iz 40,9–11)

Osobní studium

Kterou událost popisují verše Iz 40,9–11?

V závěrečných kapitolách proroka Izajáše se setkáváme s „hlasatelem" radostné zvěsti pro Jeruzalém (41,27; 52,7). Z hebrejského textu Iz 40,9 však vyplývá, že tím, kdo zvěstuje z hory: „Hle, váš Bůh!", je ženského rodu, tedy „hlasatelka" (Jeruzalém je totiž v hebrejštině rodu ženského).

V Ž 68 chválí David Boha za to, že „osamělé usazuje v domě, vyvádí vězně k šťastnému životu" (v. 7). I když se tato slova původně vztahovala na vysvobození z egyptského otroctví, Izajáš používá stejné myšlenky v souvislosti se zvěstováním druhého „exodu" – návratu z babylónského zajetí.

Nový zákon vztahuje text Iz 40,3–5 na Jana Křtitele, který připravoval cestu Ježíši Kristu, věčnému Slovu, které bylo v lidském těle přítomno mezi svým lidem (J 1,14).

Vzhledem k Izajášovu proroctví se nejeví jako náhoda, že první člověk, který obyvatelům Jeruzaléma z chrámové hory veřejně oznamoval, že Pán přišel, byla prorokyně Anna. „A v tu chvíli k nim přistoupila, chválila Boha a mluvila o tom dítěti všem, kteří očekávali vykoupení Jeruzaléma" (L 2,38). Tak začala křesťanská evangelizace, jak ji známe dodnes: zvěstování evangelia, dobré zprávy o tom, že Ježíš Kristus přišel, aby nám přinesl spasení. Později Ježíš pověřil další ženu, Marii Magdalskou, aby jako první hlásala zvěst o jeho triumfálním vzkříšení (J 20,17.18), které bylo zárukou toho, že jeho poslání na planetě Zemi bylo splněno. Tělo je jako tráva, avšak Boží slovo, které se stalo tělem, je věčné! (Iz 40,6–8).

Aplikace

„Jak pastýř pase své stádo, beránky svou paží shromažďuje, v náručí je nosí, březí ovečky šetrně vede" (Iz 40,11). Co pro tebe znamená, že Hospodin je i tvůj pastýř? Jak konkrétně jsi zažil jeho laskavou péči?

MOCNÝ I MILOSRDNÝ STVOŘITEL (Iz 40,12–31)

12Kdopak svou hrstí odměřil vodstvo a pídí nebesa změřil? Kdo shrnul v odměrku všechen prach
země a hory odvážil na vahadlech, pahorky na vážkách? 13Kdo změřil Hospodinova ducha a byl
mu rádce a vedl ho k poznání? 14Kohopak o radu žádal, aby rozumnosti nabyl, aby ho poučil
o stezce práva, naučil poznání a seznámil ho s cestami rozumnosti? (...) 18Ke komu připodobníte
Boha? Jakou podobu mu přisoudíte? (Iz 40,12–18)

28Cožpak nevíš? Cožpak jsi neslyšel? Hospodin, Bůh věčný, stvořitel končin země, není zemdlený,
není znavený, jeho rozumnost vystihnout nelze. 29Od dává zemdlenému sílu a dostatek odvahy
bezmocnému. 30Mladíci jsou zemdlení a unavení, jinoši se potácejí, klopýtají. 31Ale ti, kdo skládají
naději v Hospodina, nabývají nové síly; vznášejí se jak orlové, běží bez únavy, jdou bez umdlení.
(Iz 40,28–31)

Osobní studium

Jakým způsobem rozvíjí Iz 40 téma Božího milosrdenství a jeho moci?

V celé této kapitole se myšlenky o Božím milosrdenství a jeho síle navzájem prolínají; téměř splývají, protože obě tyto vlastnosti jsou nezbytné k tomu, aby Bůh zachránil svůj lid. Chce je zachránit, protože je milosrdný. A může je zachránit, protože je mocný. Milosrdenství (v. 1–5) – útěcha, příchod Páně přináší vysvobození.

- Moc (v. 6–8) – sláva a věčná existence proti lidské slabosti.
- Milosrdenství (v. 9–11) – dobrá zpráva o vysvobození, Pastýř svého lidu.
- Moc (v. 12–26) – nenapodobitelný Stvořitel.
- Milosrdenství (v. 27–31) – jak Stvořitel posiluje zemdlené.

Když Izajáš představil Boží moc popisem jeho slávy a věčné existence (v. 3–8), píše o jeho síle a dokonalé moudrosti, kterou stvořil zemi a všechny její obyvatele, kteří mu připadají tak nepatrní (v. 12–17). Izajášův styl v této části, s řečnickými otázkami a živými obrazy, je velice podobný Boží odpovědi Jóbovi (Jb 38–41).

Jaká je odpověď na Izajášovu řečnickou otázku: „Ke komu připodobníte Boha?“ (Iz 40,18)

Podobně jako u Jóba, ani u Izajáše není odpověď vyjádřena. Boha nemůžeme k ničemu a nikomu přirovnat. Izajáš však tuto svoji otázku zdůrazňuje tím, že na ni dává zvláštní odpověď. Mnozí jeho současníci totiž svým jednáním naznačovali, že Bůh je podobný modle (Iz 40,19.20).

Izajáš na tuto představu reaguje. Už to, že někdo použije modlu jako podobu Boha, je nerozumné. Aby si však mohl být jistý, že to lidé pochopili, ukazuje na Boží jedinečnost a uvádí nepopiratelný argument – Bůh je svatý Stvořitel (v. 21–26).

Aplikace

Verše v této části ukazují nejen na Boží milosrdenství a jeho moc, ale také na to, že Bůh je Stvořitel. Co to pro tebe znamená? Jak se ti tyto dvě vlastnosti daří vnímat společně? V jakých chvílích více doceníš Boží moc, kdy zase jeho milosrdenství?

POKUŠENÍ MODLOSLUŽBY (Iz 40,19.20)

[19]Řemeslník odleje modlu a zlatotepec ji potáhne zlatem, stříbrné řetízky přidělá zlatník.
[20]Chudák, který na takovou oběť nemá, vybere dřevo, které netrouchniví, a vyhledá zručného řemeslníka, aby mu zhotovil modlu, jež by se neviklala. (Iz 40,19.20)

Osobní studium

Jak Izajáš charakterizuje modly? Jak tomu rozumíš? Proč je tento obraz tak výstižný, bez ohledu na to, o jakou modlu jde?

Starověcí modloslužebníci věřili, že prostřednictvím obrazů anebo symbolů božských bytostí uctívají samotné bohy. Hospodin odmítá jakoukoliv snahu představit ho nějakým obrazem, například zlatým teletem (Ex 32,4.5), protože nikdo neví, jak vypadá, a jeho jedinečná sláva a nesrovnatelná velikost se nedá ničím znázornit (Dt 4,15–19). Modla je vlastně jiný bůh a jeho uctívání je přestoupením prvního a druhého přikázání.

Boží lid nepotřebuje modly, protože Bůh se jim skutečně osobně zjevuje ve svatyni. Uctívání modly je jakási náhrada a v podstatě popření jeho skutečné přítomnosti.

Modly nejen selhávají ve zpodobnění Boha, ale ve skutečnosti představují „nic“, protože žádní jiní bohové neexistují (Iz 44,6). Podobně jako Izajáš, i Ž 115,8 vyznívá ironicky: „Jim jsou podobni ti, kdo je zhotovují, každý, kdo v ně doufá.“

Ze starověkých spisů víme, že modloslužba byla velmi atraktivní, protože její podstatou byl materialismus. Pomocí různých forem uctívání vzdávali modloslužebníci úctu silám, o kterých věřili, že je mohou obdarovat plodností a blahobytem. Bylo to „svépomocné“ náboženství. Není vám to náhodou blízké?

Před druhým příchodem Pána Ježíše Krista, v době, kdy se pro něj bude připravovat cesta hlásáním poselství proroka Elijáše o smíření (Mal 3,23.24 – BK 4,5.6), budou lidé stát před stejným rozhodnutím jako ve dnech proroka Izajáše: Buď budete uctívat Stvořitele, anebo se budete klanět něčemu jinému (Zj 13–14), protože nakonec vždy něco uctíváte.

Aplikace

Dnes by asi nikdo z nás nebyl v pokušení klanět se před kusem kamene či zlata. A přesto můžeme být ve stejném pokušení důvěřovat v životě, pokud jde o jeho zajištění, někomu či něčemu jinému než našemu Bohu. Co je takovým pokušením pro tebe? Na co si potřebuješ dávat pozor, aby nezabíralo ve tvém životě místo, které patří jen Bohu?

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

Přečti si 26. kapitolu „Hle, váš Bůh" z knihy *Od slávy k úpadku* (PK 311–321; OSU 120–123).

„Dlouho se satan snažil vést lidi k tomu, aby na Stvořitele pohlíželi jako na příčinu všeho utrpení a smrti. Ti, které se mu podařilo takto podvést, se na Boha dívali jako na někoho, kdo hledá sebemenší záminku, aby mohl člověka odsoudit, a je ochoten mu pomoci jen v případě, když to výslovně nařizuje zákon. Velký podvodník hovořil o zákonu lásky, který je základem Boží vlády ve vesmíru, jako o souboru příkazů namířených proti lidskému štěstí či jako o břemenu, kterého je nutné se co nejrychleji zbavit. Směle prohlašoval, že není možné dostát jeho požadavkům." (PK 311; OSU 120)

„Mnozí z těch, kteří se nazývají křesťany, slouží kromě Hospodina i jiným bohům. Náš Stvořitel od nás vyžaduje maximální věrnost a úplnou oddanost. Všechno, co může oslabit naši lásku k Bohu anebo bránit nám sloužit mu zcela, se stává modlou." (2BC 1011)

Otázky k rozhovoru

1. ***Vlastními slovy shrň poselství Iz 40,12–31. Použij přitom moderní obrazy a přirovnání, například současné vědecké objevy, které ještě názorněji potvrzují úžasnou moc našeho Boha.***
2. ***Jak se Izajášův popis věčné existence Božího slova, v protikladu ke křehké pomíjivosti lidského života, dotýká tvého strachu ze smrti? (Iz 40,6–8) Jak to souvisí s tvojí nadějí na vzkříšení? (Jb 19,25–27; Da 12,2; 1K 15,51–57; 1Te 4,13–18)***
3. ***Kdybychom si vzali verše Iz 40,12–31 k srdci, mohly by nás vyléčit z naší pýchy a domýšlivosti?***

Shrnutí

Prostřednictvím Izajáše Bůh potěšil ty, kteří trpěli. Čas starostí a problémů pro ně skončil a Bůh se k nim vrátil. Neměli být zmateni a zmalomyslněni, ale raději měli důvěřovat Bohu, že svoji stvořitelskou moc použije v jejich prospěch.

Praktický závěr

- ***Podělte se s ostatními ve skupině o to, co praktického jste se naučili z této lekce při studiu Bible. Jak lze toto naučení uvést do každodenního života?***

Podněty k modlitbám

- ***Modlete se jeden za druhého, za své radosti i starosti.***
- ***Modlete se spolu za ty, kteří z nějakého důvodu přestávají či již přestali navštěvovat vaše společenství. Jak jim můžete dát najevo, že je máte stále rádi?***
- ***Modlete se i za lidi ve svém okolí (přátele, sousedy, příbuzné…), kterým byste rádi představili Boží lásku.***

Konkrétní modlitební seznam mé třídy sobotní školy:

_____ _____

_____ _____

_____ _____

Hospodinův služebník (Iz 41–49)

Základní verš

„Zde je můj služebník, jehož podepírám, můj vyvolený, v němž jsem našel zalíbení. Vložil jsem na něho svého ducha, aby vyhlásil soud pronárodům.“ (Iz 42,1)

„Mnoho lidí by si přálo navštívit místa, kde Kristus za svého života na zemi pobýval. Považovali by za čest projít se po cestách, po kterých chodil, vidět jezero, u něhož tak rád učil, a poznat pahorky a údolí, na která často hleděl. Ale chceme-li jít v Ježíšových stopách, nemusíme se vydávat do Nazareta, Kafarnaum ani do Betanie. Najdeme je u lůžka nemocného, v bídných chatrčích chudáků, v přeplněných ulicích velkoměsta a všude tam, kde lidé potřebují útěchu. Budeme-li dělat to, co za svého života na zemi dělal Ježíš, můžeme si být jisti, že jdeme v jeho stopách.“ (DA 640; TV 410)

Právě v tomto duchu popisuje prorok Izajáš poslání „Hospodinova služebníka“, který tu měl být pro všechny zklamané, nešťastné a potřebné: „Nalomenou třtinu nedolomí, nezhasí knot doutnající... Abys otvíral slepé oči, abys vyváděl vězně ze žaláře, z věznic ty, kdo sedí v temnotě“ (Iz 42,3.7).

Osnova lekce

V této lekci se soustředíme na zaslíbeného Hospodinova služebníka. Kdo měl být ten, koho Bůh svému lidu zaslíbil, a co od něj očekával?

1. „Hospodinův služebník“ – Izraelský národ (neděle)
2. „Hospodinův služebník“ – konkrétní mesiášská postava (pondělí)
3. „Hospodinův služebník“ – perský král Kýros (úterý, středa)
4. „Hospodinův služebník“ – sloužící a trpící mesiáš (čtvrtek)

Budování společenství

- *Podělte se ve skupině o to, co jste v posledním týdnu zažili. Jak vás tento prožitek ovlivnil ve vašem duchovním životě?*
- *Řekněte ostatním o situaci, kdy jste v poslední době vnímali výrazný projev Boží přítomnosti ve vašem životě. Vyjádřete veřejně Bohu své poděkování.*

HOSPODINŮM SLUŽEBNÍK – NÁROD (Iz 41)

8 „A ty, Izraeli, služebníku můj, Jákobe, tebe jsem vyvolil, potomku Abrahama, mého přítele, 9 tebe
jsem vychvátil z končin země, zavolal jsem tě z odlehlých míst, řekl jsem ti: ‚Ty jsi můj služebník,
tebe jsem vyvolil, nezavrhl jsem tě.‘ 10 Neboj se, vždyť já jsem s tebou, nerozhlížej se úzkostlivě,
já jsem tvůj Bůh. Dodám ti odvahu, pomocí ti budu, budu tě podpírat pravicí své spravedlnosti.
11 Hle, budou se stydět a hanbit všichni, kdo proti tobě planou hněvem, budou jak nic a zahynou
odpůrci tvoji. 12 Budeš je hledat, ale nenajdeš ty, kdo na tebe dorážejí; budou jak nic, naprostá
nicota, ti, kdo proti tobě válčí. 13 Já jsem Hospodin, tvůj Bůh, držím tě za pravici, pravím ti: ‚Neboj
se, já jsem tvá pomoc.‘ 14 Neboj se, červíčku Jákobův, hrstko Izraelova lidu. Já jsem tvá pomoc, je
výrok Hospodinův, tvůj vykupitel je Svatý Izraele.“ (Iz 41,8–14)

Osobní studium

V Iz 41–53 jsou navzájem protkány dva druhy zmínek o služebnících Hospodinových. Jeden služebník je nazván „Izrael“ neboli „Jákob“ (Iz 41,8; 44,1.2.21; 45,4; 48,20). Jestliže Bůh promlouvá k Izraeli – Jákobovi – v přítomném čase, je jasné, že jde o národ, který z Jákoba vzešel. Potvrzuje to i skutečnost, že vykoupení „služebníka Jákoba“ se stalo tehdy, když vyšel z Babylónu (Iz 48,20).

V ostatních případech, například Iz 42,1; 50,10; 52,13; 53,11, Boží služebník není jmenován. Když však Izajáš v dalších statích rozvíjí jeho charakteristické rysy, pak zjišťujeme, že je to jednotlivec, který navrací Jákobovy (Izraelovy) kmeny k Bohu (Iz 49,5.6) a jako oběť umírá za hříšníky (Iz 52,13–53,12). Izajáš tak vlastně mluví o dvou Božích služebnících. Jeden je kolektivní (představuje národ), druhý je jednotlivec.

Co je úkolem národa, který je Hospodinovým služebníkem? (Iz 41,8–20)

Bůh ujišťuje izraelský národ, že ještě stále je Božím služebníkem: „Ty jsi můj služebník, tebe jsem vyvolil, nezavrhl jsem tě“ (Iz 41,9). Pak dává Izraeli jedno z nejkrásnějších zaslíbení v Bibli (Iz 41,10). Tento verš společně s následujícími verši oznamuje, že jednou z hlavních úloh Izraele je důvěřovat pravému Bohu, že jej zachrání (král Achaz to nedělal), a nespoléhat na jiné bohy a jejich obrazy, jak to dělaly okolní národy (Iz 41,7.21–24.28.29).

Aplikace

V Iz 41,14 nazývá Hospodin svůj lid „červíčkem“. Co tím chce zdůraznit? Cítíš se někdy uprostřed problémů a nepříznivých okolností života podobně? Jak se ti daří v takových chvílích důvěřovat Hospodinu a věřit jeho slibu, že bude s tebou?

HOSPODINŮV SLUŽEBNÍK – NEJMENOVANÝ JEDNOTLIVEC (Iz 42)

1 „Zde je můj služebník, jehož podepírám, můj vyvolený, v němž jsem našel zalíbení. Vložil jsem
na něho svého ducha, aby vyhlásil soud pronárodům. 2 Nekřičí a hlas nepozvedá, nedává se
slyšet na ulici. 3 Nalomenou třtinu nedolomí, nezhasí knot doutnající. Soud vyhlásí podle pravdy.
4 Neochabne, nezlomí se, dokud na zemi soud nevykoná. I ostrovy čekají na jeho zákon." 5 Toto
praví Bůh Hospodin, který stvořil nebesa a roztáhl je, zemi překlenul i s tím, co na ní vzchází,
jenž dává dech lidu na ní a ducha těm, kdo po ní chodí: 6 „Já Hospodin jsem tě povolal ve spra-
vedlnosti a uchopil tě za ruku; budu tě opatrovat, dám tě za smlouvu lidu a za světlo pronárodům,
7 abys otvíral slepé oči, abys vyváděl vězně ze žaláře, z věznic ty, kdo sedí v temnotě." (Iz 42,1–7)

Osobní studium

Jaká je úloha a charakter Božího služebníka (blíže nejmenovaného), kterého si Bůh zvolil a na kterého vložil svého Ducha? První verše 42. kapitoly popisují jeho službu a osobnost velmi zřetelně a podrobně. Tento Bohem povolaný služebník:

- Přinese národům právo a spravedlnost.
- Své poslání splní tiše a jemně, ale úspěšně.
- Bude učit.
- Slouží jako smlouva mezi Bohem a lidem.
- Uzdravuje slepé a vysvobozuje vězně – poskytuje světlo a naději.

Jak souvisí úloha a charakter tohoto služebníka s „výhonkem" z Jišajova kořene (Iz 11), na kterém také spočine Duch Hospodinův?

Podobně jako v Iz 42 i král z rodu Davidova z 11. kapitoly jedná v souladu s Bohem, usiluje o právo a vysvobození utlačovaných, o moudrost a poznání Boha. Zjišťujeme, že tento „výhonek" a „kořen" Jišajův je Mesiáš, božské dítě z Iz 9,5.6, které obdarovává trůn Davidův a jeho království pokojem, právem a spravedlností. Služebník z Iz 42 je Mesiáš.

Matouš (Mt 12,15–21) cituje verše z Iz 42 a aplikuje je na tichou službu uzdravování, kterou konal Ježíš, Boží milovaný Syn, v němž měl Bůh zalíbení (Iz 42,1; Mt 3,16.17; 17,5). Právě jeho služba obnovila smluvní spojení mezi Bohem a jeho lidem (Iz 42,6; Da 9,27).

Aplikace

Přečti si ještě jednou dnešní text ve světle služby Ježíše Krista. Uvažuj o jeho životě. Čím tě jeho služba druhým může inspirovat? Co se z toho můžeš naučit o tom, jak sloužit jiným?

HOSPODINŮV SLUŽEBNÍK – PERSKÝ „MESIÁŠ“ (Iz 44–45)

[Hospodin] O Kýrovi praví: „Hle, můj pastýř. Vyplní každé mé přání. Řekne Jeruzalému: ‚Budeš vybudován!‘ A chrámu: ‚Budeš založen!‘“ (Iz 44,28)

[1]Toto praví Hospodin o svém pomazaném, o Kýrovi: „Já jsem ho uchopil za pravici, pošlapu před ním pronárody, rozvážu opasky na bedrech králů, zotevírám před ním vrata, brány už nebudou zavírány. [2]Já půjdu před tebou, vyrovnám nerovnosti, rozrazím bronzová vrata, železné závory zlomím. [3]Tobě dám poklady v temnotě skryté i sklady nejtajnější a poznáš, že já jsem Hospodin, který tě volá jménem, Bůh Izraele. [4]Kvůli svému služebníku Jákobovi, kvůli Izraeli, vyvolenci svému, jsem tě zavolal tvým jménem; dal jsem ti čestné jméno, ač jsi mě neznal. [5]Já jsem Hospodin a jiného už není, mimo mne žádného Boha není. Přepásal jsem tě, ač jsi mě neznal, [6]aby poznali od slunce východu až na západ, že kromě mne nic není. Já jsem Hospodin a jiného už není. (Iz 45,1–6)

Osobní studium

Izajáš působil asi od roku 745 př. Kr. do roku 685 př. Kr. Po zmínce o dobyvateli z východu a ze severu (Iz 41,2.3.25), jakož i o tom, že pro Jeruzalém to bude dobrá zpráva (v. 27), Izajáš přesně předpovídá, že to bude muž jménem Kýros a co bude dělat. Kýros skutečně přišel ze severu a východu Babylónu a v roce 539 př. Kr. ho dobyl. Vysvobodil Židy z babylónského zajetí a dovolil jim znovu vybudovat chrám v Jeruzalémě (porovnej Ezd 1).

Od Izajášovy smrti do pádu Jeruzaléma uplynulo asi 146 roků. To znamená, že jeho proroctví předběhlo události téměř o 150 roků. Je to, jako by George Washington předpověděl, že muž jménem General Dwight Eisenhower pomůže v roce 1945 osvobodit Evropu!

Proč Bůh nazývá perského (pohanského) krále Kýra svým „pomazaným“? (Iz 45,1)

V tomto případě je pro pojem „pomazaný“ použit hebrejský výraz, z kterého odvozujeme slovo „mesiáš“. Na jiných místech Starého zákona by se toto slovo mohlo vztahovat na pomazaného velekněze (Lv 4,3.5.16; 6,15 – BK 6,22) nebo pomazaného izraelského krále (1S 16,6; 24,7.11; 2S 22,51) anebo na Mesiáše, budoucího dokonalého krále a vysvoboditele z rodu Davidova (Ž 2,2; Da 9,25.26). Podle Izajáše se měl Kýros stát v budoucnosti králem, kterého Bůh pošle, aby vysvobodil jeho lid. Jako neizraelec to určitě byl nestandardní mesiáš. Některé věci bude dělat jako Mesiáš, porazí například Boží nepřátele a vysvobodí jeho zajatý lid, ale nemůže být tím jediným Mesiášem s velkým „M“, protože není potomkem Davida.

Předpověďmi o Kýrovi Bůh dokázal své jedinečné božství. On jediný zná budoucnost (Iz 41,4.21–23.26–28; 44,26). Kýrovi řekl: „Tobě dám poklady v temnotě skryté i sklady nejtajnější a poznáš, že já jsem Hospodin, který tě volá jménem, Bůh Izraele“ (Iz 45,3).

Aplikace

Uvažuj o některých jiných biblických proroctvích, která se naplnila (např. Da 2; 7; 9,24–27). Jakou naději nám jako jednotlivcům tato proroctví nabízejí?

HOSPODINŮV SLUŽEBNÍK – NADĚJE DO BUDOUCNA (Iz 46,10)

10 Od počátku oznamuji, co se v budoucnu stane, od pradávna, co se ještě nestalo. Pravím: Moje rozhodnutí platí a co se mi líbí, uskutečním. 11 Od východu povolávám dravce, ze vzdálené země muže své volby. Jak jsem slíbil, tak to uskutečním, jak jsem si předsevzal, tak to splním. (Iz 46,10.11)

Osobní studium

To, že Izajáš přesně jmenuje Kýra, znepokojuje ty, kteří nevěří, že proroci předpovídají události na základě zjevení, která dostali od Boha. Copak je možné, aby někdo uvedl jméno postavy, která se ještě ani nenarodila? Aby se s tím vyrovnali, přijímají mnozí teologové teorii, že kapitoly 40–66 napsal „druhý Izajáš" (tzv. „Deuteroizajáš") – jiný prorok, který žil až v době Kýra.

Existenci „druhého Izajáše" však nepotvrzují žádné historické záznamy. Kdyby byl někdo takový existoval, bylo by neobvyklé, aby se o něm Bible nezmínila, protože jeho poselství je velmi vážné a důležité a jeho literární mistrovství výjimečné. Dokonce ani nejstarší biblický rukopis, svitek proroka Izajáše z Kumránu, nemá mezi kapitolami 39 a 40 žádný předěl, který by naznačoval nějaký přechod k novému autorovi.

Jádro poselství proroka Izajáše je v celé jeho knize jednotné: Důvěřujte pravému Bohu a jeho mesiášskému Vysvoboditeli, ne jiným silám. Učenci správně připomínají, že od asyrského období (kapitoly 1–39) se pozornost přesouvá na období babylónské (kapitola 40 a dále). Zjišťujeme však, že kapitoly 13–14 a 39 už babylónské zajetí předvídají. Je pravda, že kapitoly 1–39 zdůrazňují soud a kapitoly 40–66 zdůrazňují útěchu. Avšak i v prvních kapitolách se často setkáváme s povzbuzením a ujištěním, a zase v těch posledních s Božím soudem nad Judskem, protože odešli od Boha (42,18–25; 43,22–28; 48,1–11). A tak Izajášovy předpovědi o budoucí útěše naznačují zároveň bolest a trápení.

I když národ kvůli svým hříchům stál před hroznou pohromou, někteří z lidu se nevzdávali naděje. Drželi se Božích zaslíbení, jak je znali např. z Lv 26,40–45.

Aplikace

Jsi přesvědčen, že Bůh může zcela konkrétně oznámit budoucí události? Proč to dělá? Jde jen o uspokojení naší zvědavosti ohledně toho, co má přijít? Jakou naději nacházíš ty v prorockých slovech Bible?

HOSPODINŮV SOUCITNÝ A TRPÍCÍ SLUŽEBNÍK

[1]Hospodin mě povolal z života mateřského; od nitra mé matky připomínal moje jméno. (...) [3]Řekl mi: „Ty jsi můj služebník, Izrael, v tobě se oslavím.“ [4]Já jsem však řekl: „Nadarmo jsem se namáhal, svou sílu jsem vydal pro nicotný přelud.“ A přece: U Hospodina je mé právo, můj výdělek u mého Boha. (...) [6]On dále řekl: „Nestačí, abys byl mým služebníkem, který má pozvednout Jákobovy kmeny a přivést zpátky ty z Izraele, kdo byli ušetřeni; dal jsem tě za světlo pronárodům, abys byl spása má do končin země.“ [7]Toto praví Hospodin, vykupitel Izraele, jeho Svatý, tomu, který je v opovržení, jehož má kdejaký pronárod v ohavnosti, služebníku vládců: „Spatří tě králové a povstanou, a velmožové se skloní, kvůli Hospodinu, který je věrný, kvůli Svatému Izraele, který tě vyvolil.“ [8]Toto praví Hospodin: „Odpovím ti v čase přízně, pomohu ti v den spásy, bude tě opatrovat, dám tě za smlouvu lidu, abys pozvedl zemi a zpustošená dědictví vrátil, [9]abys řekl vězňům: ‚Vyjděte,‘ těm, kdo jsou v temnotách: ‚Ukažte se!‘ Při cestách se budou pást a na všech holých návrších naleznou pastvu.“ (Iz 49,1.3.4.6–9)

Osobní studium

Bůh svého služebníka povolává ještě dříve, než se narodil. Jeho ústa jsou podobná meči. V něm se oslaví. Jeho prostřednictvím přivádí izraelský národ zpět k sobě, ustanovuje ho za světlo spasení pro celý svět, za zprostředkovatele smlouvy a vysvoboditele zajatých. Tento popis má mnoho společných prvků s popisem z Iz 42, kde služebníka ztotožňujeme s Mesiášem.

Pokud je tento služebník Mesiáš, proč ho Bůh nazývá „Izraelem“? (Iz 49,3)

Zjistili jsme již dříve, že v této stati se pojem Boží služebník „Izrael“ anebo „Jákob“ vztahuje na celý národ. V tomto případě se však jméno „Izrael“ (bez paralelního odkazu na „Jákoba“) jasně vztahuje na služebníka jednotlivce, který navrátí národ k Bohu (Iz 49,5). Tento služebník se stal dokonalým ztělesněním anebo představitelem národa, který se svými prohrami a selháními zpronevěřil svému jménu „Izrael“ (Iz 48,1).

Který nový prvek se objevuje v těchto verších? (Iz 49,4.7)

Zde je první zmínka o těžkostech, které s sebou úloha služebníka přináší. Služebník naříká: „Nadarmo jsem se namáhal, svou sílu jsem vydal pro nicotný přelud...“ (v. 4). Podobná myšlenka se opakuje u Da 9,26: „... bude pomazaný zahlazen a nebude již.“ Služebník se však drží víry: „A přece: U Hospodina je mé právo, můj výdělek u mého Boha“ (Iz 49,4). J. Alec Motyer k tomu poznamenává: „Izajáš očekává služebníka se skutečnou lidskou přirozeností, který byl pokoušen, jako jsme pokoušeni my. Prokázal se jako původce a dokonavatel víry, skutečné osobní víry, která i tehdy, když se zdá, že už všechno ztratilo smysl, může říci ‚můj Bůh‘“. (MOTYER, Alec J. *The Prophecy of Isaiah. An Introduction and Commentary* Downers Grove, Illinois: InterVarsity Press, 1993, s. 387)

Aplikace

Ve světle Iz 49,7 se zamysli nad službou Ježíše Krista. Neměl důvod podlehnout kvůli vnějším okolnostem malomyslnosti? Jaké poučení z toho vyplývá pro tebe?

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

O tom, jak Ježíš uzdravoval a učil, si přečti 26. kapitolu „V Kafarnaum" z knihy *Touha věků* (Da 252–261; TV 156–162).

„V díle záchrany je nutné projevit velkou míru taktu a ohleduplnosti. Spasitel pravdu nikdy nezamlčel, ale vždy ji vyjadřoval s láskou. Ve styku s jinými byl vždy nadmíru taktní, milý a pozorný. Nikdy nebyl necitlivý, nikdy bezdůvodně nevyslovil tvrdé slovo, nikdy zbytečně nezpůsobil bolest citlivé duši. Neodsuzoval lidskou slabost. Nebojácně kritizoval pokrytectví, nevěru a nespravedlnost, avšak v ostrých výčitkách bylo v jeho hlase cítit zármutek. Jeho pravda nebyla nikdy krutá. Lidem vždy projevoval velkou něhu. Každého člověka považoval za velmi vzácného. I když sám měl božskou důstojnost, soucitně a pozorně se skláněl ke každému členu Boží rodiny. V každém viděl člověka, zachránit každého bylo jeho posláním." (GW 117)

Otázky k rozhovoru

1. *Ve třídě si spolu přečtěte citát Ellen G. Whiteové o tom, jak Kristus sloužil druhým. Diskutujte o principech uvedených v tomto citátu a potom se zamyslete nad tím, do jaké míry váš sbor jako celek aplikuje tyto principy ve své službě.*
2. *Znáš nějakou „nalomenou třtinu" anebo „doutnající knot"? (Iz 42,3) Jak můžeš takovému člověku pomoci, a přitom ho „nedolomit" anebo „neuhasit"? Jakým způsobem můžeš jeho mysl obrátit k Bohu? Co konkrétně bys mu poradil udělat, aby našel pomoc a byl uzdraven?*
3. *Argument pro dva různé autory knihy proroka Izajáše vychází z předpokladu, že lidé nemohou předpovídat budoucnost, jak ji předpověděl Izajáš. V čem spočívá hlavní problém tohoto argumentu? Proč jako křesťané musíme tento předpoklad jednoznačně odmítnout?*

Shrnutí

K vysvobození nutně patří Vysvoboditel. Božímu národu přinesli svobodu dva vysvoboditelé: Kýros, který vysvobodil zajatce z babylónského zajetí, a nejmenovaný služebník, jehož totožnost jako Mesiáše prorok Izajáš postupně odhaluje. Tento služebník obnoví spravedlnost a ostatek navrátí zpět k Bohu.

Praktický závěr

- *Podělte se s ostatními ve skupině o to, co praktického jste se naučili z této lekce při studiu Bible. Jak lze toto naučení uvést do každodenního života?*

Podněty k modlitbám

- *Modlete se jeden za druhého, za své radosti i starosti.*
- *Modlete se spolu za ty, kteří z nějakého důvodu přestávají či již přestali navštěvovat vaše společenství. Jak jim můžete dát najevo, že je máte stále rádi?*
- *Modlete se i za lidi ve svém okolí (přátele, sousedy, příbuzné...), kterým byste rádi představili Boží lásku.*

Oběť pro naši záchranu (Iz 50–53)

Základní verš

„Jenže on byl proklán pro naši nevěrnost, zmučen pro naši nepravost. Trestání snášel pro náš pokoj, jeho jizvami jsme uzdraveni.“ (Iz 53,5)

Dokázal nemožné. Čínský křesťan Lough Fook cítil v životě povolání k tomu, aby pomohl svým krajanům, kteří jako otroci pracovali v jihoamerických dolech. Velmi toužil rozdělit se s nimi o naději evangelia. Jak se k nim však dostat? Rozhodl se, že sám sebe na pět roků prodá jako otroka. Byl dopraven do Demerary, kde těžce pracoval v dole a svým spolupracovníkům vyprávěl o Ježíši.

Lough Fook nakonec zemřel, ale téměř dvě stě lidí přijalo díky jeho obětavé službě Ježíše za svého Spasitele a získali tak novou naději do svého života. Je to krásný příklad sebeobětování pro dobro druhých.

Tím, že se nepochopitelně ponížil a pokorně „vzal na sebe způsob služebníka“ (Fp 2,7), Ježíš také dosáhl toho, co se zdálo nemožné – podal ruku tobě, mně a celému světu, který padl a ztratil se v propasti hříchu.

Osnova lekce

V této lekci se budeme zabývat neuvěřitelnou událostí, která byla předpověděna staletí předtím, než se stala skutečností – příchodem a službou Hospodinova služebníka, který se obětoval pro naši záchranu.

1. Hospodinův služebník: pokorný a trpící (neděle, pondělí)
2. Důvod jeho utrpení: láska k nám (úterý)
3. Výsledek jeho utrpení: naše záchrana (středa, čtvrtek)

Budování společenství

- *Podělte se ve skupině o to, co jste v posledním týdnu zažili. Jak vás tento prožitek ovlivnil ve vašem duchovním životě?*
- *Řekněte ostatním o situaci, kdy jste v poslední době vnímali výrazný projev Boží přítomnosti ve vašem životě. Vyjádřete veřejně Bohu své poděkování.*

POKORNÝ SLUŽEBNÍK (Iz 50,4–10)

*4Panovník Hospodin dal mi jazyk učedníků, abych uměl zemdleného podpírat slovem. On mě
probouzí každého jitra, probouzí mi uši, abych slyšel jako učedníci. 5Panovník Hospodin mi ote-
vřel uši a já nevzdoruji ani neuhýbám nazpět. 6Nastavuji záda těm, kteří mě bijí, a své líce těm,
kdo rvou mé vousy, neukrývám svou tvář před potupami a popliváním. 7Panovník Hospodin je
moje pomoc, proto nemohu být potupen, proto tvář svou nastavuji, jako kdyby byla z křemene,
a vím, že nebudu zahanben. 8Blízko je ten, jenž mi zjedná spravedlnost. Kdo chce vést se mnou
spory? Postavme se spolu! Kdo bude můj odpůrce na soudu? Ať ke mně přistoupí! 9Hle, Panovník
Hospodin je moje pomoc. Kdo mě chce obvinit ze svévole? Hle, ti všichni zvetší jako šat, sežerou
je moli. 10Kdo z vás se bojí Hospodina a poslouchá jeho služebníka? Kdo chodí v temnotách, kde
není žádná záře, ten ať doufá v Hospodinovo jméno a opře se o svého Boha. (Iz 50,4–10)*

Osobní studium

Jakým způsobem je v tomto textu představen Hospodinův služebník, zaslíbený zachránce?

V Iz 49,7 je Boží služebník v opovržení, jako ohavnost a „služebník vládců", ale „spatří tě králové a povstanou, a velmožové se skloní". V 50. kapitole teď zjišťujeme, že dobrý učitel, jehož slova podpírají unavené, prochází „temným údolím" (v. 4): Cesta k ospravedlnění vede tělesným utrpením (v. 6).

Tělesné utrpení vyvolává v lidech moderní západní kultury nepříjemné pocity. Také čest však byla ve starověké blízkovýchodní kultuře pro člověka a jeho přátele otázkou života a smrti. Kdybyste někoho urazili a špatně s ním zacházeli, pak by bylo dobré, abyste si zajistili dobrou ochranu, protože by stačila malá příležitost a oběť anebo její přátelé by se určitě pomstili.

V Iz 50 lidé bijí služebníka, trhají vousy z jeho brady a plivají na něj. Tento čin je událostí mezinárodního, dokonce vesmírného dosahu, protože obětí je vyslanec Krále králů. Když srovnáme Iz 9,5.6 a 11,1–16 s ostatními texty o „služebníku", zjistíme, že tímto služebníkem je Král, mocný Vysvoboditel. I přesto, že měl velikou moc a slávu, z nějakého nevysvětlitelného důvodu sám sebe neušetřil! Je to tak zvláštní, že tomu lidé nevěřili. Když byl Ježíš na kříži, přední mužové se mu vysmívali: „Jiné zachránil, ať zachrání sám sebe, je-li Mesiáš, ten vyvolený Boží" (L 23,35). „Je král izraelský – ať nyní sestoupí z kříže a uvěříme v něho!" (Mt 27,42).

Aplikace

Které principy z dnešního biblického textu bys mohl aplikovat do svého života? V čem tě může Hospodinův služebník inspirovat?

BÁSEŇ O TRPÍCÍM SLUŽEBNÍKOVI (Iz 52–53)

13 „Hle, můj služebník bude mít úspěch, zvedne se, povznese a vysoko se vyvýší. 14 Jak mnozí strnuli
úděsem nad tebou! Jeho vzezření bylo tak znetvořené, že nebyl podoben člověku, jeho vzhled takový,
že nebyl podoben lidem. 15 Avšak on pokropí mnohé pronárody krví, před ním si králové zakryjí ústa,
protože spatří, co jim nebylo vyprávěno, porozumějí tomu, o čem neslyšeli."

1 Kdo uvěří naší zprávě? Nad kým se zjeví paže Hospodinova? 2 Vyrostl před ním jako proutek, jak
oddenek z vyprahlé země, neměl vzhled ani důstojnost. Viděli jsme ho, ale byl tak nevzhledný, že jsme
po něm nedychtili. 3 Byl v opovržení, kdekdo se ho zřekl, muž plný bolesti, zkoušený nemocemi, jako
ten, před nímž si člověk zakryje tvář, tak opovržený, že jsme si ho nevážili. 4 Byly to však naše nemoci,
jež nesl, naše bolesti na sebe vzal, ale domnívali jsme se, že je raněn, ubit od Boha a pokořen. 5 Jenže
on byl proklán pro naši nevěrnost, zmučen pro naši nepravost. Trestání snášel pro náš pokoj, jeho
jizvami jsme uzdraveni. 6 Všichni jsme bloudili jako ovce, každý z nás se dal svou cestou, jej však Hos-
podin postihl pro nepravost nás všech. 7 Byl trápen a pokořil se, ústa neotevřel; jako beránek vedený
na porážku, jako ovce před střihači zůstal němý, ústa neotevřel. 8 Byl zadržen a vzat na soud. Kdopak
pomyslí na jeho pokolení? Vždyť byl vyťat ze země živých, raněn pro nevěrnost mého lidu. 9 Byl mu dán
hrob se svévolníky, s boháčem smrt našel, ačkoli se nedopustil násilí a v jeho ústech nebylo lsti. 10 Ale
Hospodinovou vůlí bylo zkrušit ho nemocí, aby položil svůj život v oběť za vinu. Spatří potomstvo, bude
dlouho živ a zdárně vykoná vůli Hospodinovu. 11 Zbaven svého trápení spatří světlo, nasytí se dny. „Tím,
co zakusí, získá můj spravedlivý služebník spravedlnost mnohým; jejich nepravosti on na sebe vezme.
12 Proto mu dávám podíl mezi mnohými a s četnými bude dělit kořist za to, že vydal sám sebe na smrt
a byl počten mezi nevěrníky." On nesl hřích mnohých, Bůh jej postihl místo nevěrných. (Iz 52,13–53,12)

Osobní studium

Tato jedinečná poetická pasáž o trpícím služebníkovi nám ozřejmuje, proč bývá Izajáš někdy nazývaný „prorokem evangelia". Postavu Mesiáše postupně představuje od počátečních kapitol své knihy a tím své posluchače a čtenáře připravuje na „hutný pokrm". Prorok Izajáš sleduje celý jeho život na zemi. Začal jeho početím a narozením (Iz 7,14), představil ho jako božského krále z rodu Davidova (Iz 9,5.6), podrobně popsal jeho dílo obnovy Izraele (Iz 11,1–16) a tichou službu osvobození z nespravedlnosti a utrpení (Iz 42,1–7). Potom ukázal, že k jeho velikému dramatu patří také tragédie, která bude předcházet jeho vyvýšení (Iz 49,1–12; 50,6–10). V básni o trpícím služebníku se dostává až na dno této tragédie.

Verše Iz 52,13–53,1 tvoří úvod k básni a ukazují na zvláštní protiklad: Služebník bude prospívat a bude povýšen, avšak jeho vzhled bude znetvořen k nepoznání. Kdo tomu uvěří? Verše 2. a 3. začínají popisem původu a normálního vzhledu a přecházejí k jeho utrpení a odmítnutí. Verše 4–6 představují vsuvku autora, kde vysvětluje, že jeho utrpení je náš trest, který snáší, aby nás uzdravil. Verše 7–9 pokračují v popisu nevinného služebníka sestupujícího do hrobu. Ve verších 10–12 čteme, že služebník dostává odměnu předpověděnou na začátku básně v Iz 52,13. V dovětku se uvádí, že jeho oběť pro záchranu jiných je v souladu s Boží vůlí.

Aplikace

Z Iz 52,13–53,12 vypiš, co všechno pro nás Ježíš udělal. Uvažuj, co pro tebe jeho činy znamenají.

KDO UVĚŘÍ NAŠÍ ZPRÁVĚ? (Iz 53,1)

13 „Hle, můj služebník bude mít úspěch, zvedne se, povznese a vysoko se vyvýší. 14 Jak mnozí strnuli úděsem nad tebou! Jeho vzezření bylo tak znetvořené, že nebyl podoben člověku, jeho vzhled takový, že nebyl podoben lidem. 15 Avšak on pokropí mnohé pronárody krví, před ním si králové zakryjí ústa, protože spatří, co jim nebylo vyprávěno, porozumějí tomu, o čem neslyšeli.“
1 Kdo uvěří naší zprávě? Nad kým se zjeví paže Hospodinova? (Iz 52,13–53,1)

Osobní studium

V Iz 52,13 je Boží služebník vysoce vyvýšen. Ale hned následující verš ukazuje, že jeho vzhled byl tak znetvořený, že ani nebyl podoben člověku. Nový zákon pak prozrazuje, co Ježíšovu tvář znetvořilo – bičování, trnová koruna, ukřižování, ale především to, že nesl hřích celého lidstva. Hřích nikdy neměl být pro člověka něčím přirozeným; a protože ho Syn člověka nesl, jeho vzhled se stal nelidským.

Porovnej to s tím, co prožil Jób. Z bohatého, ctěného a mocného muže se v jediném dnu stal nešťastný ubožák, který potom sedával na zemi v popelu a střepy si škrábal bolestivé vředy (Jb 1–2). Byl to tak veliký protiklad, že zpočátku ho nepoznali ani jeho přátelé (Jb 2,12). Otázkou zůstává: Proč Jób trpěl? Proč musel trpět Boží Mesiáš? Ani jeden z nich si to nezasloužil. Oba byli nevinní. Proč potom trpěli?

Všimni si otázek v Iz 53,1. Tyto otázky jsou vlastně výzvou, abychom uvěřili neuvěřitelnému (srov. J 12,37–41). Upozorňují nás, abychom se při čtení další části příběhu raději posadili. V tomto kontextu paralela mezi těmito dvěma otázkami naznačuje, že Hospodinova paže, tedy moc spasení (srov. Iz 52,10), je zjevena těm, kteří této zprávě uvěří. Chcete zakusit Boží zachraňující moc? Potom uvěřte této zvěsti.

Aplikace

Co s tebou dělá vědomí, že toto vše byl Mesiáš ochoten podstoupit i kvůli tobě? Bereš tuto dobrou zprávu jako něco automatického, co tě už ani nepřekvapuje? Nebo se tě stále dotýká? Jak může toto vědomí proměnit tvůj život?

NEUVĚŘITELNÁ ZÁCHRANA (

*3Byl v opovržení, kdekdo se ho zřekl, muž plný bolesti, zkoušený nemocemi, jako ten, před nímž
si člověk zakryje tvář, tak opovržený, že jsme si ho nevážili. 4Byly to však naše nemoci, jež nesl,
naše bolesti na sebe vzal, ale domnívali jsme se, že je raněn, ubit od Boha a pokořen. 5Jenže on
byl proklán pro naši nevěrnost, zmučen pro naši nepravost. Trestání snášel pro náš pokoj, jeho
jizvami jsme uzdraveni. 6Všichni jsme bloudili jako ovce, každý z nás se dal svou cestou, jej však
Hospodin postihl pro nepravost nás všech. 7Byl trápen a pokořil se, ústa neotevřel; jako beránek
vedený na porážku, jako ovce před střihači zůstal němý, ústa neotevřel. 8Byl zadržen a vzat
na soud. Kdopak pomyslí na jeho pokolení? Vždyť byl vyťat ze země živých, raněn pro nevěrnost
mého lidu. 9Byl mu dán hrob se svévolníky, s boháčem smrt našel, ačkoli se nedopustil násilí
a v jeho ústech nebylo lsti. (Iz 53,3–9)*

Osobní studium

Jako zranitelná rostlinka, která podle všeho nemá kdovíjakou hodnotu – a k tomu jí ještě opovrhují (Iz 53,2.3), tak je nám zde představen trpící služebník. Izajáš nás rychle přenesl nevinným mládím až na okraj propasti. Ani po přečtení předcházejících kapitol nejsme připraveni na to, abychom se dokázali smířit s údělem tohoto služebníka. Jaký je to obrovský protiklad! Izajáš nás naučil vážit si Dítěte, které se nám narodilo – Vládce (Knížete) pokoje. Ostatní jím pohrdají, avšak my víme, kdo to ve skutečnosti je.

Odpověď na otázku: „Proč toto vše Hospodinův služebník vytrpěl?“ je klíčem k pochopení celé jeho služby. Mesiáš se rozhodl trpět, aby nám tak poskytl nejvyšší důkaz Boží lásky. A nejen to – rozhodl se k této oběti, protože chtěl zachránit nás, hříšné lidi!

Ti, kteří tomu nerozuměli, považovali tohoto služebníka za zbitého a ztrápeného od Boha. Podobně i Jóbovi přátelé se domnívali, že Jób trpí za svoje hříchy. A přece to všechno byla Boží vůle (Iz 53,10). Proč? Protože „Kristus nás vykoupil z kletby zákona tím, že za nás vzal prokletí na sebe“ (Ga 3,13). Protože „toho, který nepoznal hřích, kvůli nám ztotožnil s hříchem, abychom v něm dosáhli Boží spravedlnosti“ (2K 5,21). Jen si to představte! V jistém smyslu se Kristus stal hříchem! Nesl všechnu hanbu a každou sobeckou touhu miliard lidí, kteří kdy obývali naši planetu. S tímto zdrcujícím břemenem neštěstí a bídy, které bylo na něj vloženo a s ním ztotožněno, jako by byl zosobněním všeho zla. Sám sebe vydal záhubě, aby odstranil každý hřích a každý jeho důsledek.

Aplikace

Kristova smrt na kříži byla jedinou možností, jak nás mohl zachránit. Co z toho můžeš pochopit o Boží lásce? Co můžeš díky tomu pochopit o zrůdnosti hříchu? Mění to nějak tvůj pohled na zlo a hřích, na které jsme si jako lidé snad už i zvykli?

OBĚŤ ZA VINU (Iz 53,10–12)

*10 Ale Hospodinovou vůlí bylo zkrušit ho nemocí, aby položil svůj život v oběť za vinu. Spatří
potomstvo, bude dlouho živ a zdárně vykoná vůli Hospodinovu. 11 Zbaven svého trápení spatří
světlo, nasytí se dny. „Tím, co zakusí, získá můj spravedlivý služebník spravedlnost mnohým;
jejich nepravosti on na sebe vezme. 12 Proto mu dávám podíl mezi mnohými a s četnými bude dě-
lit kořist za to, že vydal sám sebe na smrt a byl počten mezi nevěrníky." On nesl hřích mnohých,
Bůh jej postihl místo nevěrných. (Iz 53,10–12)*

Osobní studium

Co podle vás znamená, že život tohoto služebníka má být dán jako „oběť za vinu"? Iz 53,10

Tento hebrejský výraz se používá v knize Leviticus pro „oběť za vinu", která mohla odčinit, jestliže byla doprovázena opravdovým pokáním, úmyslné hříchy spáchané proti jiným lidem (Lv 5,21.22). Takovéto hříchy měl na mysli prorok Izajáš (Iz 1–3; 10,1.2; 58). Dříve než hříšník přinesl oběť a Bůh mu odpustil, musel také vrátit poškozenému člověku to, co mu vzal, a navíc mu dát ještě „penále" (Lv 5, 20–26; srov. Mt 5,23.24). V případě neúmyslného zneužití něčeho, co patřilo Bohu, to měl nahradit jemu (Lv 5,16).

Když byla škoda odčiněna, na řadu přišla oběť. Také v Iz 53 je tomu tak. Ale za ty, kteří zabloudili, je místo beránka „vedený na porážku" Boží služebník (Iz 53,6.7).

I když „byl vyťat ze země živých" (v. 8; srov. Da 9,26), úplně stráven v oběti, která pro nás zapálila plamen naděje, tento služebník vychází ze smrti, odkud není návratu, aby byl povýšen, viděl své „potomstvo" („semeno") a také „dlouho žil" (Iz 53,10–12).

Jakým způsobem vyjadřuje každý z uvedených veršů stejné poselství jako Iz 53?

Ž 32,1.2

Ř 5,8

Ga 2,16

Fp 3,9

Žd 2,9

1Pt 2,24

Aplikace

Kdyby tě někdo požádal, abys stručně shrnul dobrou zprávu z Iz 52,13–53,12, jak bys to vyjádřil svými slovy? Co je v tomto pro tebe nejdůležitější?

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

„Jaká cena byla za nás zaplacena! Hle, kříž a na něm vyvýšená Oběť. Podívej se na ty ruce probodené nemilosrdnými hřeby. Podívej se na jeho nohy přibité ke dřevu. Kristus nesl naše hříchy na svém těle. Tato bolest, tato muka – to je cena tvého vykoupení." (AG 172)

„Kristus nesl naše hříchy na dřevo kříže na svém těle... Jaký musí být hřích, když žádná smrtelná bytost nemohla přinést smíření? Jaká musí být jeho kletba, když jen božství ji mohlo smazat? Kristův kříž je pro každého člověka svědectvím o tom, že odplatou za hřích je smrt... Ach, jak silná moc musí existovat, která omámí naše smysly tak, že se stanou odolnými proti vlivu Ducha Božího!" (OHC 44)

„Zákon Boží vlády byl zvelebený smrtí Božího jednorozeného Syna. Kristus nesl vinu hříchů celého světa. Před Boha se můžeme postavit jedině díky vtělení a smrti Božího Syna. Dokázal trpět, protože byl podpírán Bohem. Dokázal vydržet, protože byl bez jediné poskvrny nevěry anebo hříchu. Kristus zvítězil místo člověka, když nesl spravedlivý trest. Zajistil lidem věčný život, vyvýšil zákon a vzdal mu náležitou úctu." (1SM 302)

Otázky k rozhovoru

1. ***Verše Iz 53,7–9 hovoří o smrti a pohřbu trpícího služebníka. Které předpovědi těchto veršů se naplnily na konci Ježíšova života? (Mt 26,57–27,60; Mk 14,53–15,46; L 22,54–23,53; J 18,12–19,42)***
2. ***Co chce povědět Ellen G. Whiteová slovy, že smrtí Ježíše Krista byl vyvýšen zákon? Jak rozumíme tomu, že jeho smrt dokazuje věčnou platnost zákona?***

Shrnutí

Prorok Izajáš píše o narození, totožnosti a životě božského Vysvoboditele. Nakonec odhaluje tu největší tragédii, která nám ale přináší naději: Boží služebník proto, aby oslovil, zachránil a uzdravil lidstvo, včetně nás, dobrovolně snáší naše utrpení a trest.

Praktický závěr

- ***Podělte se s ostatními ve skupině o to, co praktického jste se naučili z této lekce při studiu Bible. Jak lze toto naučení uvést do každodenního života?***

Podněty k modlitbám

- ***Modlete se jeden za druhého, za své radosti i starosti.***
- ***Modlete se spolu za ty, kteří z nějakého důvodu přestávají či již přestali navštěvovat vaše společenství. Jak jim můžete dát najevo, že je máte stále rádi?***
- ***Modlete se i za lidi ve svém okolí (přátele, sousedy, příbuzné...), kterým byste rádi představili Boží lásku.***

Konkrétní modlitební seznam mé třídy sobotní školy:

_____ _____

_____ _____

_____ _____

Kreativní láska (Iz 55–58)

Základní verš

„Budeš-li štědrý k hladovému a nasytíš-li ztrápeného, vzejde ti v temnotě světlo a tvůj soumrak bude jak poledne.“ (Iz 58,10)

Láska nikdy nezklame. Židovský kantor (hlavní zpěvák v synagóze) a jeho manželka, kteří žili v Lincolnu (Nebraska, USA), začali dostávat výhrůžné a vulgární telefonáty. Zjistili, že přicházejí od vůdce místního Ku-Klux-Klanu, známého rasistického spolku šířícího nenávist. Protože už věděli, o koho jde, mohli se obrátit na policii. Rozhodli se však pro ještě radikálnější postup. Když se dověděli, že je invalidní, objevili se jednoho dne před jeho dveřmi s večeří na talíři. Úplně ho to vyvedlo z míry. Jejich láska doslova rozpustila jeho nenávist. Manželé v návštěvách pokračovali i dále a přátelství mezi nimi se prohlubovalo. Uvažoval dokonce o tom, že se stane židem!

„Zdalipak půst, který já si přeji, není toto: Rozevřít okovy svévole, rozvázat jha, dát ujařmeným volnost, každé jho rozbít? Cožpak nemáš lámat svůj chléb hladovému...?“ (Iz 58,6.7). Židovští manželé z Lincolnu se postili tak, že se podělili o své jídlo s hladovým pronásledovatelem. Tak ho vysvobodili ze zajetí jeho vlastních nespravedlivých předsudků!

Tento důležitý duchovní princip si přiblížíme tak, jak nám ho představuje prorok Izajáš.

Osnova lekce

Při studiu této lekce se chceme zaměřit na Boží pozvání jeho dětem, které chce nasměrovat k praktické a kreativní lásce k němu i k druhým lidem. V kapitolách 55–58 jim nejprve ukazuje jako „vzor“ svou lásku k nim, která je má motivovat k lásce k ostatním.

1. Boží kreativní láska (neděle, pondělí)
2. Lidská kreativní láska
   a. Vztahy místo formálnosti (úterý)
   b. Praktická pomoc potřebným (středa)
   c. Sobota jako den budování vztahů (čtvrtek)

Budování společenství

- *Podělte se ve skupině o to, co jste v posledním týdnu zažili. Jak vás tento prožitek ovlivnil ve vašem duchovním životě?*
- *Řekněte ostatním o situaci, kdy jste v poslední době vnímali výrazný projev Boží přítomnosti ve vašem životě. Vyjádřete veřejně Bohu své poděkování.*

KUPOVAT ZADARMO? (Iz 55,1–7)

1 „Vzhůru! Všichni, kdo žízníte, pojďte k vodám, i ten, kdo peníze nemá. Pojďte, kupujte a jezte,
pojďte a kupujte bez peněz a bez placení víno a mléko! 2 Proč utrácíte peníze, ale ne za chléb?
A svůj výdělek za to, co nenasytí? Poslechněte mě a jezte, co je dobré, ať se vaše duše kochá
tukem! 3 Nakloňte ucho a pojďte ke mně, slyšte a budete živi! Uzavřu s vámi smlouvu věčnou,
obnovím milosrdenství věrně Davidovi prokázaná.“ 4 „Hle, dal jsem ho za svědka národům, náro-
dům za vévodu a zákonodárce. 5 Hle, povoláš pronárod, který neznáš, pronárod, který tě nezná,
přiběhne k tobě kvůli Hospodinu, tvému Bohu, za Svatým Izraele, který tě oslavil.“ 6 Dotazujte se
Hospodina, dokud je možno ho najít, volejte ho, dokud je blízko. 7 Svévolník ať opustí svou cestu,
muž propadlý ničemnostem svoje úmysly; nechť se vrátí k Hospodinu, slituje se nad ním, k Bohu
našemu, vždyť odpouští mnoho. (Iz 55,1–7)

Osobní studium

Představ si, že stojíš na ulici velkoměsta, v rukou držíš jídlo a křičíš na hladové a na bezdomovce: „Hej, vy, co nemáte peníze, pojďte, kupujte a jezte!“ Jak si mohou něco koupit, když nemají peníze?

Pokud však přidáme slova, která řekl Izajáš: „Kupujte bez peněz a bez placení…“ (Iz 55,1), můžeme to lépe pochopit. Izajáš vyzývá lid, aby přijali odpuštění zadarmo (v. 7). Slovem „koupit“ chce zdůraznit, že to, co jim Bůh nabízí, aby mohli naplnit své potřeby a touhy, je hodnotné a vzácné. Bůh v rámci obnovy smluvního vztahu se svým lidem nabízí odpuštění zdarma. Nesmíme si však myslet, že i pro něj to bylo zadarmo. Bůh zaplatil neuvěřitelně vysokou cenu, zaplatil prolitou krví svého služebníka. I když vše nabízí zdarma, jeho to stálo nesmírně mnoho.

Jakou hodnotu má naše záchrana? Kolik „stála“ samotného Pána Boha? (1Pt 1,18.19) Do jaké míry se Izajášovo pojetí spasení, které je pro nás zcela „zdarma“, shoduje s novozákonním chápáním? Srovnej dnešní text s Ef 2,8.9.

Izajáš sumarizuje evangelium Starého zákona, které je shodné s evangeliem v Novém zákoně. Něco takového, že „starozákonní“ spasení ze skutků bylo nahrazeno „novozákonním“ spasením milostí, jednoduše neexistuje. Od doby, kdy Bůh přislíbil Adamovi a Evě Zachránce (Gn 3,15), existuje jen jeden jediný způsob spasení – milostí skrze víru (Ef 2,8). „… darem Boží milosti je život věčný v Kristu Ježíši, našem Pánu“ (Ř 6,23). Od starověkého Gilgameše, který v marném úsilí o věčný život vykonával hrdinské činy, až po naše současné filmové hrdiny, kteří věří v reinkarnaci, lidé zkoušeli různé způsoby, jak získat spasení. Všechno je však zbytečné. To je důvod, proč potřebují poznat Ježíše a dozvědět se, co pro ně získal na kříži.

Aplikace

Spasení je zdarma. To znamená, že neexistuje nic, co bychom mohli udělat, abychom ho získali. Naše skutky nikdy nebudou dost dobré, aby nás zachránily. A přesto i tvoje záchrana stála tvého Spasitele hodně – zaplatil vlastním životem! Jaký dopad má tato skutečnost na to, jak vnímáš zodpovědnost za svůj další život?

BOŽÍ MYŠLENKY A CESTY (Iz 55,8–13)

*8 „Mé úmysly nejsou úmysly vaše a vaše cesty nejsou cesty moje, je výrok Hospodinův. 9 Jako jsou
nebesa vyšší než země, tak převyšují cesty mé cesty vaše a úmysly mé úmysly vaše. 10 Spustí-li se
lijavec nebo padá-li sníh z nebe, nevrací se zpátky, nýbrž zavlažuje zemi a činí ji plodnou a úrod-
nou, takže vydává símě tomu, kdo rozsívá, a chléb tomu, kdo jí. 11 Tak tomu bude s mým slovem,
které vychází z mých úst: Nevrátí se ke mně s prázdnou, nýbrž vykoná, co chci, vykoná zdárně,
k čemu jsem je poslal." 12 „S radostí vyjdete a budete vedeni v pokoji. Hory a pahorky budou
před vámi zvučně plesat a všechny stromy v poli budou tleskat. 13 Místo trní vyroste cypřiš, místo
plevele vzejde myrta. To bude k oslavě Hospodinova jména, za trvalé znamení, které nebude
vymýceno." (Iz 55,8–13)*

Osobní studium

Nemáme pochybnosti o tom, že Bůh, který stvořil vesmír, v kterém jsou i některé z těch nejjednodušších věcí zahaleny pro nás nepochopitelným tajemstvím, existuje. Bůh, jehož cesty zdaleka převyšují naše možnosti chápání. Vědomí jeho nekonečné nadřazenosti by nám mělo pomoci v pokoře přijmout jeho pomoc.

Přečti si Iz 55,6–13. V jakém kontextu Hospodin říká, že jeho cesty a myšlenky převyšují to, co si vůbec dokážeme představit? Co nám oznamuje, že dělá, a my to tak těžko chápeme?

Není pochybností o tom, že největším ze všech velkolepých tajemství vesmíru je plán spasení (viz Ef 6,19). Stvořitel vesmíru se snížil, stal se člověkem, žil těžkým životem plným bolesti a nakonec zemřel místo nás jako oběť za hřích, aby nám mohl odpustit a prokázat nám milosrdenství – to je pravda, která bude celou věčnost rozechvívat srdce Bohem stvořených bytostí.

„Vykoupení – téma, do kterého touží nahlédnout andělé, bude vědou a písní vykoupených po celou nekonečnou věčnost. Není hodno toho, abychom o něm důkladně uvažovali a studovali ho již nyní?

Studium Kristova vtělení, jeho oběti a prostřednické služby zaměstná mysl snaživého studenta, pokud trvá čas. Když se podívá na nebesa, jejichž věk není možno spočítat, zvolá: ‚Veliké je tajemství zbožnosti!'" (ML 360)

Aplikace

Vzpomeň si na špatné věci, které jsi udělal, na lidi, kterým jsi ublížil, na nelaskavá slova, která jsi vyslovil, na situace, ve kterých jsi zklamal jiné – o sobě samém ani nemluvě. Díky Ježíši ti to všechno může být odpuštěno; můžeš stát před Bohem dokonalý a spravedlivý. Pokud toto není zázrak a tajemství, co jím potom je?

ZDÁNLIVÁ ZBOŽNOST (Iz 58,1–8)

1 „Volej z plna hrdla, bez zábran! Rozezvuč svůj hlas jako polnici! Mému lidu ohlas jeho nevěrnost,
domu Jákobovu jeho hříchy. 2 Den co den se mne dotazují, chtějí poznat moje cesty jako pronárod, jenž koná spravedlnost a řád svého Boha neopouští; na spravedlivé řády se mě doptávají,
chtěli by mít Boha blízko. 3 ‚Proč se postíme, a nevšímáš si toho? Pokořujeme se, a nebereš to
na vědomí?‘ Právě v den, kdy se postíváte, hovíte svým zálibám a honíte všechny své dělníky.
4 Postíte se jenom pro spory a hádky, abyste mohli svévolně udeřit pěstí. Nepostíte se tak, aby
bylo slyšet váš hlas na výšině. 5 Což to je půst, který si přeji? Den, kdy se člověk pokořuje, kdy
hlavu sklání jako rákos, žínici obléká a popelem si podestýlá? Dá se toto nazvat postem, dnem,
v němž má Hospodin zalíbení? 6 Zdalipak půst, který já si přeji, není toto: Rozevřít okovy svévole,
rozvázat jha, dát ujařmeným volnost, každé jho rozbít? 7 Cožpak nemáš lámat svůj chléb hladovému, přijímat do domu utištěné, ty, kdo jsou bez přístřeší? Vidíš-li nahého, obléknout ho, nebýt
netečný k vlastní krvi? 8 Tehdy vyrazí jak jitřenka tvé světlo a rychle se zhojí tvá rána. Před tebou
půjde tvá spravedlnost, za tebou se bude ubírat Hospodinova sláva.“ (Iz 58,1–8)

Osobní studium

Ve 3. verši jde zřejmě o půst ve dni smíření, jediný Bohem nařízený půst (Lv 16,29.31; 23,27–32). Paralelním výrazem „pokořovat se“ to potvrzuje i Iz 58,3, kde je použita podobná terminologie jako v Lv. Pokání nebo zármutek nad hříchem lze projevit různými formami sebezapření, včetně půstu (Ž 35,13; Da 10,2.3.12).

Boží příkaz: „Rozezvuč svůj hlas jako polnici!“ (Iz 58,1) můžeme dobře pochopit na pozadí událostí dne smíření. Na tuto troubu z beraního rohu, zvanou šofar, se troubilo deset dnů přede dnem smíření. Toto troubení mělo lidi upozornit a připomenout jim tento zvláštní den (Lv 23,34). A navíc, každý padesátý rok oznamoval její zvuk v den smíření začátek jubilejního (milostivého) léta osvobození (Lv 25,9.10; srov. Iz 27,13).

Kvůli čemu si Hospodin v dnešním biblickém textu stěžuje na svůj lid? Proč se mu jejich „půst“ nelíbí?

Zdá se, jakoby lidé čekali, že jim Bůh bude blahopřát, jací jsou „zbožní“. Ve skutečnosti to mělo být naopak. Pokáním ve dni smíření vyjadřovali svoji vděčnost a věrnost Bohu. Ten den vcházel nejvyšší kněz před Hospodina, aby očistil svatyni – a vlastně i lid – od hříchů, které jim již byly odpuštěny (Lv 16; srov. Lv 4). Všechno mělo probíhat v atmosféře vděčnosti vůči Bohu, který je ve dni soudu zachránil. Neměli to dělat proto, aby je Bůh pochválil, jací jsou „zbožní“ a „oddaní“. Koneckonců, byly to právě hříchy lidí, které poskvrnily Boží svatyni. Musela být očištěna krví, prolitou za hříchy, jichž se dopustili.

Důležité poučení, které z těchto veršů vyplývá, se týká rozdílu mezi náboženstvím a skutečným následováním Ježíše Krista.

Aplikace

Za jakých okolností by mohlo hrozit i tobě, že budeš možná „aktivním“ křesťanem, ale přesto budeš vzdálený od Boha? Jak se můžeš tomuto nebezpečí bránit?

PRAVÝ PŮST (Iz 58,6–12)

*6„Zdalipak půst, který já si přeji, není toto: Rozevřít okovy svévole, rozvázat jha, dát ujařmeným
volnost, každé jho rozbít? 7Cožpak nemáš lámat svůj chléb hladovému, přijímat do domu utiště-
né, ty, kdo jsou bez přístřeší? Vidíš-li nahého, obléknout ho, nebýt netečný k vlastní krvi? 8Tehdy
vyrazí jak jitřenka tvé světlo a rychle se zhojí tvá rána. Před tebou půjde tvá spravedlnost, za te-
bou se bude ubírat Hospodinova sláva. 9Tehdy zavoláš a Hospodin odpoví, vykřikneš o pomoc
a on se ozve: ‚Tu jsem!‘ Odstraníš-li ze svého středu jho, hrozící prst a ničemná slova, 10budeš-li
štědrý k hladovému a nasytíš-li ztrápeného, vzejde ti v temnotě světlo a tvůj soumrak bude jak
poledne.“ 11Hospodin tě povede neustále, bude tě sytit i v krajinách vyprahlých, zdatnost dodá
tvým kostem; budeš jako zahrada zavlažovaná, jako vodní zřídlo, jemuž se vody neztrácejí. 12Co
bylo od věků v troskách, vybudují ti, kdo z tebe vzejdou, opět postavíš, co založila minulá poko-
lení. Nazvou tě tím, jenž zazdívá trhliny a obnovuje stezky k sídlům. (Iz 58,6–12)*

Osobní studium

Deset dnů po tom, co troubení šofaru Božímu lidu připomínalo, že Hospodin je jejich Král, a přesně v den smíření, kdy mu svým pokáním a vyjádřeným sebezapřením potvrdili svoji věrnost jako Králi, prorok zdvihne svůj hlas jako polnici, aby oznámil, že se postavili proti Bohu (Iz 58,1).

Přečtěte si Iz 58,6–12. Co Bůh považuje za opravdové sebezapření? Co je vlastně těžší – vzdát se několika jídel, anebo svůj čas a peníze obětovat, aby se najedli bezdomovci ve vašem městě? Jaký princip je v pozadí těchto činů? Je to pravé náboženství?

Někdo může být zbožný, může se zúčastňovat náboženských obřadů, dokonce i těch správných, ve správný čas a se správným programem. Není to však úplně to, co Bůh od nás žádá. Podívej se na Ježíšův život. I když se řádně zúčastňoval náboženských obřadů své doby, pisatelé evangelií se mnohem více soustřeďují na jeho činy milosrdenství, uzdravení, nasycení zástupů a odpuštění těm, kteří to tak velice potřebovali, než na jeho věrnost rituálům.

Bůh chce mít církev, lidi, kteří budou světu zvěstovat pravdu. Co však více přitáhne lidi k Ježíši – přísné dodržování nařízení o čistých a nečistých jídlech, anebo ochota pomoci hladovému? Přísné dodržování soboty, anebo ochota věnovat svůj čas a energii tomu, kdo potřebuje pomoc?

Právě o této prakticky projevené zbožnosti mluvil i Ježíš v kontextu svého návratu na naši zemi, kdy jako král řekne zachráněným: „Amen, pravím vám, cokoliv jste učinili jednomu z těchto mých nepatrných bratří, mně jste učinili“ (Mt 25,40).

Aplikace

Když se podíváš kolem sebe – ať už v rodině, v práci, škole, nebo ve svém městě – kde a vůči komu bys mohl v těchto dnech projevit svou praktickou zbožnost?

ČAS PRO NÁS (Iz 58,13.14)

*13 Jestliže v den odpočinku upustíš od svých pochůzek, od prosazování svých zálib v můj svatý
den, nazveš-li den odpočinku rozkošným, svatý den Hospodinův přeslavným, budeš-li jej slavit
tak, že se vzdáš svých cest, že přestaneš hovět svým zálibám a nepovedeš plané řeči, 14 tu nale-
zneš rozkoš v Hospodinu „a já ti dovolím jezdit po posvátných návrších země a z dědictví tvého
otce Jákoba tě budu živit." Tak promluvila Hospodinova ústa. (Iz 58,13.14)*

Osobní studium

Proč v těchto verších zmiňuje Izajáš sobotu? Jak to souvisí se dnem smíření, na který navazují předcházející verše?

Výroční den smíření byl považován za sobotní den. Tato zvláštní ceremoniální sobota byla každotýdenní sobotě podobná tím, že i v tento den byla zakázána práce jakéhokoliv druhu (Lv 23,27–32). Proto, jak to rozeznali již první adventisté sedmého dne, nařízení, že odpočinek ve dni smíření trvá od večera do večera (Lv 23,32), nám chce povědět, že totéž musí platit i u každotýdenní soboty. I když kontext veršů Iz 58,13.14 ukazuje především na ceremoniální sobotu dne smíření, jejich poselství platí i pro každotýdenní sobotu.

Iz 58 rozebírá tři hlavní myšlenky: sebezapření, sociální cítění a sobotu. Jaká souvislost mezi nimi existuje?

Za prvé, všechny tři se soustřeďují na Boha, jeho priority a uznání závislosti na něm.

Za druhé, jestliže člověk dbá na všechny tyto tři aspekty, usiluje tak o svatost napodobováním Boha (Lv 19,2), který se v osobě Ježíše Krista ponížil (Fp 2,8), projevil sebeobětavou lásku (J 3,16) a na konci stvořitelského týdne – v sobotu – odpočinul od svého díla (Gn 2,2.3; Ex 20,11).

Všimni si dalších důležitých souvislostí mezi myšlenkou sebezapření, sociálního cítění a soboty, jak jsou popsány v Iz 58: Sobotní odpočinek od běžných prací je pro lidi nesmírně užitečný, protože se obnoví jejich síly (Ex 23,12; Mk 2,27). Ježíš ukázal, co se v sobotu může dělat (Mk 3,1–5; J 5,1–17). Skutečný sobotní odpočinek přináší radost (Iz 58,14), stejně jako služba jiným (Iz 58,10.11).

Aplikace

Co můžeš udělat pro to, abys prožíval i se svým okolím sobotu, jaká nám je představena v našem biblickém textu? Co bys mohl ve svém životě změnit, abys okusil takovou radost z požehnání?

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

„Nikdo nemůže pěstovat pravou dobročinnost bez sebezapření. Vedeme-li skromný život v sebezapření a pečlivém hospodaření, můžeme vykonat dílo, které nám Kristus určil jako těm, kteří jej mají představovat svým životem. Z našich srdcí musí vymizet pýcha a světská ctižádost. Ve všem, co děláme, se má odrážet zásada nesobeckosti, kterou svým životem zjevil Kristus. Na stěnách našich domovů, na obrazech a na nábytku máme číst: ‚Přijmi do domu utištěné, ty, kdo jsou bez přístřeší.' Na svých šatních skříních bychom měli vidět větu napsanou jakoby Božím prstem: ‚Oblékni nahého!' V jídelně, na stole obtěžkaném hojnými pokrmy, máme vidět namalováno: ‚Cožpak nemáš lámat svůj chléb hladovému?' (Iz 58,7)." (MH 206; ŽNP 105)

Otázky k rozhovoru

1. *Izajáš položil svým současníkům otázku: „Proč utrácíte peníze, ale ne za chléb? A svůj výdělek za to, co nenasytí?" (Iz 55,2) V jaké míře děláme totéž? Proč se tak snadno necháme chytit do této pasti?*
2. *Jestliže bylo sebezapření, sociální cítění a sobota tak důležité ve dni smíření v době Izajáše, nejsou stejně důležité i ve dni smíření v době konce (Da 8,14), kdy Boží polnice při druhém příchodu Ježíše Krista oznámí definitivní vysvobození? K 15,52; srov. Lv 25,9)*
3. *Co se domníváš, že má Izajáš na mysli, když říká, abychom v sobotu nedělali to, co se nám líbí? Zároveň chce, abychom ji nazvali „rozkošnou" (Iz 58,13). Jak to spojit? Pamatujte přitom na kontext celé 58. kapitoly.*

Shrnutí

V kapitolách 55 a 58 prorok Izajáš vyzývá lid, aby se vzdal svých myšlenek a cest a vrátil se k Bohu, jehož ideál pro jejich štěstí ve značné míře převyšuje vlastní ideál lidu. Laskavě jim odpouští a pak naléhá, aby ti, kterým bylo odpuštěno, také prokazovali milosrdenství v souladu s duchem dne smíření a soboty, protože jestli člověk skutečně přijme dar Božího odpuštění, mění to jeho srdce.

Praktický závěr

- *Podělte se s ostatními ve skupině o to, co praktického jste se naučili z této lekce při studiu Bible. Jak lze toto naučení uvést do každodenního života?*

Podněty k modlitbám

- *Modlete se jeden za druhého, za své radosti i starosti.*
- *Modlete se spolu za ty, kteří z nějakého důvodu přestávají či již přestali navštěvovat vaše společenství. Jak jim můžete dát najevo, že je máte stále rádi?*
- *Modlete se i za lidi ve svém okolí (přátele, sousedy, příbuzné...), kterým byste rádi představili Boží lásku.*

Konkrétní modlitební seznam mé třídy sobotní školy:

_____ _____

_____ _____

Touha všech národů (Iz 59–61)

Základní verš

„K tvému světlu přijdou pronárody a králové k jasu, jenž nad tebou vzejde.“ (Iz 60,3)

„Potřebujeme se toho od Krista ještě hodně naučit. Jedině Kristova spravedlnost nám umožňuje získat požehnání zaslíbené milosti. Dlouho jsme po těchto požehnáních toužili. Naše snaha získat je však byla marná, protože jsme v sobě živili myšlenku, že můžeme udělat něco, čím bychom si je zasloužili. Neodvrátili jsme pohled od sebe s vírou, že Ježíš je živý Spasitel. Nesmíme si myslet, že nás spasí naše vlastní spravedlnost a zásluhy. Kristova milost je naší jedinou nadějí na spasení. Ústy svého proroka Pán zaslíbil: ‚Svévolník ať opustí svou cestu, muž propadlý ničemnostem svoje úmysly; nechť se vrátí k Hospodinu, slituje se nad ním, k Bohu našemu, vždyť odpouští mnoho‘ (Iz 55,7). Musíme věřit tomuto prostému zaslíbení a nezaměňovat pocity za víru. Jestliže Bohu plně důvěřujeme a spoléháme se na zásluhy Ježíše jako na našeho Spasitele, jenž má jako jediný moc odpouštět hříchy, obdržíme veškerou pomoc, po které toužíme.“ (FW 36, VS 32) V této lekci budeme sledovat, jakým způsobem tuto velkou pravdu rozvíjí právě kniha proroka Izajáše.

Osnova lekce

Kapitoly 59–61 ukazují na problém hříchu, který zasáhl celé lidstvo, ale i na nabídku Boží milosti, kterou má jeho lid přijmout a poté nabídnout i ostatním:

1. Problém všech lidí: hřích a oddělení od Boha (neděle)
2. Řešení pro všechny: nezasloužená nabídka záchrany (pondělí)
3. Poslání zachráněných: představit tuto zprávu ostatním (úterý)
   a. Zpráva o odpuštění a novém začátku (středa)
   b. Zpráva o soudu a odstranění zla a hříchu (čtvrtek)

Budování společenství

- *Podělte se ve skupině o to, co jste v posledním týdnu zažili. Jak vás tento prožitek ovlivnil ve vašem duchovním životě?*
- *Řekněte ostatním o situaci, kdy jste v poslední době vnímali výrazný projev Boží přítomnosti ve vašem životě. Vyjádřete veřejně Bohu své poděkování.*

NÁSLEDKY HŘÍCHU (Iz 59,1.2)

[1]Hle, Hospodinova ruka není krátká na spasení, jeho ucho není zalehlé, aby neslyšel. [2]Jsou to právě vaše nepravosti, co vás odděluje od vašeho Boha, vaše hříchy zahalily jeho tvář před vámi, proto neslyší. (Iz 59,1.2)

Osobní studium

V Iz 58,3 se lidé ptali Boha: „Proč se postíme, a nevšímáš si toho? Pokořujeme se, a nebereš to na vědomí."

Z Iz 59,1 vyplývá další podobná otázka: „Proč, když voláme, aby nás ruka Hospodinova zachránila, nás nezachrání? Proč k němu křičíme, ale on nás neslyší?" Izajáš odpovídá, že Bůh slyší a může zachránit. Důvod, proč to nedělá, spočívá v něčem úplně jiném.

Bůh se rozhodl „ignorovat" svůj lid. Ne snad proto, že by to tak chtěl, ale proto, že „jsou to právě vaše nepravosti, co vás odděluje od vašeho Boha" (v. 2). To je jeden z nejjasnějších biblických výroků o tom, jaký vliv má hřích na vztah mezi Bohem a člověkem. Tomu se prorok Izajáš věnuje i v ostatních verších kapitoly 59 a setkáváme se s tím v celých dějinách lidstva. Hřích ničí náš vztah s Bohem a v důsledku toho nás čeká věčná smrt – ne snad proto, že hřích odhání Boha od nás, ale proto, že nás odtahuje pryč od Boha.

Hřích je především odmítnutí Boha, odvrácení se od něho. Hřích je v podstatě stupňující se proces sebezničení. Není to však jen odvrácení se od Boha. Hřích vede člověka k tomu, aby se odvracel od Boha stále více a více. To, že nás hřích odděluje od Boha, neznamená, že Bůh na hříšníka nedosáhne (vždyť téměř celá Bible nemluví o ničem jiném, než o Bohu, který nabízí ruku hříšníkovi, aby ho zachránil), ale že pod vlivem hříchu odmítáme jeho přátelskou nabídku. Proto je tak důležité, abychom ve svém životě netolerovali žádný hřích.

Aplikace

Zakusil jsi někdy sám na sobě, jak tě hřích odděluje od Boha? Co jsi dělal v takové chvíli? Co bys doporučil člověku, který právě něco takového prožívá a je z toho nešťastný?

SELHÁNÍ A ODPUŠTĚNÍ (Iz 59)

3Vaše dlaně jsou poskvrněny krví, vaše prsty nepravostí, vaše rty mluví klam, váš jazyk přemílá
podlosti. 4Nikdo nevolá po spravedlnosti, nikdo se nezastává pravdy. Doufají v nicotu a šalebně
mluví, plodí trápení a rodí ničemnosti. (...) 7Jejich nohy pádí za zlem, spěchají prolévat nevinnou
krev. Zamýšlejí samé ničemnosti, na jejich silnicích číhá záhuba a zkáza. (...) 9Proto se vzdálilo
od nás právo, nedosahuje k nám spravedlnost. Čekáme na světlo, a je tma, na úsvit, a chodíme
v šeru.

20Vykupitel přijde k Sijónu, k těm, kdo se v Jákobovi odvrátili od nevěrnosti, je výrok Hospo-
dinův. 21„Já pak s nimi uzavřu tuto smlouvu, praví Hospodin: Můj duch, který na tobě spočívá,
a má slova, která jsem ti vložil do úst, nevzdálí se z úst tvých ani z úst tvého potomstva ani z úst
potomstva tvého potomstva od nynějška až na věky," praví Hospodin. (Iz 59,3.4.7.9.20.21)

Osobní studium

Celá kapitola 59 je odstrašujícím obrazem problému hříchu. Naštěstí však nemluví jen o lidské slabosti a selhání, ale také představuje naději na vykoupení.

Bible jasně říká, že zhřešili všichni lidé. Vykoupení proto nemůže být založeno na tom, že člověk dosáhne bezhříšnosti; musí být založeno na odpuštění (Jr 31,34). Pavel píše totéž. Všichni jsme zhřešili – bez rozdílu (Ř 3,9–20.22.23). Ospravedlnění mohou být prohlášeni za spravedlivé jen pod podmínkou, že prostřednictvím Ježíšovy oběti vírou přijmou dar Boží spravedlnosti.

Přečtěte si, jakým způsobem stejné myšlenky rozvíjí apoštol Pavel v Ř 3,21–24. Jakou naději nám nabízejí pro čas soudu?

Většina lidí si myslí, že hlavní otázkou na soudu bude: Kdo zhřešil? Tuto otázku si však pokládat nemusíme, protože zhřešil každý. Místo toho tam zazní otázka: Komu je odpuštěno? Bůh je spravedlivý, když ospravedlňuje „toho, kdo žije z víry v Ježíše" (Ř 3,26). Rozhodujícím faktorem na soudu bude otázka: Kdo přijal a stále přijímá odpuštění ve víře v Ježíše?

Je pravdou, že jsme souzeni podle našich skutků, ne však v tom smyslu, že skutky nás mohou spasit. Kdyby tomu tak bylo, potom by byla víra zbytečná (Ř 4,14). Naše skutky však svědčí, že jsme, nebo nejsme skutečně spaseni (Jk 2,18).

Pokud chce být člověk vykoupen, pak jednoduše nestačí dobré skutky ani poslušnost zákona. Smyslem zákona v tomto hříšném světě není spasit, ale ukázat na hřích. Vyjádřením toho, že člověk má živou víru v Ježíše, je „víra, která se uplatňuje láskou" (Ga 5,6), a tu vlévá do našich srdcí Duch svatý.

Skutky jsou vnějším vyjádřením, lidským projevem zachraňující víry. Pravá křesťanská zkušenost, to je víra vyjádřená každodenním odevzdáním se Bohu – a to se projeví poslušností zákona.

Aplikace

Prožíváš při představě Božího soudu strach a obavy, nebo pokoj? Pokud strach, z čeho vychází? Pokud naopak pokoj, čím je to dáno? Je oprávněný?

VELKÝ ÚKOL (Iz 60,1–3)

[1]Povstaň, rozjasni se, protože ti vzešlo světlo, vzešla nad tebou Hospodinova sláva. [2]Hle, temnota přikrývá zemi, soumrak národy, ale nad tebou vzejde Hospodin a ukáže se nad tebou jeho sláva. [3]K tvému světlu přijdou pronárody a králové k jasu, jenž nad tebou vzejde. (Iz 60,1–3)

Osobní studium

V těchto verších je představen obraz Božího vysvobození jeho lidu ze zajetí, což je znázorněno světlem, které Bůh vyvede ze tmy. Verše zaměřují naši pozornost na definitivní naplnění spasení prostřednictvím Ježíše Krista.

O kom mluví verše na začátku Iz 60,1.2? Čí je světlo, ke kterému přijdou národy a králové, o kterých čteme v Iz 60,3?

V hebrejštině je tato osoba vyjádřena v jednotném čísle ženského rodu. Musí se jednat o „Sijón" zosobněný ženou, který je vzpomenut na konci předešlé kapitoly (Iz 59,20). To znamená, že národy země, které jsou přikryty tmou, přijdou k Sijónu. Budou přitahovány světlem Boží slávy, které nad ním září (Iz 60,2.3). „Sijón je vyzván, aby vstoupil do světla a pak pozoroval a reagoval na národy, které se budou shromažďovat k stejnému světlu." (MOTYER, Alec J. *The Prophecy of Isaiah: An Introduction and Commentary*, s. 494) I když Sijón je Jeruzalém, větší důraz je kladen na lidi než na zeměpisnou polohu tohoto města.

Jak souvisí toto proroctví se smluvním požehnáním, které Bůh zaslíbil Abrahamovi? (Gn 12,2.3)

Když si Bůh vyvolil Abrahama a jeho potomky, měl s nimi velký záměr: V Abrahamovi budou požehnány veškeré čeledi země. Boží smlouva s Abrahamem měla být v konečném důsledku smlouvou uzavřenou s celým lidstvem. Prostřednictvím Abrahama a jeho potomků se Bůh chtěl zjevit celému světu.

Izajáši šlo o to, aby se jeho lid vrátil ke svému prapůvodnímu celosvětovému poslání. Jako reprezentanti pravého Boha byli zodpovědní nejen za sebe, ale za celý svět. Měli zvát a vítat cizince, kteří hledali Boha (Iz 56,3–8), protože jeho chrám se měl „nazývat domem modlitby pro všechny národy" (Iz 56,7).

Aplikace

Přemýšlej ve světle dnešního biblického textu o poslání, které Bůh dává nám dnes. Jaká je role tvého společenství, církve? Co očekává Bůh konkrétně od tebe?

„LÉTO HOSPODINOVY PŘÍZNĚ“ (Iz 61,1.2)

[1]Duch Panovníka Hospodina je nade mnou. Hospodin mě pomazal k tomu, abych nesl radostnou zvěst pokorným, poslal mě obvázat rány zkroušených srdcem, vyhlásit zajatcům svobodu a vězňům propuštění, [2]vyhlásit léto Hospodinovy přízně, den pomsty našeho Boha, potěšit všechny truchlící. (Iz 61,1.2)

Osobní studium

Duch Boží spočívá na „pomazaném“, tedy buď obecně na člověku s jasným posláním od Hospodina, nebo přímo na Mesiáši. Koho tento popis zobrazuje? Srovnej to s Iz 42,1–7, kde je Boží služebník popsán podobným způsobem.

Iz 61,2 hlásá milostivé léto Hospodinovo (anebo „léto Hospodinovy přízně“). Mesiáš, který je pomazán jako Král z rodu Davidova a Vysvoboditel, oznamuje zvláštní rok Boží přízně v době, kdy vyhlašuje svobodu. Porovnej to s Lv 25,10, kde Bůh přikazuje Izraelcům vyhlásit v padesátém roce osvobození: „Padesátý rok posvětíte a vyhlásíte v zemi svobodu všem jejím obyvatelům. Bude to pro vás léto milostivé, kdy se každý vrátíte ke svému vlastnictví a všichni se vrátí ke své čeledi.“ To znamená, že ti, kteří byli nuceni prodat zděděný pozemek anebo dát se do služby, aby přežili těžké časy (Lv 25,25–55), měli opět získat svobodu a ztracenou půdu. Jubilejní rok začal troubením na šofar ve dni smíření (v. 9). To jsme studovali již v souvislosti s Iz 58.

I když „milostivé léto Hospodinovo“ v Iz 61,2 je určitý druh jubilejního roku, nejde zde jednoduše jen o dodržování příkazů z Lv 25. Tento rok oznamuje Mesiáš, Král, když se představí službou osvobození a obnovy. Mesiášova služba dalece překračuje oblast zákonů z Lv 25. Vyhlašuje nejen „zajatcům svobodu“, ale také obvazuje rány zkroušených srdcem, potěšuje všechny truchlící a přináší obnovu (Iz 61,1–11). Kromě „léta Hospodinovy přízně“ oznamuje také „den pomsty našeho Boha“ (v. 2).

Aplikace

V textu L 4,16–21 Ježíš tato slova o poslání „pomazaného“ jasně vztáhl na sebe. Jakým způsobem se můžeš i ty, jako jeho následovník, připojit k jeho úžasnému poslání? Zkus být konkrétní.

„DEN POMSTY NAŠEHO BOHA“ (Iz 61,1.2)

[1]Duch Panovníka Hospodina je nade mnou. Hospodin mě pomazal k tomu, abych nesl radostnou zvěst pokorným, poslal mě obvázat rány zkroušených srdcem, vyhlásit zajatcům svobodu a vězňům propuštění, [2]vyhlásit léto Hospodinovy přízně, den pomsty našeho Boha, potěšit všechny truchlící. (Iz 61,1.2)

Osobní studium

Proč uprostřed těchto dobrých zpráv připomíná Mesiáš Boží pomstu? Kdy se toto proroctví naplní?

Když Ježíš Kristus, Mesiáš, četl v Nazaretu Iz 61,1–2, dočetl až po větu: „... vyhlásil léto milosti Hospodinovy“ (L 4,19). Potom přestal číst a řekl: „Dnes se splnilo toto Písmo, které jste právě slyšeli“ (L 4,21). Konkrétně a záměrně se tak vyhnul následujícím slovům stejného verše: „... den pomsty našeho Boha“. Když zvěstoval radostnou zvěst o vysvobození a útěše, o osvobození zajatců ze satanova otroctví, den pomsty ještě nenastal.

„Den pomsty našeho Boha“ z Iz 61 je „den Hospodinův velký a hrozný“ (Mal 3,23; BK 4,5), který nastane, až se Ježíš Kristus vrátí, aby vysvobodil planetu Zemi z nespravedlnosti, porazil své nepřátele a osvobodil utlačovaný pozůstatek svého lidu.

I když nám Ježíš řekl, že máme nastavit druhou tvář (Mt 5,39), na jiném místě jasně říká, že nastolí spravedlnost a vyměří trest (Mt 8,12). I když Pavel píše, že nemáme „oplácet zlým za zlé“ (1Te 5,15), píše také, že až se zjeví Pán Ježíš z nebe, v plameni ohně vykoná trest na těch, „kteří neznají Boha“ (2Te 1,8).

Ovšem rozdíl je v tom, že jen Bůh ve své nekonečné moudrosti a milosrdenství může nastolit spravedlnost a odplatu úplně čestným a spravedlivým způsobem. Lidská spravedlnost a lidská pomsta je poznamenána omyly, selháními a slabostmi. Boží spravedlnost není omezena ničím podobným.

Aplikace

Jak se vyrovnáváš s tím, že milující Bůh je také Bohem pomsty? Jsou případy, kdy si umíš představit, že by spravedlivá odplata za hřích mohla být projevem Boží lásky? Jaký je rozdíl, když se chceš mstít ty, a když to dělá Bůh?

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

Přečti si z 33. kapitoly „Nespokojenost lidu" v knize *Na úsvitu dějin* strany 175–176 (PP 376–378) a 24. kapitolu „Odmítnutí v Nazaretu" z knihy *Touha věků* (DA 236–243; TV 146–151).

„Ježíš stál před lidem jako živý vykladač proroctví, které se vztahovalo na něho samého. Když vysvětloval přečtená slova, mluvil o Mesiáši jako o tom, kdo osvobozuje utlačované a zajaté, uzdravuje nemocné, vrací zrak slepým a zjevuje světu světlo pravdy. Způsob, jakým mluvil, a dalekosáhlý význam jeho slov zapůsobily na posluchače takovou silou, jakou nikdy nepocítili. Příliv božské moci strhl všechny přehrady a stejně jako kdysi Mojžíš i oni spatřili Neviditelného. Pod vlivem Ducha svatého nadšeně odpovídali ‚amen' a chválili Boha." (DA 237; TV 146)

„Den Boží odplaty přichází – a bude to den nelítostného vylití jeho hněvu. Kdo snese den jeho příchodu? Lidé zatvrdili svá srdce proti Duchu Božímu, šípy jeho hněvu však proniknou i tam, kam se nedostalo přesvědčování o hříchu. Potom už Bůh nepovstane, aby jednal s hříšníkem. Postaví se v ten den za přestupníka jeho falešný pastýř? Omluví někoho to, že šel s davem cestou neposlušnosti? Zbaví někoho viny popularita nebo velký počet souvěrců? To jsou otázky, které by bezstarostní a lhostejní lidé měli dobře zvážit." (FW 33; VS 30)

Otázky k rozhovoru

1. ***Jeden zkušený kazatel při hodnocení svého působení konstatoval, že největší překážkou při jeho službě bylo myšlení některých členů církve, kteří netoužili po tom, aby se k nim připojili další. Byli spokojeni se společenstvím svých kamarádů a nechtěli, aby jim ho kdokoliv další narušoval. Jak mohou takoví „křesťané" rozdávat lásku, naději a dobrou zprávu o Kristově království světu, aby i jiní měli možnost být zachráněni (Mt 24,14), když takové, kteří zanechali svých cest, nechtějí přijmout do svého společenství?***

Shrnutí

Bůh očišťuje své společenství víry od nespravedlnosti a vzpoury a obnovuje pozůstatek věrných, kteří se odvracejí od hříchů oddělujících je od Boha. Požehnání Boží přítomnosti pak působí, že příslušníci jiných národů jsou přitahováni k Bohu a jeho lidu, aby se také mohli těšit z doby Boží milosti, kterou oznamuje a přináší Mesiáš.

Praktický závěr

- ***Podělte se s ostatními ve skupině o to, co praktického jste se naučili z této lekce při studiu Bible. Jak lze toto naučení uvést do každodenního života?***

Podněty k modlitbám

- ***Modlete se jeden za druhého, za své radosti i starosti.***
- ***Modlete se spolu za ty, kteří z nějakého důvodu přestávají či již přestali navštěvovat vaše společenství. Jak jim můžete dát najevo, že je máte stále rádi?***
- ***Modlete se i za lidi ve svém okolí (přátele, sousedy, příbuzné...), kterým byste rádi představili Boží lásku.***

Konkrétní modlitební seznam mé třídy sobotní školy:

_____ _____

_____ _____

Nová země (Iz 65–66)

Základní verš

„Hle, já stvořím nová nebesa a novou zemi. Věci minulé nebudou připomínány, nevstoupí na mysl.“ (Iz 65,17)

Dvanáctiletý Tomáš dostal od svých rodičů knihu o astronomii, kterou si se zájmem přečetl. Pak se ale v jeho chování něco nečekaně změnilo. Začal být apatický k tomu, co se kolem něj děje, a odmítal chodit do školy. Jeho matka ho nakonec s velkými obavami o jeho zdraví vzala k lékaři.

„Tome, co to má znamenat? Ty nechceš chodit do školy a učit se? Proč?“ ptal se vlídně lékař.

Po chvíli zdráhání začal chlapec opatrně mluvit: „V mojí nové knize jsem se dočetl, že se blíží den, kdy shoří slunce a život na zemi zanikne. Jestli nakonec všechno vymře, nemá už tedy smysl cokoliv dělat,“ odpověděl chlapec.

Šokovaná matka začala křičet: „Do toho ti přece nic není! S tím se netrap!“

Když se lékaři podařilo matku uklidnit, obrátil se k chlapci, usmál se na něj a odpověděl: „Ale, Tome, kvůli tomu se opravdu nemusíš trápit, protože až se to stane, my všichni stejně už budeme dávno mrtví.“

Tomáš měl do určité míry pravdu: Nakonec všichni zemřeme. Proč se tedy o něco snažit, o cokoliv usilovat? Je tu však ještě druhá strana mince. Radostná zpráva je v tom, že naše existence smrtí končit nemusí. Je nám nabízen život, věčný život na Bohem obnovené zemi.

Osnova lekce

Závěrečné kapitoly knihy proroka Izajáše představují naději, kterou Bůh nabízí celému lidstvu zasaženému „epidemií“ hříchu. Tato naděje představuje „nový život“, který již nebude ohrožován zlem a hříchem a bude se vyznačovat těmito charakteristickými rysy:

1. Nepřítomnost hříchu, zla a smrti (neděle)
2. Obdivná úcta všech vůči Bohu (pondělí)
3. Společenství lásky napříč národy (úterý, středa)
4. Život v Boží blízkosti (čtvrtek)

Budování společenství

- ***Podělte se ve skupině o to, co jste v posledním týdnu zažili. Jak vás tento prožitek ovlivnil ve vašem duchovním životě?***
- ***Řekněte ostatním o situaci, kdy jste v poslední době vnímali výrazný projev Boží přítomnosti ve vašem životě. Vyjádřete veřejně Bohu své poděkování.***

NOVÉ NEBE A NOVÁ ZEMĚ (Iz 65,17–25)

*17„Hle, já stvořím nová nebesa a novou zemi. Věci minulé nebudou připomínány, nevstoupí
na mysl. 18Veselte se, jásejte stále a stále nad tím, co stvořím. Hle, já stvořím Jeruzalém k jáso-
tu a jeho lid k veselí. 19I já budu nad Jeruzalémem jásat a veselit se ze svého lidu. Nikdy víc už
nebude v něm slyšet pláč ani křik. 20Nikdy už tam nebude dítě, které zemře v několika dnech, ani
stařec, který by se nedožil plnosti věku, protože bude mladíkem, kdo zemře ve stu letech. Ale
hříšník, byť stoletý, bude zlořečen. 21Vystavějí domy a usadí se v nich, vysázejí vinice a budou jíst
jejich plody. 22Nebudou stavět, aby se tam usadil jiný, nebudou sázet, aby z toho jedl jiný. Dny
mého lidu budou jako dny stromu. Co svýma rukama vytvoří, to moji vyvolení sami spotřebují.
23Nebudou se namáhat nadarmo a nebudou rodit pro náhlý zánik, neboť jsou potomstvem těch,
kdo byli Hospodinem požehnáni, oni i jejich potomci. 24Dříve než zavolají, já odpovím; budou
ještě mluvit a já je už vyslyším. 25Vlk a beránek se budou pást spolu a lev jako dobytek bude
žrát slámu, hadu však bude potravou prach. Nikdo už nebude páchat zlo a šířit zkázu na celé mé
svaté hoře," praví Hospodin. (Iz 65,17–25)*

Osobní studium

Bůh slibuje, že zase stvoří všechno nové (Iz 65,17). V tomto pozoruhodném proroctví Bůh slibuje, že „stvoří Jeruzalém k jásotu a jeho lid k veselí" (v. 18). V novém městě už nikdy nikdo nebude plakat (v. 19). Lidé budou žít podstatně déle než jen sto let (v. 20). Nebudou pracovat zbytečně. Budou se těšit z díla svých rukou i ze svých dětí (v. 21–23). Bůh jim odpoví dříve, než k němu zavolají (v. 24).

Jakou obnovu, podle vás, dnešní biblický text popisuje? Jde o konečnou obnovu všeho do stavu, v jakém to Bůh stvořil na počátku?

Na první pohled nám hned na začátku text vykresluje nádherný obraz pokojného života v zaslíbené zemi. A přesto není takto popisovaný svět dokonalý. I když tu lidé žijí dlouho, přece nakonec umírají. Proto potřebuje ještě zcela zásadní změnu, která nastane, až budou stvořeny „nové nebe" a „nová země".

Aby se z dravé šelmy, jakou je lev, stal vegetarián, nestačí změnit jeho jídelní lístek. Vyžaduje to zásadně „přetvořit" svět, který se musí vrátit do svého původního, ideálního stavu, jaký vládl v Edenu před pádem do hříchu.

Na základě Iz 65 nám Bůh chce ukázat, že stvoření „nového nebe" a „nové země" bude proces, série kroků, která začíná obnovou Jeruzaléma. Srovnej to s Iz 11, kde čteme, že Mesiáš nastolí spravedlnost (v. 1–5). Až potom zavládne soulad na celé Boží „svaté hoře". Obraz v Iz 11 je podobný tomu, který nacházíme v Iz 65: „Vlk bude pobývat s beránkem … lev jako dobytče bude žrát slámu" (Iz 11,6.7). I když Boží „svatá hora" je především hora Sijón v Jeruzalémě, je to jen jakási předzvěst, určitý symbol toho, co Bůh zaslíbil učinit na nové zemi pro svůj vykoupený lid.

Aplikace

Byla by pro tebe lákavá představa, že by ti dal Bůh možnost žít na tomto světě, ve stejném stavu, v jakém je dnes, třeba několik set let? Proč? Co by na tom bylo pozitivního? Co naopak děsivého?

BOŽÍ „MAGNET“ (Iz 66,5–19)

*5Slyšte slovo Hospodinovo, vy, kdo se třesete při jeho slovu! Říkávají vaši bratři, kteří vás
nenávidí, kteří vás vypovídají pro mé jméno: „Ať se Hospodin oslaví, ať vidíme vaši radost!“ Ale
budou zahanbeni. 6Slyš! Hukot z města! Halas z chrámu! Hlas Hospodina, jenž odplácí svým ne-
přátelům za to, co spáchali. (...) 10Radujte se s dcerou jeruzalémskou a jásejte nad ní všichni, kdo
ji milujete! Veselte se s ní, veselte, všichni, kdo jste nad ní truchlívali. (...) 12Toto praví Hospodin:
„Hle, já k ní přivedu pokoj jako řeku a jako rozvodněný potok slávu pronárodů. Budete sát nošeni v náručí, hýčkáni na kolenou. 13Jako když někoho utěšuje matka, tak vás budu těšit. V Jeruzalémě dojdete potěšení.“ 14Uvidíte to a vaše srdce se rozveselí, vaše kosti budou pučet jako mladá
tráva. Bude zřejmé, že Hospodinova ruka je s jeho služebníky a že jeho hrozný hněv je proti jeho
nepřátelům. (...) 18„Já zakročím proti jejich činům a úmyslům a shromáždím všechny pronárody
a jazyky. I přijdou a spatří mou slávu. 19Vložím na ně znamení a ty z nich, kdo vyváznou, vyšlu
k pronárodům, do Taršíše, do Púlu a Lúdu, k těm, co natahují lučiště, do Túbalu a do Jávanu,
na daleké ostrovy, které zprávu o mně ještě neslyšely ani nespatřily moji slávu; budou hlásat
moji slávu mezi pronárody.“ (Iz 66,5.6.10.12–14.18.19)*

Osobní studium

Skrze proroka Bůh v 66. kapitole znovu a znovu opakuje výzvy a varování, s kterými se setkáváme v celé knize: Bůh zachrání a vzkřísí pokorné, kteří se chvějí při jeho slovu (v. 2.5). Potěšuje je podobně, jak to čteme u Iz 40,1 (v. 13). Ty, kteří se proti němu vzbouřili, však zahubí. K nim patří i ti, jejichž obřady jsou plné pokrytectví – jejich oběti Bůh odmítá (Iz 66,3.4; Iz 1,10–15), ale patří k nim i ti, kteří „nenávidí a vypovídají“ jeho věrné (Iz 66,5). A také ti, kteří vykonávají Bohu odporné pohanské praktiky (v. 17), podobné těm, které se vykonávaly v jeruzalémském chrámě (Ez 8,7–12).

Proč Bůh k sobě přitahuje národy jako magnet? (Iz 66,18.19)

Po zničení svých nepřátel (Iz 66,14–17) Bůh zjevuje svoji slávu, která jako magnet přitáhne lidi do Jeruzaléma (porovnej Iz 2,2–4). Dal jim „znamení“, které – i když ho blíže neurčuje – se zřejmě vztahuje na to poslední, o kterém se zmínil Izajáš: Bůh dá svému lidu radost, pokoj a obnoví jeho zemi (Iz 55,12.13).

Když po zničení nepřátel obnoví svůj lid a zjeví tak svoji slávu, je to právě tak znamením jeho obnovující přízně, jako když dal Noemovi duhu za znamení po potopě (Gn 9,13–17).

Aplikace

Prorok Izajáš mluvil o tom, že při pohledu na Boží děti, které byly zachráněné Boží milostí, pochopí mnozí lidé více o velikosti a kráse Božího charakteru. Jaký obrázek si mohou udělat tvoji známí, sousedé či kolegové o Bohu a jeho povaze, když se dívají na tvůj život? Je pro ně Bůh, který mění tvůj život, přitažlivý?

MISIONÁŘI A BOŽÍ KNĚŽÍ (Iz 66,19–21)

[19]„Vložím na ně znamení a ty z nich, kdo vyváznou, vyšlu k pronárodům, do Taršíše, do Púlu a Lúdu, k těm, co natahují lučiště, do Túbalu a do Jávanu, na daleké ostrovy, které zprávu o mně ještě neslyšely ani nespatřily moji slávu; budou hlásat moji slávu mezi pronárody. [20]Přivedou také ze všech pronárodů všechny vaše bratry jako obětní dar Hospodinu na koních a na vozech a na nosítkách, na mezcích a dromedárech na mou svatou horu do Jeruzaléma, praví Hospodin, tak jako budou přinášet Izraelci obětní dar do Hospodinova domu v čisté nádobě. [21]Také z nich si vezmu kněze, lévijce," praví Hospodin. (Iz 66,19–21)

Osobní studium

Co podle vás znamená, že ti, kdo vyváznou, přivedou lidi z národů jako obětní dar Hospodinu?

Ty, kdo vyváznou před záhubou, vyšle Bůh do všech končin země k lidem, kteří neznají Boha; budou hlásat jeho slávu mezi pronárody (Iz 66,19). To je jeden z nejjasnějších starozákonních výroků o celosvětovém misijním poslání. Jinými slovy, lidé jsou nejen přitahováni k hebrejskému národu, ale někteří z Hebrejů půjdou k ostatním národům a budou je učit o pravém Bohu. To je „vzor", který nám zcela jasně představuje Nový zákon. I když Židé byli misijně aktivní již v období mezi návratem ze zajetí a Ježíšem Kristem (Mt 23,15), rychlým tempem a v celosvětovém rozsahu se evangelium začalo šířit až v období prvních křesťanů (Ko 1,23).

Jaký význam má Boží zaslíbení: „Také si z nich vezmu kněze, lévijce" v Iz 66,21?

„Z nich" ve verši 21 se vztahuje na „všechny vaše bratry ze všech pronárodů" z předcházejícího verše. Jsou to pohané. Některé z nich si Bůh vybral, aby byli vůdci, kněžími a levity. To je revoluční změna. Předtím Bůh ustanovil za kněze jen Áronovy potomky. Pomáhat jim směli jen příslušníci kmene Lévi. Pohané se žádným činem nemohli stát potomky Árona a Léviho. Naproti tomu Bůh pověřil některé z nich zastávat tyto služebnosti, které byly předtím zakázány i většině Židů.

Aplikace

Také apoštol Petr píše o tom, že Ježíšovi následovníci mají být jeho „svatým národem", jeho „kněžími", kteří hlásají mocné skutky toho, kdo je povolal (1Pt 2,9.10). Co to znamená pro tebe osobně?

SPOLEČENSTVÍ VÍRY (Iz 66,21)

„Také z nich [z pohanských národů] si vezmu kněze, lévijce," praví Hospodin. (Iz 66,21)

Osobní studium

Izraelci byli „královstvím kněží a národem svatým" (Ex 19,6). Měli zvláštní, oddělené kněze, kteří v rámci bohoslužby vedli celý lid v chválení Boha. V budoucnosti se však měli k tomuto vznešenému úkolu připojit i někteří pohané (Iz 66,21). Neměli být jen pouhými „pomocníky", ale rovnocennými partnery v kněžské službě, plnohodnotnou součástí Božího společenství víry.

Pavel, misionář pohanů, prohlásil: „Není už rozdíl mezi židem a pohanem ... všichni jste jedno v Kristu Ježíši. Jste-li Kristovi, jste potomstvo Abrahamovo a dědicové toho, co Bůh zaslíbil" (Ga 3,28.29).

Stát se dědicem zaslíbení a vznešeným „královským knězem" neznamenalo stát se samolibou elitou společnosti. Bylo to pověření připojit se k Židům ve zvěstování skutků „toho, kdo vás povolal ze tmy do svého podivuhodného světla" (1Pt 2,9; srov. Iz 66,19). Povýšení pohanů neopravňovalo Židy reptat, že Bůh nejednal čestně, když je odměnil stejně. Ani pohané neměli právo chovat se ke svým židovským bratrům a sestrám neuctivě. Vždyť ani dělníci, kteří byli najati později, neměli křivě pohlížet na ty, kteří byli najati dříve (Mt 20,1–16). Židům, jako Božím zprostředkovatelům zjevení, byla především „svěřena Boží slova" (Ř 3,2). Pohanům Pavel napsal: „Jestliže však některé větve byly vylomeny a ty, planá oliva, jsi byl naroubován na jejich místo a bereš sílu z kořene ušlechtilé olivy, nevynášej se nad ty větve!" (Ř 11,17.18).

Aplikace

Z celé Bible je zřejmé, že i když si Bůh pro specifické úkoly povolal jeden konkrétní národ, přesto je milujícím Otcem všech a nedělá mezi lidmi rozdíly na základě jejich rasy, barvy kůže či etnické příslušnosti. Jaký vztah máš ty k těm, kteří nepatří do tvé sociální skupiny, k lidem tvého politického přesvědčení, tvého národa, rasy?

NADĚJE (Iz 66,22–24)

22 Jako nová nebesa a nová země, které učiním, budou stát přede mnou, je výrok Hospodinův, tak
nepohnutelně bude stát vaše potomstvo a vaše jméno. 23 O každém novoluní, v každý den odpo-
činku, přijde se sklonit veškeré tvorstvo přede mnou, praví Hospodin. 24 Až vyjdou, spatří mrtvá
těla mužů, kteří mi byli nevěrní. Jejich červ neumírá, jejich oheň neuhasne; budou strašlivou
výstrahou všemu tvorstvu. (Iz 66,22–24)

Osobní studium

Jedním z nejkrásnějších zaslíbení v knize proroka Izajáše je Iz 66,22. Pozorně si ho přečti. V novém nebi a na nové zemi zůstane naše potomstvo a naše jméno navěky. Špatné vzpomínky budou vymazány. Nebude už odloučení, těžká dřina ani násilí či nevěra. Máme zde zaslíbení věčného života ve světě stvořeném znovu – ve světě bez hříchu, smrti a utrpení. Bude to nové nebe a nová země, definitivní naplnění naší křesťanské víry, dokončení toho, co pro nás Kristus získal na kříži.

Proč jsou v popisu nové země a nového nebe vzpomenuty novoluní a soboty? (Iz 66,23)

Existuje mnoho různých způsobů, jak tento těžký verš vysvětlit. Jeden z nich říká, že Bůh stvořil sobotu dříve než obětní systém (Gn 2,2.3). To znamená, že i když soboty byly v obřadním systému zachovávány, nebyly na něm závislé. Budou tedy nepřetržitě trvat i v době obnovy a také na nové zemi. V Bibli však není žádná zmínka o tom, že novoluní byla řádnými bohoslužebnými dny i mimo obětní systém. Možná se v tyto dny budou i na nové zemi konat bohoslužby (ale budou se možná slavit jinak než každotýdenní sobota). Možná to bude mít nějakou souvislost s měsíčním cyklem stromu života (Zj 22,2).

Ať už je přesný význam Iz 66,23 jakýkoliv, důležité a rozhodující je to, že Boží lid bude po celou věčnost uctívat svého Boha.

Proč končí Izajáš negativním obrazem, jak si zachráněný lid prohlíží mrtvá těla nevěrných, které Bůh vyhladil? (Iz 66,24)

Svým současníkům Izajáš stručně a názorně představuje kontrast mezi věrnými, kteří babylónské zajetí přežili, a nevěrnými, kteří budou zničeni. Jejich muka nebudou trvat věčně. Nevěrní jsou mrtví; zničil je „oheň" – zkáza, která nepřestane, dokud svoji práci nedokončí. Potom začne obnova Jeruzaléma.

Aplikace

Co se spojuje s výhledem do budoucnosti tobě? Na co se nejvíc těšíš? Co je pro tebe tím nejdůležitějším v naději, kterou nám Bůh dává?

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

„Léta věčnosti budou postupně přinášet stále bohatší poznání Boha a Ježíše Krista. A s rozšiřujícím se poznáním poroste také láska, úcta a štěstí. Čím více budou lidé poznávat Boha, tím více budou obdivovat jeho charakter. Když jim Ježíš bude postupně odhalovat tajemství vykoupení a úžasné činy vykonané ve velkém sporu se satanem, pocítí vykoupení ještě větší lásku a s ještě větší radostí uchopí zlaté harfy a desetitisíce desetitisíců a tisíce tisíců hlasů se spojí v mohutném chvalozpěvu.

‚A všechno stvoření na nebi, na zemi, pod zemí i v moři, všecko, co v nich jest, slyšel jsem volat: »Tomu, jenž sedí na trůnu, i Beránkovi dobrořečení, čest, sláva i moc na věky věků!«' (Zj 5,13)

Velký spor mezi dobrem a zlem skončil. Není už hříchu ani hříšníků. Celý vesmír je čistý. V celém nezměrném stvoření vládne soulad a štěstí. Od Boha, který všechno stvořil, proudí život, světlo a štěstí do všech stran nekonečného prostoru. Od nejmenšího atomu až po největší vesmírná tělesa, všechno živé i neživé, v nezkalené kráse a dokonalé radosti hlásá, že Bůh je láska." (GC 678; VDV 437)

Otázky k rozhovoru

1. ***Proč je příslib věčného života na nové zemi základním prvkem naší křesťanské víry? Jaký smysl by měla naše víra bez tohoto zaslíbení?***
2. ***Přečti si 2Pt 3,10–14. Jak se zrcadlí v těchto verších myšlenka Iz 66?***

Shrnutí

Izajáš nám předkládá vidění, které má obrovský dosah. Bůh nejen očistí a znovu oživí svoje společenství víry, ale rozšíří také jeho hranice, které zahrnou všechny národy. Ke konečné obnově jeho společenství patří také nová země, kde bude největší radostí jeho lidu Boží přítomnost.

Praktický závěr

- ***Podělte se s ostatními ve skupině o to, co praktického jste se naučili z této lekce při studiu Bible. Jak lze toto naučení uvést do každodenního života?***

Podněty k modlitbám

- ***Modlete se jeden za druhého, za své radosti i starosti.***
- ***Modlete se spolu za ty, kteří z nějakého důvodu přestávají či již přestali navštěvovat vaše společenství. Jak jim můžete dát najevo, že je máte stále rádi?***
- ***Modlete se i za lidi ve svém okolí (přátele, sousedy, příbuzné…), kterým byste rádi představili Boží lásku.***

Konkrétní modlitební seznam mé třídy sobotní školy:

_____ _____

_____ _____

_____ _____

POUŽITÉ ZKRATKY

Biblické překlady

Standardně je v lekcích Průvodce studiem Bible používán Český ekumenický překlad (ČEP). Pokud je použit jiný překlad, je u odkazu verše uvedena následující zkratka:

B21 Bible, překlad 21. století
BK Bible kralická
ČSP Český studijní překlad
SNC Slovo na cestu

Díla Ellen G. Whiteové

U českých překladů knih Ellen G. Whiteové je uváděno nejnovější vydání z nakladatelství Advent-Orion.

Zkratka	Anglický název	Zkratka	Český překlad
DA	The Desire of Ages	TV	Touha věků
GC	The Great Controversy	VDV	Velké drama věků
MH	The Ministry of Healing	ŽNP	Život naplněný pokojem
PK	Prophets and Kings	OSU	Od slávy k úpadku
PP	Patriarchs and Prophets	NUD	Na úsvitu dějin

Zkratka	Anglický název
AG	God's Amazing Grace
GW	Gospel Workers
ML	My Life Today
MR	Manuscript Releases
OHC	Our High Calling
SM	Selected Messages

Další materiály

Zkratka	Anglický název
BC	The Seventh-day Adventist Bible Commentary
RH	Advent Review and Sabbath Herald
ST	Signs of the Times

Vážení a milí přátelé,

rok 2020 měl zcela nečekaný průběh a řada vážných problémů této planety nemá konce. Tak se slovo krize stalo reálným popisem našeho každodenního života. Mění se pouze okolnosti a míra zasažení určité části světa nebo části společnosti. Mnoho lidí se potýká se strachem, někteří upadli do jakési duchovní apatie, jiní pracují naplno a snaží se nevnímat zátěž kupících se problémů.

V příbězích Bible najdete podobné téma – svět poškozený hříchem není dobré místo k životu. Všechny generace musí stále znovu a znovu čelit nemocem, válkám, hladu a mnoha dalším těžkostem.

Krize je tedy už tisíce let standardním stavem většiny tohoto světa a jsou to jen okamžiky, kdy vysvitne „slunce" a na světě je na chvíli lépe. Každý člověk tedy musí hledat cestu, jak životní krize snášet a zvládat, a to je často velice náročné a bolestné.

Jednou jsem byl na návštěvě u starší osamocené sestry. Seděli jsme v kuchyni s jednou žárovkou, za kterou byl malý pokojík. Měla stará kamna na uhlí a pro vodu bylo třeba chodit na dvůr k pumpě. V zimě

se přestěhovala do kuchyně, protože oba pokoje nešlo nevytopit. Jak šel čas, sestře výrazně ubývalo sil. Rozhodli jsme se jako sbor, že jí zavedeme vodu do kuchyně, aby ušetřila alespoň cesty s těžkým kbelíkem na dvorek. Nabídl jsem jí radostně pomoc v krizi. Podívala se na mě nechápavým pohledem a po chvíli pronesla větu, která mě provází už mnoho let: „... Proč byste to dělali, tolik práce a tolik peněz, já si přece koupím menší kbelík a půjdu dvakrát a Pán Bůh mi na to určitě dá dost sil..." Jak řekla, tak udělala.

Na krizi lze reagovat různě, nicméně Bible říká, že to hlavní je vědět, odkud přichází pomoc.

Dlouhodobou krizi této planety a východisko z ní řeší samotné nebe. Existuje tedy zdroj klidu a naděje pro dny neklidné a často beznadějné. Je mnoho věcí, které můžeme udělat my lidé, můžeme si vzájemně pomáhat, povzbuzovat a často se i podpírat v nesnázích. V oblasti východiska pro život vezdejší je však třeba podívat se o kousek dál a výš – Hospodin sám je jediným východiskem a potěšením pro člověka.

Marek Škrla, hospodář Česko-Slovenské unie

Církev adventistů sedmého dne financuje většinu svých projektů z vlastních zdrojů prostřednictvím různých sbírek. Každou sobotu proběhnou v našich shromážděních sbírky dvě. Jedna je určena na provoz místního sboru a druhá na podporu různých celosvětových misijních projektů.

Přehled tematických sobot a sbírek v roce 2020 lze využít při plánování bohoslužeb v tomto roce.

Všem dárcům bych chtěl poděkovat za jejich ochotu podporovat práci církve v naší zemi i v prostoru světa kolem nás.

Informace pro pokladníky sborů – misijní sbírky jsou odesílány na účet příslušného sdružení. První část variabilního symbolu je ve sloupci VS, druhá část variabilního symbolu je přidělené číslo sboru.

Plán tematických sobot, týdnů a sbírek v roce 2021			
	Téma soboty	Sbírka	VS
	Leden		
2. 1.	Den modlitby a půstu		
9. 1.	Den zdraví. 10 dní modliteb (6.–16. 1.)		
16. 1.	Den náboženské svobody	Sbírka DNS pro ČSU	4
23. 1.			
30. 1.			
	Únor		
6. 2.	Den osobní evangelizace		
13. 2.	Národní týden manželství (8.–14. 2.)		
20. 2.			
27. 2.			
	Březen		
6. 3.	Modlitební den žen		
13. 3.	Den adventistického rádia AWR	Sbírka pro AWR	9
20. 3.	Den dětí		
20. 3.	Modlitební týden mládeže (13.– 20. 3.)	Sbírka MTM pro EUD	110
27. 3.	Den křesťanského vzdělávání		
27. 3.	Sbírka 13. soboty pro Středovýchodní africkou divizi	Sbírka 13. soboty	13

NABÍDKOVÝ LIST 1.Q 2021

NOVINKY

DETEKTIV ZACK
A ZÁHADA ZTRACENÝCH JESLIČEK
JERRY D. THOMAS

Detektiv Zack je již znám mladým čtenářům jako řešitel řady záhad. Tentokrát jeho problém souvisí s vánočním příběhem.

11,5 × 17 cm / 148 stran / brožura / 108 Kč

ZŮSTAT V JEŽÍŠI
HELMUT HAUBEIL

Autor je dnes již kazatel v důchodu, ale jeho aktivity ani s věkem neustávají. Po první knize, kterou do našeho prostředí dodal z vlastní iniciativy a na vlastní náklady (Kroky k osobnímu oživení), je zde jeho další dílo, které poslouží jako materiál pro prohloubení našeho vztahu s naším Spasitelem.

15 × 21 cm / 100 stran / brožura / 85 Kč

MOŽNOST OBJEDNÁNÍ

- Advent-Orion, spol. s r. o.
  Roztocká 5/44, 160 00 Praha 6 – Sedlec
  tel.: 558 359 100, 603 553 628
  e-mail: expedice@adventorion.cz
  www.advent-orion.cz
- Prostřednictvím sborového traktátníka doručení v příští zásilce do vašeho sboru *(neplatí se poštovné ani balné)*.
- Osobní objednání – zásilky jsou expedovány po obdržení objednávky na adresu objednatele *(poštovné a balné ve výši 100 Kč)*.

NOVINKY

DESATERO PŘIKÁZÁNÍ *JIŘÍ BENEŠ*

Drobná brožurka, ve které se autor zabývá biblickým textem s jemu příslovečnou snahou o očištění od nánosů tradic. Vychází z původního znění v hebrejštině a v jednotlivých slovech pak poctivě hledá jejich význam a především aktuální poselství pro dnešního čtenáře. Tato kniha nebyla psána jako učebnice ani jiný odborný text, ale má být příležitostí k oslovení čtenáře, který toho o Desateru mnoho neví. Fundovanost autora však umožní, aby dílo přesáhlo původní zadání a i znalý čtenář v něm mohl najít řadu nových podnětů.

10,5 × 15 cm / 100 stran / brožura / 25 Kč

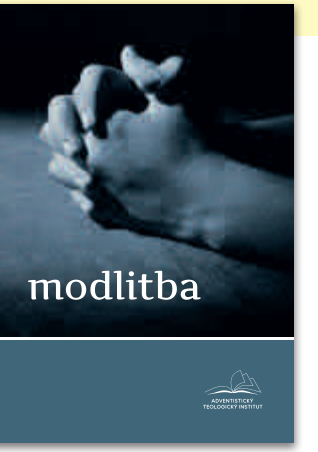

MODLITBA

Sborník inspirovaný teologickou konferencí stejného názvu obsahuje studie, rozhovor a kázání na toto téma. Navíc přináší tři přehledy, které mohou být pro čtenáře inspirací k dalšímu přemýšlení a studiu: výčet biblických textů o modlitbě, výroky Ellen Gould Whiteové o modlitbě a přehled knih na toto téma, které jsou k dispozici na českém a slovenském knižním trhu.

17 × 24 cm / 96 stran / brožura / 80 Kč

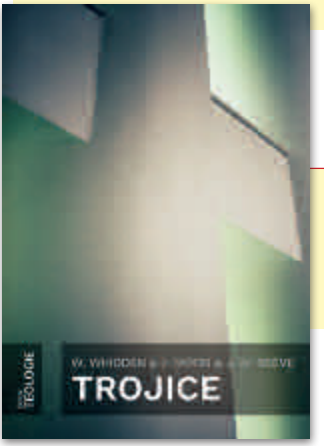

TROJICE

JERRY MOON, JOHN W. REEVE, WOODROW W. WHIDDEN

Trojice autorů – zkušených učitelů teologie – představuje to nejlepší z biblického bádání na toto téma tak, aby to bylo srozumitelné věřícím v různých částech světa, mladým i starým, žákům ve třídách sobotní školy i studentům na školách.

16 × 24 cm / 328 stran / brožura / 300 Kč

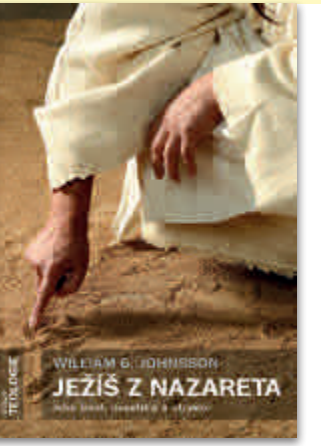

JEŽÍŠ Z NAZARETA

WILLIAM G. JOHNSSON

Ježíše vykreslují evangelia poněkud jinak než toho Ježíše, o kterém se často káže a který je uctíván v mnoha křesťanských církvích. Ježíš byl kontroverzní postava. Nazýval věci pravým jménem, byl přímočarý a neohrožený. Při poznávání jeho života, služby a učení autor zaměřuje naši pozornost na opravdovou osobu, ne na často tak odlidštěnou postavu, která jej měla nahradit. A teprve poté, až jej poznáme takového, jaký byl, se můžeme zamyslet nad tím, zda nám skutečný Ježíš má co říci o tom, jak žít ve světě jednadvacátého století.

16 × 24 cm / 464 stran / brožura / 380 Kč

HopeTV.cz

SERIÁLY PRO VÁS A VAŠE PŘÁTELE...

PŘÍBĚHY PRO DĚTI

HopeTV pro vaše děti připravila sedmidílnou sérii křesťanských písniček a povídání, v níž pastor Radek Jonczy s dětmi zpívá a vypráví jim příběhy ze života. Z Příběhů pro děti si každý může odnést poučení o Bohu, kamarádství, pomoci i odvaze.

KOHOUTI KOKRHAJÍ VŠUDE STEJNĚ

Jan Bárta, výtvarník a někdejší ředitel humanitární organizace ADRA, vám přináší zajímavé a hluboce lidské postřehy ze svých pracovních cest po celém světě. Série je zpracována do podoby audioknihy.

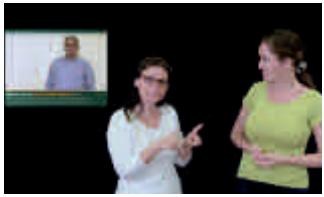

VELKÝ PŘÍBĚH BIBLE III.

Jaký je vlastně základní příběh, který nám chce celá Bible sdělit? Nabízíme vám sérii přednášek Daniela Dudy s názvem „Velký příběh Bible". Záznam je opatřen znakovým jazykem a je tedy vhodný ke sdílení s neslyšícími lidmi.

Projekt Identita vznikl jako reakce na stěžejní otázky členů Církve adventistů sedmého dne. Otázky týkající se základů a specifik jejich víry. Identita se pokouší na některé z nich odpovědět.

Seriál Hledání 2 sklidil po celém světě již mnoho ocenění a svým moderním zpracováním může i vám pomoci seznámit vaše přátele s křesťanstvím a nenásilnou formou je oslovit poselstvím evangelia.

Nechte se oslovit přímočarým a srozumitelným poselstvím Kornelia Novaka. Druhá řada seriálu rozhovorů s tímto misionářem a pouličním kazatelem je na téma Boží uzdravení a Ježíš Kristus. Kornelia Novaka zpovídá Martin Hasík.

Je opravdu víra křesťanů utopií? Čemu vlastně následovníci Krista věří a proč? Devatenáct témat se pokouší na tyto otázky odpovědět a ukázat, že víra rozhodně utopií být nemusí.

Kdysi byla fungující rodina samozřejmostí, dnes je spíše vzácností... Proto vznikl Projekt rodina – seriál, v němž nás vztahová poradkyně Milena Mikulková provede celou problematikou vztahů a rodinného života.

ON-LINE K PROHLÍŽENÍ ▶ www.hopetv.cz ▶ www.facebook.com/hopetv

KOLIKRÁT MÁM SDÍLET? 7x?

AŽ 77x!

TIP JAK NA TO

I když na sítích můžeme sledovat stejné stránky a mít tytéž přátele, to, co nakonec uvidíme, vybírají algoritmy za nás. Jestli nechcete přijít o **zajímavé příspěvky facebookové stránky HopeTV**, rozklikněte na našem profilu tři tečky pod úvodním obrázkem. Potom nastavte sledování jako „oblíbené“. **Tak máte šanci vybrat pro sdílení se svými přáteli to, co vás opravdu zaujme!**

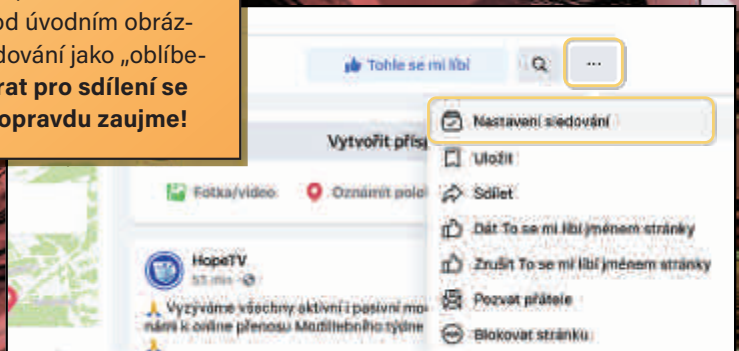

Modlitební deník pro ženy

Nedatovaný průvodce
na denní cestě s Bohem,
k zaznamenání
biblického studia,
modliteb a vděčnosti.
formát 15 x 21 cm
spirálová vazba
398 stran / 199 Kč

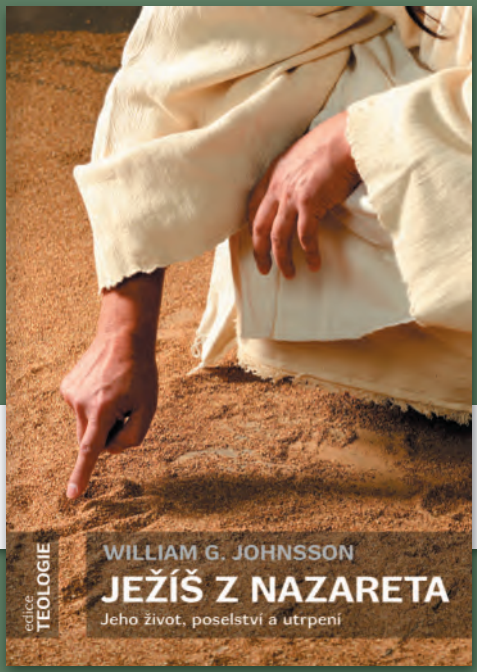

TROJICE

JERRY MOON, JOHN W. REEVE, WOODROW W. WHIDDEN

Trojice autorů – zkušených učitelů teologie – představuje to nejlepší z biblického bádání na toto téma tak, aby to bylo srozumitelné věřícím v různých částech světa, mladým i starým, žákům ve třídách sobotní školy i studentům na školách.

16 × 24 cm / 328 stran / brožura / 300 Kč

JEŽÍŠ Z NAZARETA

WILLIAM G. JOHNSSON

Ježíše vykreslují evangelia poněkud jinak než toho Ježíše, o kterém se často káže a který je uctíván v mnoha křesťanských církvích. Ježíš byl kontroverzní postava. Nazýval věci pravým jménem, byl přímočarý a neohrožený. Při poznávání jeho života, služby a učení autor zaměřuje naši pozornost na opravdovou osobu, ne na často tak odlidštěnou postavu, která jej měla nahradit. A teprve poté, až jej poznáme takového, jaký byl, se můžeme zamyslet nad tím, zda nám skutečný Ježíš má co říci o tom, jak žít ve světě jednadvacátého století.

„Přestože tato kniha staví na odborné erudici, je mnohem víc než jen akademickým počinem: je vyjádřením mého srdce.“ (autor)

16 × 24 cm / 464 stran / brožura / 380 Kč

OBJEDNÁVKY PŘIJÍMÁ:

Advent-Orion, spol. s r. o., Roztocká 5/44, 160 00 Praha 6 – Sedlec,
tel.: 558 359 100, 603 553 628, e-mail: expedice@adventorion.cz, www.advent-orion.cz

INTERNETOVÉ STRÁNKY SOBOTNÍ ŠKOLY http://sobotniskola.casd.cz

základní informace o sobotní škole / lekce ve formátu pdf / doplňkové materiály / odkazy na další studijní pomůcky / podněty k modlitbám